

distungit per flagella. Ps. de hoc iudicio. Iudica me de: et discerne causam meam. De iudicio autem condensationis. Ps. 142. Tres iudicia cum seruo tuo dñe. Et in iudicio: quasi si cut in omni iudicio tuo occurrit misericordia et veritas: sic hic reperiat misericordia. Et non in furore tuo. i. non ad in-

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre pernam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. dicit vterque: ut in futuro peccas. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam. c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorem ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit Hieronymus: quod iugum super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

Capitulum. XI.

Verbum quod factum est etc. Expositio. Capi. XI. Hoc capitulum in octo partes diuidit. Primo dicit dñs prophetę ut pactum legis per moysen eis exhibitum ad memoriam reuocet: monens ut illud impleant: ut bene sit eis. Secundo inungit dñs prophetę ut predicti pacti contestationem sepius per prophetas factam a patribus eorum neglectam et contemptam fuisse ab eis ostendat: ibi: Vociferare omnia verba hec. Tertio ipsos esse imitatores patrum suorum malorum et inobedientium et idola colentium demonstrat: ibi: Inuenta est coniuratio. Quarto penam infert a qua non poterunt eos liberare dñi sui quos multiplices habuerunt: nec deus liberabit eos: ibi: Ecce ego inducam super eos. Quinto sublata fiducia idolorum suorum: subtrahit eis confidentiam orationum: ibi: Tu ergo noli orare. Sexto auferit eis confidentiam templi et sacrificiorum: in quibus et contra que peccauerunt: quia in ipso templo idolis immolauerunt: ibi: Quid est quod dilectus meus. Septimo sublata iam omni spe et confidentia liberationis: dicit totam terram et ciuitatem hierosolymitanam de statu pulchritudinis et speciositatis uertendam in statum desolationis et combustionis: siue per chaldeos siue per romanos: sicut diuersas expositiones: ibi: Oluam yberem. Octauo hieremias in-

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre pernam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. dicit vterque: ut in futuro peccas. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam. c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorem ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit Hieronymus: quod iugum super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre pernam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. dicit vterque: ut in futuro peccas. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam. c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorem ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit Hieronymus: quod iugum super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre pernam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. dicit vterque: ut in futuro peccas. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam. c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorem ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit Hieronymus: quod iugum super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

ditas eorum contra se sibi manifestatas a deo ostendit: quomodo. i. et pro cominatione et correctione propheta morti parauerant: et ideo de eis precat virionem: maxime autem de viris anathot: qui et prophetare phibebant: et per alios mortem parabant: et hoc sicut litterale et fabulosam intelligentiam iudeorum: sed sicut veram sanctorum expositionem: moris christi innocens prophetas: et pro eius crucifixione pena iudeorum per romanos infligenda subinfertur: ibi: Tu autem domine sabaoth. dicit ergo. Verbum quod factum est etc. Non dicit quo tempore: vel sub quo rege: et quoto eius anno hec prophetia facta sit: ideo intelligendum est: vel prioris prophetie et tempore.

Verbum quod factum est etc. Ad hieremiam a dño dicitur: Audite verba pacti huius: et loquimini ad viros iuda et habitatores hierusalem: et dices ad eos. Maledictus vir qui non audierit verba pacti huius: quod precepi patribus vestris: in die qua eduxi vos de terra egypti: de fornace ferrea: pozi hec esse iungenda: vel certe post aliquo tempore interuallu prioris prophetie: hunc sermonem dñi factum esse ad prophetam. Ad hieremiam a dño. hoc est verbum quod dñs locutus est ad hieremiam: vel inspirando ea que dicenda sunt: vel per subiectam creaturam proferendo. Et nota quod est verbum inspiratum: quod fit ad prophetas in corde. Et est verbum prolatum: quod fit ad prophetas in aure. Et est verbum operatum: quod fit ad prophetas in manus eorum: quasi. i. per opera prophetarum aliquid futurum significat: sicut et factas prophetavit opere factu lumborum dissoluendo: et nudus incedendo: Esa. xx. a. Cui dicitur xij. c. In manibus prophetarum assimilatus sum. Et est verbum eternum: quod factum est ad prophetas: quando eis innotuit illud esse incarnatum. Audite verba pacti huius. Secum hebreos alloquitur dñs hieremiam et baruch: et hieremiam principaliter: Unde sequitur singulariter: Et dices ad eos. Pacti: vel testamenti: sicut alia littera. Et loquimini ad viros iuda: id est de tribu iuda. Et habitatores hierusalem: qui erant de tribu beniamin: quasi ad duas tribus sermonem dirigite. Maledictus vir qui non audierit: id est audire contempserit per attentionem et executionem. Verba pacti huius: id est legis: qua si obseruassent: dñs pepigit eis quod eos non puniret. Quod precepi patribus vestris: per moysen: qui fuit minister ipsius legis. In die qua eduxi vos: in patribus vestris. i. patres vestros. De terra egypti de fornace ferrea: id est de dura et intolerabili pressura. Caminus enim et fornax ferrea atque succensa significat tribulationis et pene magnitudinem. Vel dicit egyptus

abyssice: Verbum quod factum est ad hieremiam: id est verbum eternum innotuit hieremie incarnandum: per quod verbum instructus est ad loquendum sequentia. Ad viros iuda: id est penitentes et actiuos. Et habitatores hierusalem. i. ad innocentes et contemplatiuos. Vel: Ad viros iuda. i. clericos. Et habitatores hierusalem. i. religiosos: quibus fit contestatio testamenti dei quod in transgressione eius sunt primi. Un. j. Esdr. ix. a. Vanus principum et magistratum fuit in transgressione hac prima. Maledictus vir qui non audierit etc. Christus per precium sui sanguinis in passione sua eduxit nos. De terra egypti de fornace ferrea: id est de pena inferni: vel de statu peccati. Zacharie. ix. c. Tu in sanguine testamenti tui etc. Status autem peccati dicitur fornax: quia ascendit. i. per delectationem. Dicit ferrea: quia retinet

abyssice: Verbum quod factum est ad hieremiam: id est verbum eternum innotuit hieremie incarnandum: per quod verbum instructus est ad loquendum sequentia. Ad viros iuda: id est penitentes et actiuos. Et habitatores hierusalem. i. ad innocentes et contemplatiuos. Vel: Ad viros iuda. i. clericos. Et habitatores hierusalem. i. religiosos: quibus fit contestatio testamenti dei quod in transgressione eius sunt primi. Un. j. Esdr. ix. a. Vanus principum et magistratum fuit in transgressione hac prima. Maledictus vir qui non audierit etc. Christus per precium sui sanguinis in passione sua eduxit nos. De terra egypti de fornace ferrea: id est de pena inferni: vel de statu peccati. Zacharie. ix. c. Tu in sanguine testamenti tui etc. Status autem peccati dicitur fornax: quia ascendit. i. per delectationem. Dicit ferrea: quia retinet

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the Bible and commentary.

fornax ppter ei' calozē imāsum. a. **Dicēs: Audite vocem meam:** attētas aures p̄bēdo ad verba mea. b. **Et facite omnia que p̄cep̄i vobis.** i. opere q̄ auditis implendo. c. **Et eritis mihi in populum:** peculiarē vel specialē: vt mihi seruiatis tanq̄ populus meus. d.

Et ego ero vobis in deū: specialiter: qui sum oīum de' generaliter: quia specialiter vos defendā & protegam. **Eorū enim deus specialiter ē:** quib' se per gratiā largitur. **Eni**

Esa. xliij. a. Ego sum dñs deus tuus sanctus israel saluator tu'. **Ezech. xxxij. f. Ego dñs ero eis in deū:** & seruis me' dāuid p̄nceps in medio eoz. **Ezo. iij. b. Ego sū de' abraam: et deus isaac: et deus iacob.** **Ezo. iij. f. Filius meus p̄mogenitus israel.** e. **Et suscitē iuramentū.** **Hoc dicit:** q̄ p̄missio fertilitatis & p̄speritatis: de q̄ loq̄tur hic: facta p̄ntis patribus eozū quodāmodo irrita fuerat meritis illozū exigentibus. **Terra em̄ sepe fuerat sterilis p̄ peccatis eoz:** **Jō dicit:** vt suscitē iuramentū qd̄ iuravi patribus v̄is: hoc. i. **Daturū me eis terrā fluentē lacte et melle.** i. abundantē in omnibus pascuis & herbis: que sunt materia cope lactis et mellis. **Sicut est dies hęc.** i. sicut rebus ip̄s hodie com probat. **P̄missio autē ideo additur post p̄cepta:** ne graue eis videat seruire legem. **Cōsideratio em̄ p̄mij im̄nuit vim flagelli.** **De hac p̄missione lactis & mellis dicit Ezo. iij. b. Educam illos de terra illa in terram bonā et spaciosam:** in terrā q̄ fluit lacte et melle. **Jdē Ezo. xxxij. a. et Leuit. xx. d. Per lactis autē & mellis abundantiā in telluris abundātia omnīū rerū.** **Sed p̄tra. Sup̄ illud Esa. xli. d. In manibus meis descripsi te:** dicit **Blō. q̄ hierusalem sterilissima est:** que saxosis montib' exasperata est & fontū patitur penuriam: **Ergo nō ē fertillis. Solutio.** **Qd̄ ibi dicit:** respicit situm ciuitatis: in loco em̄ sterili sita est hierusalē: qd̄ autē dicit hic: respicit terrā adiacentē q̄ optima & fertillissima est: quā eis p̄mittit vt leuitus ferant onus p̄ceptorū. **Et vocat hęc p̄missionē iuramentū.** i. firmā: sicut iuramentū debet esse: vt melius credāt.

Et respondi et dixi: ferrea: quia retinet & volēter & stringit. i. per cōsuetudinē. **Hęc autem fornax:** vt dicitur **Daniel. iij. e. succensa erat napta & stupa & pice & malleolis:** **Napta est amurca siue fex olei:** & significat diuitias. **Amurca em̄ valeret quādiū cōtinet oleum:** sic diuitie p̄sunt quādiū cūm oleo misericordie et pietatis tenentur. **Sed expresso oleo. i. operibus misericordie relictis:** non sunt nisi materia ignis babilonici: id est cupiditatis. **P̄ stupam / p̄sumptiones et ambitiones & tactantē.** **Stupa enim in momento ad nihilum redigitur.** **Eni Esa. i. g. Erit fortitudo vestra sicut fauilla stupa.** **Per picem / carnales cōcupiscētię.** **Malleoli. i. farramenta vinearum abscisa ab ipsa vite / significāt maloz consortia:** qui abscisi sunt vita & merito de bonoz societate. **Hic accendit fornacē babilonis:** quia p̄suasione suis multos trahunt ad ignem babilonis vel ambitionis v̄i cupiditatis. **De hac fornace nos eduxit dñs sanguine veri agni:** de q̄. j. d. **Ego q̄ si agnus māsuer' qui portat ad victimā.** **Pactum fēderis qd̄ tunc pepigit dñs nobis / scum / est euangeliū qd̄ in passione sua consummatū reliquit.** **Tunc enim librum perfecit:** quādo id qd̄ scripserat in vita / rubricauit in morte. **Deb. ix. f. Ip̄sū libzū & oēm p̄m̄ asperxit sanguine:** dicit: **Hic est sanguis testamenti qd̄ mādauit ad nos deus.** **Vel pactum fēderis factum in educatione de egypto / fuit consecratio & forma consecrationis corporis & sanguinis sui tradita ab eo in sua passione.** **Inchoata enim passione / terminās vetus pascha & incipiens nouum / dixit discipulis: Hoc est corpus meū &c.**

Matth. xxvj. c. Hic est sanguis noui testamēti &c. **Hanc q̄ maledictionē quā hic dicit / pheta / scurrūt ingrati & inuototi: & maxime clerici & sacerdotes:** q̄ nō in cōmemoratio / ne dñice passionis: sed p̄p̄ie cupiditatis conficiūt sacramētum: **Cū tamē dicat eis: Hoc facite in meā cōmemoratio**

f suscitē iuramentū qd̄ iurā s ui patribus vestris: daturū me eis / terram fluentē lacte et melle: sicut est dies hęc.

mentū. Deut. iij. c. Tulit vos de' & eduxit de fornace ferrea egypti vt haberet populum hereditariū. a. **Audi te vocem meā: & facite omnia que p̄cep̄i vobis:** quia nō auditores verbi: sed factores iusti sunt apud deū: vt dicit **Jaco. i. c. Et eritis mihi in populum:** peculiarē. d. **Et ego ero vobis in deum:** specialē et familiarem: quia non p̄pter legalitā / vel aliqua alia erit populi deus: sed tm̄ p̄pter obedientiam: vt dicit **Hierō. Tunc enim fit populi deus:** quando ab eis p̄ gratiā possidet: vt de' sit possessus / p̄plus possidēs. **Sed ipse ab eter / no possidet nos per p̄scentiā.** **Unde dicit: Ero vobis in deum / siue de':** qd̄ videt falsum esse / si deus diceret personam possidentis. **Et nota q̄ dicit: Audite et facite et eritis &c.** **Qui autē audiunt et faciunt amici sunt.** **Unde Joh. xv. b. Vos amici mei estis si feceritis que ego p̄cipio vobis.** **Et post sequit: Ero vobis in deum:** q̄ si ero pater vester. **Jō dicit hic Hierō. q̄ cū amici fuerint / de amicis trāseūt i filios.** **Sed nonne mal' ē esse amicū q̄ filium?** **Quia amicus dicitur quasi animi custos:** cui con / filia referātur. **Vñ: Vos autē dixi amicos:** quia quecūq̄ audiuit a patre meo nota feci vobis: **filius autē est quicūq̄ per gratiam adoptatus.** **Solutio. Amicus hic dicitur qui / cuq̄ per gratiam / reconciliatus transit in filium:** id est in statum filiozū / vel statum filialem: qui est perfectozū. **Unde filijs dicitur Matth. v. g. Estote perfecti sicut pater vester perfectus est.** **In lege enim per obedientiā operum exteriorum fiebant amici:** sed in euangelio per executionē operum interiorum. **Per opera enim interiora deo assimilamur / nō per exteriora.** **Possunt em̄ fieri exteriora ma / lo sine: et sic non assimilant proprie deo.** **Hęc autē assimi / latio p̄cipit modo omnibus: que consistit in virtutibus.** **Hęc est enim perfectio sufficientē:** de qua **Matth. v. g. Estote perfecti sicut pater vester perfectus est.** **Alię enim sunt quinq̄ p̄fectiones: que nō sunt in p̄cepto: sed magis in consilio: & ad statum perfectionis pertinent: Cōparatio / nis. i. respectu aliozū hominū: vt dicit **Ben. vj. b. Hęc erat perfectus in generationibus suis.** **Item sacri ordinis p̄opter quē tenetur homo ad continentiā.** **Matth. xix. b. Sunt eunuchi qui seipsos castrauerūt p̄pter regnū celo rum.** **Item religionis.** **Matth. xix. c. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus.** **Item p̄relationis: in qua tenetur p̄latus se morti exponere pro subditis.** **Joh. x. b. Bonus pastor animā suam ponit pro ouibus suis.** **Item tranquillitatis vel contēplationis.** **Hic habent vitam in patientia / ac mortem in desiderio.** **Phil. j. c. Cupio dissolui et esse cum christo.** e. **Et suscitē iuramentū:** id est firmam p̄missionem / siue firmum pactum: quod mortuum est & frustratum in peccatoribus. **Luc. j. g. Exerit cornu salutis nobis.** **Quod iuravi patribus vestris. i. apostolis & sanctis viris.** **Da turum me eis terram fluentē lacte et melle:** id est patriam celestem: que suos habitatores satiat lacte humanitatis / & melle diuinitatis. **Hęc est enim vita eterna vt cognoscant te solum deum verum: et quē misisti iesum christum:** **Joh. xvij. a. Vel enim est de roze celi & de floribus: lac autē de terrē nascentibus.** **Sicut est dies hęc:** q̄ etiā in p̄senti stillat nob̄ deus de dulcedine sua celesti.**

Luc. 22. b.

Ro. 2. b.

Joh. 15. b.

Et respondi et dixi: amen dñe. i. vere implesti dñe qd pollicit' es patrib' nris. Al' fm Septuaginta: Fiat dñe: id est semp maneat qd dedisti. i. semp maneam' in hac terra: z habeamus abundantia' promissio: u' honoru: et sic pactu' tuu' impleat. Sed nōne sciebat propheta q' cōtra voluntatē dñi erat vt implieret: So-

B

Secunda pars

Et eos

lurio. Solebat de vno qd' ppheta p'lo q' cō- uertere: quia nesciebat vru' dominus vel let illum conuerti: et hoc facto impleteretur pmissio.

Uociferare omnia verba hęc: p' dicitur vel dicenda. c. In ciuitatibus iuda. i. in d' q' d' uari' tribu'. Et si sum' h'c iuda non pro tribu regis sed p' regno duarum tribuum. d. Et foris hierusalē: id est his qui sūt in agro extra urbē.

Audite z facite: q'si auris sit p'mpta ad audendum: z manus ad operandum. f. Verba pacti huius. i. legis: quā obseruanti pactu' fecit deus q' cum: introduceret in terram fluuē lac z mel. Similiter nobis dicit de euāgelio: qui seruat pactum / simile facit de eo dñs. Esa. i. e. Si uolueritis z audieritis me / bona terre comedetis. g. Quia contestans: q'si audire uerba mea: et non contēnente ea: sicut fecerunt patres vestri. h. Quia cōtestans cōtestatus sum patres vestros: id est firmiter et sepe contestat' sum eos adiurando vt pactum meū audirent z facerent. i. nō anathematizādo cōtēnerēt. b. In die qua eduxi uos de terra egypti: in patrib'. Vel eos / i. Al' ad diem hanc: q'si continue monui eos vsq' modo: nec cessauit contestari eos. i. vt facerent que p'cepti eis. Ab solū cōtinue: monui sed z diligenter: Unde. k. Mane consurgens cōtestatus sum: id est cum magna diligentia z attentione monui uos: sicut attentus z sollicitus de opere suo surgit mane. Vel: Mane cōsurgens cōtestatus sum: p' prophetas: qui mane surgebant vt uobis p'edicarēt: z maxime hieremias: qui non ita manebat in ciuitate. De hoc. s. vii. c. Locutus sum ad uos mane consurgēs: z loquens: z nō audistis.

Et dixi: audite uocem meā: et nō audierunt: per animi attentionē. m. Nec inclinauerunt aurem suam: p' obedientiā z humilitatē. n. Sed abierunt unusquisq' in prauitate cordis sui mali. i. xvij. b. Prauum ē cor hominis. Sequi prauitatē cordis sui: ē malas cogitationes exequi siue mala cogitata opere implere: Contra illud. Eccl. xvij. d. Post cōcupiscētiās tuas nō eas. o. Et / ideo induxi super eos: quasi in pondus et in oppressionem. p. Omnia uerba pacti huius: p' dicitur. i. legis: id est omnia que cōminatus sum eis in lege / super eos. i. super transgressores eius hęc omnia impleuit: Malach. ij. Mala comminatur dñs super transgressores legis: vt dicit Deut. xxvij. Pacti dico: q' d' p'cepti vt facerent z non fecerunt: quia pactum legis nō solum p'cepta continebat: sed z p'gnā continebat z tormēta transgressorū. P'cepti / in quā: et tñ non fecerunt: ideo iuste induxi super eos mala que cōminatus sum. r. Inuenta est coniuratio in uiris iuda. i. de tribu iuda. Et in habitatoribus hierusalē: id est qui sunt de tribu beniamin: q'si pari mente z studio mandata dei contēnunt: z idolorū cultu' insistant. Esa. viij. c. Quēcūq' loquit' populus iste cōiuratio est. Coniuratio enim in scriptura: fm Hieronymu' p'op'le dicit: quādo nō subito vel fortuito peccato: sed p'paratis insidijs z cōiuratione tendit ad delictum / z pari mente vnoq' studio id agunt vt mādāta dei contemnāt. Coniurabant enim inuicem de ritu idolorū ex-

quando. v. Reuerſi sunt ad iniquitates patrū suorum priores zc. quia sicut patres: ita filij mādāta mea cō- temnunt: et idola colunt que patres eorū priores in egypto coluerunt. Unde. r. Et hi ergo abierunt: id est filij sicut patres: vel duę tribus sicut decē: vel maiores sicut minores.

Post deos

Dyſtice. r. In Dyſtice uenta est coniuratio in uiris iuda. i. in clericis: quorū officium est deum cōfiteri. Et in habitatoribus hierusalē. i. clericis vel laicis vt religiosis: quasi pariter clerici z laici cōsueti sunt: z conspirauerūt p'ra christi studiose z pari mēte peccantes: z mādāta dei resistētes. Unde Esa. xxij. a. Sicut p'p'us sic sacerdos. Berni. Videt bone iesu ad /

clinauerunt aurē suam: sed abierunt unusquisq' in prauitate cordis sui mali. Et induxi super eos omnia uerba pacti huius: quod p'cepti vt facerent et non fecerunt. Et dixit dñs ad me: Inuenta est cōiuratio in uiris iuda: et in habitatoribus hierusalē. Reuerſi sunt ad iniquitates patrū suorum priores: qui noluerunt audire uerba mea. Et hi ergo abierunt

uersum te coniuurasse uniuersitas christiano: et illi in persecutione tua primi sunt: q' in ecclesia tua p'imatū gerūt: et diligunt p'ncipatū. Sic in capitulis clericorū sūt cōiurationes appellationū z litium cōtra deum z ecclesiā. Alia littera habet: Inuenta ē colligatio i uiris iuda. Et nota q' ē colligatio errorū. An Proverb. xxij. c. Colligata ē stulticia i corde pueri: z uirga disciplina effugabit eam. Item est colligatio siue perplexitas sermonū et q'stionū. An Eccl. vij. d. Soluim' do hoc inteni q' fecerit deus hominē rectum: z ipse in finitissimis miscuit q'stionibus. Item est colligatio pecunię: siue redditu' z diuitiarū. Osee xij. c. Colligata ē iniquitas ephraim. i. iniquitas diuitū huius mundi: abscondit' est peccatū illius: quia sub diuitijs latet peccatū cupiditatis. Itē est colligatio iniquitātū z peccatorū. Esa. lviij. b. Dissolue colligatioes impietatis. Dicit autē colligatio q'si simul ligatio. i. per consuetudinē peccādi. Cōsuetudo est hominē ligat. Et hac catena trahit dñs hominē in infernum. An. liij. Reg. vii. b. dicit q' nabuchodonosor occidit filios sedechie. i. bona opera per culpam mortificauit: et oculos eitis effudit. i. per errorem intellectum obfuscauit: uinxitq' cū catenis. i. cōsuetudinē z perplexitate peccādi: z adduxit eum in babilonē. i. in eternā gehennę confusionē. De hac catena Esa. lviij. c. Si abstuleris de medio tui catenā: z desieris digitū tuū extendere: z loqui qd' nō prodest: oriatur in tenebris lux tua. Hanc catenā fabricat ille faber: de quo Esa. liij. d. Ego creauit fabricū sufflantē i igne prunas. Ps. Supra dorū meū fabricauerunt peccatores zc. Ps. Funes peccatorū circumplexi sunt me. Proverb. v. d. Funi' peccatorū suorū unusquisq' cōstringit. Vel iniquitas dicitur colligata: q'si collo ligata per usum male loquēdi. Unde sic constringit collum q' homo nō audet sacerdoti peccatum suum confiteri. Thren. j. e. Uigilauit iugum iniquitātū meorum: et in manu eius conuolutę sunt: et imposite collo meo. Esa. liij. a. Solte uincula colli tui. Itē ē colligatio malorū: q' cōiurationes z conspirationes contra maiores suos faciunt. Eccl. xxij. b. Stupa collecta synagoga peccantium. Eccl. xxij. f. Cōiuratio p'phetarū in medio eius: sicut leo rugiēs capiensq' p'edā animas deuorauerūt: z opes z p'cedū accepērunt. Iste oēs cōiurationes sunt. s. In uiris iuda. i. in clericis. Et i habitatorib' hierim. i. religiosis. v. Reuerſi sūt zc. An dicit: q' duplices habēt patres. i. demones: qui sunt p'ni patres nri: q' oēs nascimur filij trę. An. i. Joh. Ep. i. b. Quia facit pat' ex diabolo nat' est. Joh. viij. f. Vos ex patre diabolo estis. Est autē de' alius pater: p' quē secūdo nascimur filij gratię. Jaco. j. c. Volūtariē em' genuit nos uerborum: qui post habitā gratiā reuertunt ad uomitū peccatorū.

Post deos alienos.

Id est in templo: **Facit scelera multa**: ibi colendo et venerando idola: q. d. magnum est hoc scelus: etiam in domo mea me inhonorare.

Scdm * **bebrgos** **Quia** **Facit scelera multa**. s. iuda. p. quo orat: et ideo non exaudiam. **Quid** **carnes sancte auferet a te malicias tuas**: in quibus scilicet malicijs: **gloriosa es**: s. in illud Proverb. ij. c. Qui letantur cum male fecerint: et exultent in rebus pessimis. **Vel** **In quibus**. s. sacrificijs gloriabantur de ritu sacrificiorum suorum: que. s. sacrificabant idolis: et de multitudi- ne similiter idolorum gloriabantur. **Vel** potest intelligi et melius de sacrificijs legalibus deo exhibitis: p. que quidam iudeorum se credebant iustificari: licet etiam de peccatis suis non peniterent. Sic et multi per multas elemosynas se credunt iustificari: licet permaneant in sceleribus multis: **Quibus** dicitur: **Quid** **carnes sancte auferent a te malicias tuas**: id bona exteriora: q. d. Non: quia iactantia sepe sequitur opera exteriora: et exteriora bona sine bonis interioribus non valent. Unde vidua que minus dedit: reputatur plus dedisse in gacophylacijs: q. ille qui plus dedit: vt dicit **Barcl. xij. d. et Luc. x. a. Tunc** redemptio vtri sunt: dicitur vt dicit **Proverb. xij. b.** quando sic datur elemosyna: vt non laus querat exteriorius in operibus exterioribus: s. tñ amor dei et utilitas proximi.

Doraliter * **corpore**: quod est domus domini vel templum. **Uñ. j. Cor. vj. d.** An nescitis q. membra vestra templum sunt spiritus sancti:

Facit: qñ non facit: sed magis continue facit q. semper est in faciendo: **Scelera**: qñ non tñ mediocria peccata et lascalia: sed enormia et inaudita que adinuenit et non pauca: sed **Multa**: vt sint graua in pondere: multa in numero: et in mensura non sit modus. **s. v. b.** Ibo ad optimates et loquar eis: Ipsi enim cognouerunt viam domini et iudicium dei sui: **Et** ecce magis hi simul confregissent iugum: ruperunt vincula. **Osee. vj. d.** In domo mea vidi horrendum: ibi fornicationes ephraim: prammarus est israel. **Esa. xxxij. d.** Requirit diligenter in libro domini: id est in sacerdotibus. **Unde** ex eis non defuit. **s. ex** monstris peccatorum: de quibus locutus est **Ezech. vij. d.** Ingressus. s. in templum: vidi et ecce omnis similitudo reptilium et animalium abominatio: et vniuersa idola domus israel depicta in pariete: in circumitu per totum. **Non** ergo hoc deberent facere isti tam dilecti a domino: sed magis illa que dicit eis apostolus **Col. ij. b.** Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie: benignitatem: humilitatem: patientiam: modestiam: supportantes inuicem et donantes vobismetipsis. **In** tantum enim dñs dilexit eos: in quantum iacob dilexit filium suum ioseph p. alijs fratribus: **In** culus dilectionis signum: vedit ei agrum ultra partem suam: que tulit de manu sichen: in gladio et arcu suo: vt dicit **Gen. xlvij. d.** Gladio et arcu sicut passio christi: per quam deicit demones. **Gladio** enim de prope percutitur: quia demonem regnantem super eos in presenti deuicit. **Arcu** de longe percutitur: quia diabolus deuicit detinentem eos in inferno. **Uter** ergo acquisitus arcu et gladio: est patrimonium crucifixi.

1. Cor. ij. g.

Quid **carnes sancte auferet a te malicias** et quasi immolatio et confectio corporis et sanguinis christi: non auferit a te iniquitatem: vt dicit **Aug.** **Quia** iudicium tibi manducas et bibis. **De** sam dñi immunda facta: vt dicit **Malach. j. d.** Mensa domini contaminata est: et qd supponit: contempibile est. **Osee. v. a.** Audite hoc sacerdotes: quia vobis est iudicium: quonia laqueus facti estis speculationi: et sicut rete expandum super thabor et victimas declinastis in profundum. **Unde** corpus dñi qd est alijs benedictio: conuertit eis in maledictionem. **Unde** **Malach. ij. a.** **Male** dicitur benedictionibus vestris. **e.** **Oliuam**. hic ostendit hierusalem esse conuertendam a statu pulchritudinis de qua superbiebat: ad statum de-

Ad litteram

solationis et destructionis. **Comparat** autem hierusalem: sive populum iudeorum oliuam: propter reges et sacerdotes: qui inungebant: qua dicit: vberem et fructiferam: in terra nascentium copiositate: pulchram et speciosam: in vrbibus et domorum edificatione. **Uñ.** **Oliuam** vberem pulchram fructiferam speciosam: vocauit dñs nomen tuum. i. fecit te sicut oliuam pulchram in edificatione: vberem in fructibus et diuitijs: et in hoc fecit nobilem et famosam. **Et** seruat metaphoram oliuam: q. dicit pulchra colore: speciosa membrorum dispositione: sive forme compositio-

ciouam vocauit dominus nomen tuum. **Ad** vocem loquele gradus exarsit ignis in ea: et combusta sunt fruteta eius. **Et** dominus exercituum

ne: fertilis in ramis vel fructibus. **Ad** vocem loquele gradus. i. q. deum blasphemasti: et omnipotentiam: que solius dei est: idolis compositio attribuit. **Vel** **Ad** vocem loquele gradus

dis: te factasti: **m.** **Exarsit** ignis in ea: id est populus iudeorum. **Unde** alia littera habet. **s. ij. d.** Ego te plantavi vineam fructiferam: quod conuersa tibi es in amaritudinem vitis aliena: **Et** combusta sunt fruteta eius: id est ciuitates et suburbana. **Vel** loquela grandis fuit q. reges petierant: q. hoc fuit reuera superbia magna: et propter hoc destructi fuerunt: quia reges induxerunt eos ad idolatriam: propter quod captiuati sunt. **Vel** s. m. **Diero.** Loqua gradus fuit blasphemia in christum: et clamor q. clamauerunt: **Crucifige** crucifige. **Job. 19. a.**

Esa. v. b. Expectaui vt faceret iudicium: et ecce iniqtas: et iusticia: et ecce clamor. **Et** id vastati sunt a romanis: s. m. **illud. Ex. 75. 7.**

terminauit ea aper de silua. i. vespasianus: et singularis ferus depastus est ea. i. titus sup. **Uñ** s. m. **Diero.** cu dicit: **Exarsit** ignis in ea: intelligitur de captiuitate facta a romanis: qui hierim succederunt. **Quida** habet: **Exarsit** in ea non habentes ibi ignis: cu tñ in littera hieronymi sit. **Et** legunt: **Exarsit** scilicet peccatum idolatrie: quo in vocem grandem blasphemie vel sacrantie accendebatur. **Factabant** enim se de hoc q. dominus vocauit eos oliuam vberem pulchram et. quasi hęc domini vox: qua eos magnificauit: fuit eis occasio damnationis. **o.** **Et** dñs: quasi qd tibi comminatus sum: non est auctoritate mea: sed domini. **Unde.** **Et** dominus exercituum: qñ quia contra dominum superbiisti p. blasphemiam:

Abysice. **Oliuam** vberem: **Pre**latus debet esse oliua: qui a deo vocatus est in prelationem. **Radix** oliue est amara et fructus dulcis: sic ipse debet esse in amaritudine penitentie: vt fructus sequatur dulcedinis eterne. **ij. Cor. xij. c.** **Libenter** gloriabor in infirmitatibus meis: ecce radix: vt inhabitet in me virtus christi: ecce fructus. **Osee. vj. c.** Ero qñ ros: et israel germinabit sicut lilium: et erumpet radix eius vt libani: **Ibunt** rami eius: et erit quasi oliua gloria eius: et odor eius vt libani. **Debet** enim effluere oleo misericordie et consolationis ad subditos: et exuberare debet bonis operibus et exemplis. **Uberem** in contemplatione: vbi haurit anima fecunditate gratie et bonorum desideriorum. **Pulchram** in gloria interioris conscientie. **Fructiferam** in bonorum operum multiplicatione. **Speciosam** in conuersationis exterioris honestate: et morum grauitate. **Cant. iij. a.** **Pulchra** es amica mea: q. pulchra es. **Locauit** dominus nomen tuum: quia non solum tale te fecit p. gratiam: sed et nobile et vocabile te fecit per bonam famam. **Sed** **Ad** vocem loquele grandis: id est ad vocem adulationis magnitudinis. **Vel**: id est ad suggestionem demonis. **Vel**: id est ad incitationem mundi vel carnis vel ventris: **m.** **Exarsit** ignis in ea. s. amor laudis: vt ignis cupiditatis et libidinis. **Combusta** sunt fruteta eius: id est rami vel ca que de radice exeunt. **Hęc** sunt bona naturalia: que in peccato dimuta sunt: vel gratuita que sublata sunt. **Hic** em est ignis vlt ad consumptionem deuorans: et omnia eradicans genuina: vt dicit **Job. xxxj. b.** **Et** **Proverb. xxvij. c.** **Qui** benedicit proximo suo voce gradus de nocte consurgens: maledicenti similis est. **Qui** plantauit

Qui plantauit

Qui plantauit te. i. in terra tua firmiter et secure collocauit. b. Locutus est super te malum. i. disposuit inferre tibi malum pene. i. per me tibi nunciavit predicta parabola. Et non iuste nec sine causa: s. c. Pro malis domus israhel: id est decem tribuum: de quibus quidam profugerat ad hierusalem tempore ezechie. d. Et domus iuda: id est dnanum tribuum. e

Qui fecerunt sibi: id est apud se diligenter et studiose. Vel: Si b. i. id est contra se. Ipsi dico. f. Libantes baalim: quasi dicitur aliis sacrificantes et libamina offerentes. Ad si

hoc referat ad tempus: tunc dicitur: q. obseruantia legalium post cognitam veritate reputat cultus idolorum: vt dicitur super illud Gal. iij. b. Nunc autem cum cognoueritis deum: immo cogniti sitis a deo: quod conuertimini iterum ad infirma et egena elementa quibus denuo seruire vultis: Balathe per pseudo decem: postquam a paulo conuersi fuerant: legalia seruabant: quibus tamen ante suam conuersionem nunquam seruierant: quia gentiles erant: non iudei: Sed tunc dicit: iterum: quia idolatria reputat legalium obseruantia: postquam iam veritas palata est. Elementa enim ibi vocat legalia: in quibus populus iudeorum insitit: sicut puer in elementis litterarum.

Qui plantauit te: in plantatione: b. Locutus est super te malum: pene: per scripturas: per creaturas: per predicatores: quorum est officium excitare prelatos: vt sint solliciti pro grege suo. Ezech. iij. d. Speculatore dedi te. i. ad euigilandum dormientes. c. Pro malis domus israhel et domus iuda: i. clericorum et laicorum. Illi idolis libamina conferunt: quod in diuersis peccatis delectatione querunt: et in eis facientes et attenti et solliciti sunt. g. Tu autem dicitur. Illud versus ad finem capituli secundum iudeos exponit de hieremia: secundum autem sanctos de christo. Super praeteritum probauerat. propheta pro peccata sua: et pena comminatus fuerat: et ideo volebat iudei eum occidere: et parabatur ei insidias quas ipse nesciebat deum hoc agerent: Sed postea innotuit ei a domino studium eorum et machinatio ad eum occidendum. Unde vt in summa perstringamus expositionem iudeorum: quia plana est: Primo dicit propheta sibi reuelatas eorum insidias et studia: et se quasi agnum mansuetum gessisse quod nescius ad victimam portat. Unum

Demonstrasti mihi: illa que contra me cogitauerunt: quia voluerunt me interficere: quia odio habuerunt arguentem in porta: Amos. v. c. o. Abittam lignum in panem eius. i. commingamus eum: quasi hec fuerunt consilia eorum: vt sicut vitrum ponitur in pane: vt cantis inde edens moriatur. Vitrum enim cum transglutitur dirumpit intestina: sic ipsi occulte mortem machinabant hieremie per alios: vt sic totum facerent et nihil fecisse viderent. Unum

Abittamus lignum in panem eius: id est occulte occidamus. Simile Sap. ij. c. Circuueniamus iustum etc. Vel sic: Lignum aliquod venenosum et toxicatum quod si radat vel terat et ponat vel misceat panem vel vino: inde homo edens statim moritur. Vel: Lignum. i. succu ligni vel arboris alicuius venenose: vt taxus. Hanc autem expositionem reuera Hiero non videt acceptare. Dicit enim: Nescio quomodo iudei vel nostri iudaicantes: hic possunt approbare hieremiam esse crucifixum: cum hec scriptura non memorat: nisi forte cogitauerit et non fecerint. Tunc videt postea sentire: quod de eo possit exponi: maxime apud illud quod habet subdit: Hec dicit dominus ad viros anathoth: Ibi enim iram superuenturam predicat illis: quia consilia contra hieremiam cogitauerant: Illi autem erant maxime anathothites. i. qui in villa eius erant. Sed melius secundum sanctos totum de christo exponit. Super praeteritum iudeorum destructionem et combustionem hierusalem per romanos factam: hic autem causam illius tantae desolationis ostendit: quia. i. in morte christi machinati sunt: quem non latere suas insidias estimabant. Unde christus loquens secundum quod homo dicit: b. Domine pater. Demonstrasti mihi: secundum quod homo dicit: k. Et cognoui: profecto.

Ps. Scrutati sunt iniquitates: Ibi Aug. Ita totum volebat facere quod nihil facere viderent. Sed. s. vij. c. Ego ego sum: ego vidi. Ps. Dominus scit cogitationes hominum: quoniam vanae sunt. l. Tu ostendisti mihi studia eorum. i. machinationes et insidias eorum contra me. Hec enim omnia ostendit pater filio: in quantum homini. Solus enim deus est magister: qui a nullo accipiat doctrinam et comunicet omnibus: etiam homini christo. Unum

Et non cognoui. i. dissimulaui et taci: ac si nesciret insidias eorum. Nec fugi ab eis: sed magis me querentibus occurri dicens: Ioh. xvij. a. Ego sum: ac si nesciret que contra me cogitauerunt: Vel secundum Hiero. Et non cognoui. i. peccatum. i. nesciui. i. per approbationem vel per experientiam: causam. i. peccatum propter quod deberet contra me cogitare mortem. Et hoc est. n. Et non cognoui quod cogitauerunt super me consilia. i. non cognoui peccatum quare deberet in me mortem machinari: Sicut dicit. ij. Cor. v. d. Qui cum non cognouisset peccatum: pro nobis peccatum factum est. Ita dicit alia littera: vbi nos habemus: Eum qui non nouit peccatum: pro nobis peccatum fecit. s. de pater. i. hostiam pro peccato: secundum illud Osee. iij. Petra propter me comedent. i. oblata pro peccatis. Ps. Que ignorabam interrogabat me. Consilia inquit hec.

Abittamus lignum in panem eius: id est doctrine eius contradicimus: et offendiculum crucis: siue crucifixionis doctrine sue opponamus. Per lignum enim hic intelligit crucis offendiculum: per panem doctrina eius salutaris: quia homo vituit ex verbo quod procedit ex ore dei: vt dicitur Barth. iij. a. Sed lignum missum in panem meliorauit panem: quia eum. i. doctrina dulcior fecit: sicut lignum per moysen missum in amarum aquam fecit eam dulcem: vt dicit Exo. xv. d. Ideo frequenter in predicatione mors christi admiscenda est: quia inde fit predicatio suauior et dulcior. Jo. j. Cor. ij. a. d. Nihil iudicauit me scire inter vos nisi iesum christum: et hunc crucifixum. Vel: Abittamus lignum in panem eius. i. in corpus eius quod sepe dixit esse panem predicando nobis: vt dicit Ioh. vj. e. Ego sum panis viuus etc. Et nisi manducaueritis panem etc. assignamus vel aptemus lignum crucis. Sap. ij. d. Dorte turpissima condonemus eum. De hoc pane Beati. xlix. c. Asper pinguis panis eius: prebebit delicias regibus: id est bene se regentibus. De hoc ligno Sap. xij. a. Benedictum lignum per quod fit iusticia. i. de demonibus: qui in cruce appensi sunt. Ideo significatur crux eius per illud lignum in quo suspensus est rex huius: Iosue. vij. f. Sed nonne magis deberet dicere eoduerfo. i. mittam panem in lignum eius: Et est ibi hypallage. i. panem. i. corpus in lignum. Sed potius dictum est eoduerfo: ad innuendum quod maiorem habebat potentiam ille panis super lignum quam lignum super panem: secundum illud Abacuk. iij. a. Cor nua in manibus eius. Vel alia ratio moralis potest esse. Arbor enim ponit in terra vt fructificet: et non econuerso. Ideo ergo crux in christum dicitur posita: vt fructus crucis ex tali terra procrearet: Ibi enim cecidit in terram bonam: immo optimam. Crux enim non erat fructifera antequam christus in ea poneret: Immo secundum legem Deut. xxi. d. maledictus erat omnis qui pendebat in ea. Vel: Abittamus lignum in panem eius. i. famam

Abittamus lignum in panem eius etc. Lignum in panem mittere: est memoria passionis christi in lachrymis habere: que sunt panis lachrymarum: vt sic

iste panis sit suauior

Ps. 67.

Ps. 93.

Ps. 34.

Doraliter

B

D

De chris

De chris

* eius: id est famam eius per turpissimam crucis mortem ex-
tinguamus: vt amplius nomen eius non memoretur. Unde
a Et eradamus eum de terra viuentiu. i. penitus eu-
et eius memoriam de terra ista in qua viuimus deleamus: si-
cut qd raditur omnino deletur. Unde. b Et nomen eius
non memoretur amplius. Sed totu in contrariu cessit:
quia qui ante passio-

ps. 75. nem erat notus in lu-
dea tm: post passionē

ps. 18. in omnem terram exi-
uit sonus eius. Nisi
enim granum frumen-
ti cadens in terrā mor-
tuum fuerit: ipsum so-
lū manet: si autē mor-
tuū fuerit: multū fru-

7. 20. c. ctū affert: Job. xij. d
Dico. Dors Iesu
spica frumēti facta ē:
quę septuplū z multo
ampli restituit q̄ fue-
rat seminatum. Si autem mors tantas attulit fruges: resurre-
ctio quātę erit vbertatis:

Doraliter * iste panis sit suauior ad edēdū. ps. Fuerit mihi lachrymę

ps. 41. meę panes die ac nocte. Ruth. ij. c. Intinge buccellam tuā
in aceto. Vel lignum in panē mittere: est imitationem crucis
christi in corpore suo et opere gerere: fm illud Gal. vlt. d.
Stigmata Iesu christi in corpore meo porto. Sequitur in per-

De christo sona christi. c Tu autē domine sabaoth: id est o pa-
ter qui es domin⁹ angelicarum virtutum. Loquitur enim fi-
lius fm carnem ad patrem: z iudiciū eius imprecatur: dicens:
d Qui iudicas iuste: reddendo vnicuiq; qd meret: vt dē
Ro. ij. a. e Et probas: id est examinas z iudicas f Re-
nes z corda: id est eorum voluntates prauas z desideria z
cogitationes. s. de me interficiendo. O: autem dominus in-
tueatur renes. s. delectationum: z corda cogitationum: dicit

ps. 7. ps. Scrutans corda z renes deus. j. Regl. xvj. b. Deus in-
tuetur cor. s Uideam vltionē tuam ex eis. Aide-
tur sibi contrarius perenti: Luc. xxiij. e. Dimitte eis quia ne-
sciunt quid faciunt. Solutio. Duo fuerunt genera hominum
conuenientiu in mortem christi: vel consentientiu. Quidā em̄
in eā consenserunt ex inuidia: scientes qd ipse erat messias: et si
nescirēt ipsum esse filiū dei. Unde de pilato dicitur Matth.
xxvj. b. Sciebat em̄ qd per inuidiam tradidissent eum. Et de
his imprecatur hic vltionem: qui erant obstinati / nec pgn-
tere volētes: qd sciebat domin⁹. Alij autem consenserūt ex ig-
norātia. Et de illis dicitur Luc. xxiij. e. Pater ignosce illis zc.
quia illi pgnituerūt. s Uideam vltionē tuā ex eis:

id est visibilē vindictam de eis exerce per romanos: vel eter-
nam damnationē infer eis. b Tibi enim reuelauī cau-
sam meā. Nunq̄ em̄ pater filij causam ignorauit: sed ē mo-
dus loquēdi: id est causam meā omnino proieci super te: z om-
nino eam tibi cōmendauī. Sicut homo loquit̄ deo: z expan-
dit ei cor suum: licet deum sciat nō ignorare qd cogitat. Vel
Tibi reuelauī causam meam: id est meis bonis ope-
ribus ostendi qd nō merito meo: s p populi scelere crucifixus
sum. Unde Job. v. f. Opera quę ego facio testimoniū per-
hibent de me. Itē Job. xliij. d. Venit princeps mūdi hui⁹:
et in me nō habet quicq̄. Vel Tibi reuelauī. i. tu scis sic
p reuelationē reuelat aliqd. i Propterea hęc dic dñs
zc. Plana est expositio vsq; ad finem capituli: quomō hoc
intelligat de hieremia propheta: Vidit em̄ diuinā vltionē de
anathoth quidam viculus est: tribus miliarib⁹ distans
a hierusalem: in quo natus fuit hieremias: Ideo hanc expo-
sitionem quia plana est omittimus: et illam de christo prose-
quimur. Post ergo filij orationē: hic subditur patris respon-
sio. h hęc dic dñs / pater. i Ad viros anathoth: id
contra iudęos: qui quondam fuerunt viri anathoth: id viri obe-

a z eradamus eum de terra vi-
b uentiu: z nomen eius nō me-
c moret amplius. Tu autem
d dñe sabaoth: qui iudicas iu-
f ste: et pbas renes z corda:
s videam vltionē tuā ex eis:
b Tibi enim reuelauī causam
i meam. Propterea hęc dicit
k dñs ad viros anathoth
n qui quērūt animā tuā: et di-

dicentē z obedientes: vel qui tales deberent esse. Anathoth em̄
interpretat obedientia. m Qui quērunt animā tuam:
id est vitam tuā o fili: dicentes: Crucifige eum. n Et dicūt:
non prophetabis in nomine dñi: id est non docebis
nos de futuris quę tu dicis te dicere in nomine domini. q. d.
ipsi volunt auferre vitam tuam: z doctrinā tuam. Unde ipsi

o cunt: Nō pphētabis i noie
p dñi: et nō morieris i manib⁹
q nris. Propterea hęc dicit
r dñs exercitū: Ecce ego vi-
s fitabo sup eos: iuuenes mō-
ricnt in gladio: filij eorū et fi-
y lię eorū morient in fame: z re-
liquię nō erūt ex eis. Indū-
cā em̄ malū sup viros ana-
thot: annū visitatiōis eorū.

dixerunt: Eradam⁹
eum de terra viuē-
tium zc. Hoc autē
faciebant insidiosē: et
nō aperte: ne forte tu-
multus fieret in popu-
lo. Unde dixerūt. p
Et nō morieris in
manibus nostris:
quasi non occidemus
te manibus nostris: q̄
si magis occulte z per
alios mortē tuam pro-
curabim⁹. Qd verū fu-
it: Nō enim manibus

sed linguis eorum eam crucifixerunt. Unde dixerunt: Non li-
cet nobis interficere quemq;: quia. s. tota auctoritas iam de-
lata erat ad pilatum. Aliter enim dicerent falsum: quia lex pre-
cepit eis: Ero. xxij. c. Maleficos nō patieris viuere. Ipsi au-
tem hunc maleficum reputabant. Vel nō licet. s. in die festo.
Vel o Nō pphētabis in nomine dñi: z nō morie-
ris in manibus nostris: quasi cessabit doctrina tua qua
nos arguis: z nos cessabimus a morte tua. Hęc autē omnia
plana sunt: et de christo / et de hieremia. q Propterea /
inquā. Hęc em̄ dixerat sed repetit propter interruptionem
quā fecerat. r Ecce ego visitabo super eos: visitatio-
ne pgnę. s Iuuenes morient in gladio. s. romano-
rum. v Filij eorum z filię eorum morietur in fame:
quasi quidam eorum morientur in gladio: quidā fame: z hoc
sine recuperatione. Unde. x Et reliquię nō erunt ex
eis: quasi nulli remanebūt a gladio z fame: vel ita pauci: vel
ita viles qd indigni erunt numero z nomine. y Inducam
enim malum super viros anathoth: id ē super iudęos:
qui mihi obedientes esse debuerunt / et non fuerunt. Ne autē
credatur illud malum esse momentaneū / subdit. s An-
num visitationis eorum: id est aduersitatē vel captiuita-
tem longam: quę per annū visitationis intelligitur: sicut bre-
uis captiuitas per diem visitationis. Doraliter. i Ad
viros anathoth. Viri anathoth hic dicunt religiosi: q obe-
dientia quā uouerunt non tenent. h quērunt animā christi:
n Et dicūt: non prophetabis in nomine domini:
quia et vitam christi z doctrinā in se extinguunt: quia mali z
immūdi sunt in vita: z hebetes in sciētia et doctrina. De chri-
sto enim dicitur Luc. vlt. c. Qui fuit vir propheta: potens in
opere z sermone. p Et nō morieris in manibus no-
stris. Sic dicunt multi mali plaris suis: Desiste a correptione
z p̄dicatione: z nos desistemus a tua persecutione: z di-
mittemus te in p̄dicatione. Poeta. Obsequiū amicos multi-
plicat: veritas odium parit. Gal. iij. c. Factus sum vobis imi-
ticus verum dicens vobis. r Ecce ego visitabo sup
eos: quasi quia cōtemnitis mīnozem correptionem: factam
fieri super vos duram inquisitionem a papa: z ideo dicit̄ an-
nus visitationis. s Iuuenes / nouitij. u Morientur
in gladio / discipline per quā eorum lasciuia inuentus pe-
rimitur. v Filij eorum z filię eorū morientur in fa-
me: quasi fortiores z debiliores de nouicijs artabūtur cibo-
rum ariditate. x Et reliquię non erunt ex eis: quasi
ad litteram ita artabūtur in cibis q in mensa paruas facient
reliquias. Ita enim est in religione q senes abundant cibis et
vestibus in cameris: sed iuuenes non habent quid comedant
in conuentu. Cum enim visitantur religiones: plus artantur
minores q̄ maiores.

Iustus quidē tu es

Iustus quidē tu es dñe. **Expo. Ca. XII.**
Hoc capitulū diuidit in quinque partes. Primo pro-
pheta de prosperitate iudeorum eum odientū cōque-
rēdo admirat/ cū ipse ecōtrario affligat. Secūdo prosperitatē
eorum contemnerēdā esse in afflictionē ostendit: vnde occisio/
nem illoꝝ determinat

A z terrę eorū vastatio/
nem: z duram eorum
in babylonē p violen-
tiam ductionē: z vici-
narum cōtra se gentiū
q̄s sibi beniuolas esti-
mabant impugnationē:
nem: ibi: Congrega
eos. Tertio diuinū
iudiciū ab eis recessu/
rum in psona domini
dicit: ibi: Reliqui domū meā.

Iustus qui **Ca. XII.**
dem tu es dñe si dispu-
tem tecū: verūtāmē iu-
sta loquar ad te. Quare via
impioꝝ prosperat: bñ est omi-
bus q̄ p̄uaricāt et iniq̄ agūt:
P̄latāsti eos z radicē mise-

dicte: ibi: Reliqui domū meā. Quarto causam tanti ex-
cl-
dij in pastores iudeoꝝ refundit/ fm vnam expositionē: fm
autē altam ipsoꝝ ministros destructionis determinat. s. prin-
cipes chaldeoꝝ: ibi: Pastores multi. Quinto vicinis gen-
tibus genti sue inimicitibus captiuitatē futurā denūciat: ibi:
Hec dicit domin⁹ aduersū. Dicit ergo: **a** **Iustus**
quidē tu es dñe: quasi dñe tu cōminat⁹ es mala sup eos
qui contra me cogitauerūt mala: sed tamē adhuc video illos
florere cum ego torquear: vnde admiro: et quasi de iusticia
tua cōquero: non tamē p̄sumo tuam arguere iusticiam: quia
iustus es in omnib⁹ operib⁹ tuis. **b** **Si quis** / **c** **Dis-**
putem tecum. i. quis de factis tuis videar conqueri: tamē
scio q̄ iustus in omnib⁹ inuentis: et semper rectus apparebis.
Vcl: **Iustus es si disputē tecū.** i. si discutā opa tua z ea
intima cordis mei cogitationē inspiciā: eorum querendo rati-
onem: scio quia in te nihil iniustum inueniā. Sed quia i sup̄
de ea considero: ideo frequēter me inducunt in admirationē.

Verūtāmē iusta loquar ad te. i. licet disputare tecū
videar/ z te arguere: tamen mihi cauebo a blasphemia. De q̄
autē velit disputare/ subdit: **e** **Quare via impioꝝ pro-**
sperat/ in temporalib⁹. **f** **Bene est.** i. prosperare. Vcl: hñ
est/ fm hominū opinionē: **g** **Omniū** iudeis: **h** **Qui**
p̄uaricāt/ in lege: **i** **Et inique agūt** in primos: eos
spoliando z affligendo. **k** **Plantasti eos** in terrenis:
l **Et radicem miserūt.** i. stabili sunt z solidati i diuitijs.
Et non solū in his multiplicati sunt/ sed z in filijs et filabus.
Vnde/ **m** **Prosperit** siue generāt filios: **n** **Et faciūt**
fructū. s. in heredibus. Simile/ Job. xxi. a. Ego quādo re-
cordatus fuero primescio: et concutit carnem tremor: Quare
impij viuūt/ sublimati sūt: cōfortatq̄ diuitijs: Semē eorum
p̄manet coram eis: p̄pinquoꝝ turba z nepotū in cōspectu eoꝝ:
rum: domus eorū secure sunt z pacatę: z nō est virga dei sup
illos. Et cetera multa q̄ ibi dicit. Sed subdit: Ducūt i bonis
dies suos zc. Vnde z sequit̄ hic: **o** **Congrega zc.** Sicut autē
exponitur hoc de hieremia cōquereute de prosperitate iudeoꝝ:
rū: ita z de christo exponi potest: cōquereute apud patrē de
iudeis vel hereticis vel quibuscūq̄ peccatoꝝibus/ qui florent
in temporalib⁹ z multiplicāt in sequacib⁹ eorū: cū ipse chri-
stus in hoc mūdo in se z in membris afflictus fuerit: qd tamē
non meruit. Vcl hoc legē in psona infirmoꝝ conturbatoꝝ p̄
admiratione de prosperitate malozum. Vnde **p̄s.** **Dei autē**
pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei: quia cēlaui
super iniquos/ pacem peccatoꝝum videns. Et Job. xij. b.
Abundant tabernacula p̄cedonū: z audacter puocant deum:
cum ipse dederit omnia in manus eorum. Sed ne quis vi-
cat q̄ illi qui sic multiplicāt non sunt impij: quia legem z ea
quę sunt legis/ sciunt: z de deo loqui sciunt/ et alios instruere:
sicut ad litteram erat in iudeis/ vnde z boni reputant: z iudeo
homines dicunt eos iuste prosperari: Ideo subdit: **o** **Pro-**
pe es tu ori eorum: z longe a renibus eorum: id est
ab affectionibus cordis. Esa. xxix. d. Populus hic labijs me
bonorat zc. quasi non iniuste admiro: quia temporalibus

prosperant: z tamē mali sunt. **p** **Et tu domine nosti**
me. q. d. illi mali sunt/ z tamen prosperantur: z tu scis q̄ bo-
nus sum/ z tamē valde affligor z angustor ab eis. **q** **Nosti**
me in ore: **r** **Quidisti me** in operatione: **s** **Et pro-**
basti cor meū tecum/ in cogitationē z affectione. Ecce tri-

m **rūt: p̄ficiūt z faciūt fructū.**
o **Prope es tu ori eorū: z lōge**
p **a renib⁹ eorū. Et tu dñe nōsti**
q **me: vidisti me/ z p̄basti cor**
r **meū tecū. Congrega eos q̄si**
v **gregem ad victimam: z san-**
x **cifica eos in diē occisionis.**

plex testimoniū. s. cor/
dis/ oris/ operis: quod
habeo coram te. Cum
ergo noueris bonita-
tem meā in his trib⁹:
quare semper sum in
miseria: Ideo subdit
hec consolatio: quia. s.
hec prosperitas malo-
rum nō est diu p̄man-
sura. Vnde/ **o** **Congrega**

gem zc. quasi licet flozeant modo z impinguent: hec floritio
non est nisi quedam saginatio ad victimam: id est ad mortem.
Vnde/ **o** **Congrega zc.** i. tu cōgregabis eos in hierusalē: si-
cut grex congregat ad victimam. Quando enim venerūt chal-
dei/ tūc omnes congregati fuerūt in hierusalē p̄pter solēntia-
tem pasche: v̄l vt iniret cōsiliū quomō se defenderent. Simi-
liter z omnes congregati erant in hierusalē p̄pter solēntia-
tem pasche: quādo ciuitas a romanis fuit obfessa: in vindictā
quia christū occiderunt in tali festiuitate. **v** **Et sanctifica**
eos: id est serua eos tanq̄ animalia deputata sacrificijs: que
sancta reputant. Et hoc: **x** **In diē occisionis:** vt. s.
post seruatiōē occisioni exponant. Vcl: **Sanctifica eos**
in diē occisionis: id est peccata eorum purga per occisio-
nem exercit⁹ babilonis. Iudei enim/ ad litteram/ per illam
captiuitatē sunt purgati a multis peccatis. Occisio enim san-
ctificat: fm illud Job. v. c. Ipse vulnerat z medetur. i. vulne-
rando medet. Vcl. i. sanctificabis quosdam illoꝝ in tempore
in quo alij interficiunt: fm regulā **Ticonij.** Vcl si intelligat
de destructione facta per romanos: tunc sic lege: **v** **San-**
ctifica eos: id est adduces eos in hierusalē in pascha vt san-
ctificet: **x** **In diē occisionis:** christi. i. in diebus pasche.
Tūc enim obfessi sunt a romanis/ quādo cōuenientes in hie-
rusalem voluerunt sanctificari: vel in ipso die festo occisi sunt
qui erat diēs sanctificatus p̄pter solēntatem: sed occisionis
ab euentu.

Moraliter: Congrega eos zc. Competēs est re-
sponso ad querimoniā infirmoꝝ p̄cedentem: quasi videntur
mali esse beati dum florent hic: sed hec locūditas z floritio p̄
me p̄tinet ad hoc vt sanguinent et pingues interficiant/ quan-
do simul congregabunt ad eternam occisionē. Vnde/ **v** **Et**
sanctifica eos: id est firma eos et impingua in statu p̄spe-
ritatis. Et hoc: **x** **In diē occisionis:** quo eos occides
sicut animalia quibus liberius indulgent pasca vt ad imo-
landum fiant pinguiora. In hoc ergo pacat conquestio infir-
moꝝ admirantiū de malozum prosperitate: quia. s. cedit eis
ad p̄nam. Vnde postq̄ dixit **p̄s.** **Dei autē pene moti sunt**
pedes: pene effusi sunt gressus mei: quia cēlaui sup iniquos
pacem peccatoꝝū videns: subdit: **Verūtāmē** p̄pter dolos
posuisti eis: delectasti eos dum alleuarentur. Et Job. xxi. a.
postq̄ dixit: **Sublimati sūt zc.** subdit: **Ducunt in bonis dies**
suos zc. Esa. xxxiiij. b. d. de p̄na malozum diuitū: **Gladius**
domini repletus est sanguine: in crassatus est adipe de sangui-
ne agnoꝝum et hircorū: z de sanguine medullatoꝝū arietum:
Victima enim domini in bosra: et interfectio magna in terra
edom: et descendēt vnicorues cum eis: et tauri cum poten-
tibus. Item Gregoꝝ sup illud Job. xxxi. a. **Nūquid nō p̄-**
ditio ē iniquo z alienatio opantib⁹ iniquitatē/ sic dicit: **Iniust⁹**
ad debitā mortē currēs effrenatis voluptatibus vitur: quia
et vituli qui mactandi sunt in liberis pascuis relinquuntur.
Et ecōtra iustus a delectatiōis transitoꝝie locūditate restrin-
git: quia z nimitz vitulus ad laboris vsū vite deputatus/ sub
iugo tenet. **Regant electis in hac vita bona terrena:** q̄ egri
z quibus spes

Moraliter

Ps. 72

Ps. 72

Job. 21. a.

Job. 21. a.

Ps. 72.

Ps. 72.

Ab euentu. **U**.f. p occides eos in quo apparebis iustus et sanctus. f. p vindicta. **S**imile: **L**euit. x. a. vbi filijs aaron combust. f. nadab et abiu dixit moyses: hoc est quod locutus est dominus: sanctificabor in his qui appropinquarunt mihi: et in conspectu omnis populi glorificabor. Iustus enim et sanctus in hoc apparuit quod vindictam exercuit et de propria familia. **U**lquo lugebit terra. **L**oquitur in persona ipsorum querentium de terra sterilitate: quam magnam valde passi sunt in anno precedente obsequione et subsequente et concomitante: quia victualia non habebant in obsidione. **D**icit enim tunc lugere terra: quando sterilis est et vacua. **U**el lege hoc de tempore sequente iudeorum destructione: quia facta terra in solitudine redigetur: quam solitudinem ita longam hic admirat propheta. **U**el herba omnis regionis siccabit: id est totius iudee. i. et iudei occidentis et terra vastabit et desolabitur. **E**t hoc: **U**el propter maliciam habitantium in ea: scilicet terra. **C**onsumptum est animal et volucre: quasi et terra desolata est et omnia pecora inde recesserunt propter eorum peccata. **Q**uonia dixerunt: non videbit nouissima nostra: siue non videbit deus vias nostras: quasi ideo hec eis continget: quia in tanta blasphemia prosperauerunt: ut dicerent deum ignorare vias suas: id est operationes: et nescire quid vnusquisque sit passurus in futurum siue in nouissimis. **P**s. **D**ixerunt quomodo scit deus et si est scientia in excelsis. **E**cc. xlii. c. **O**mnis homo qui transgreditur lectum suum contemnens in animam suam: et dicens: quis me videt: tenebre circumdant me: et parietes cooperiunt me: et nemo circumspicit me quem vereor: delictorum meorum non memora bis altissimus: et non intellexit quoniam omnia videt oculus eius: quoniam expellit a se timorem dei. **S**ed ibidem: **O**culi domini multo plus lucidiores sunt super solem: circumspicientes omnes vis hominum. **U**el enim hic dicit Hieronymus: omnia in prouidentia dei aguntur. **S**ed contra **D**iero. **A**bsurdum est ad hoc deducere diuinam malestarum ut sciat per momenta singula quot. f. musce moriantur vel nascantur. **S**olutio. **S**cit quod moriantur vel nascantur singula per momenta: sed nescit hec per momenta singula: quia eius scientia non variat per tempora.

Doraliter * quibus spes viuendi est nequaquam a medico cuncta que appetunt concedunt. **D**ant autem reprobis bona que in hac vita appetunt: quia desperatis egris omne quod desiderant non negant. **P**erpendant igitur que sint mala iusti que iniquis imminant: et nequaquam eorum felicitati inuideant que percurrunt. **Q**uid enim est quod de eorum gaudijs admiranter: quando et ipsi per iter asperum ad salutem patriam redeunt et illi per amena prata ad foueam tendunt: **U**el **S**anctifica eos in die occisionis: quia tribulatio purgat et sanctificat hominem. **E**cc. ij. a. **I**n igne purgatur aurum et argentum etc. **E**t. xxv. a. **V**asa figuli probat format. **U**lquo lugebit terra: id est ecclesia: quia **U**el herba omnis regionis siccabit. i. flores virtutum et operum bonorum et doctrine: quia in ea non apparent nisi spinę et vitice vitiorum: cum tamen dicat sponsa de proximitate ecclesia: **C**ant. ij. c. **F**lores apparuerunt in terra nostra. **U**nde **P**s. 146. **P**s. **Q**ui producit in montibus signum et herbam seruituti hominum: quia per prelatos bonos administrat doctrinam hominum. **U**nde **P**s. **S**uscipiant montes pacem populo: et colles iusticiam. **C**onsumptum est animal: id est actiuus: qui studere debent in depascendis pascuis scripturarum. **U**el volucre: contemplatiui. **I**ob. v. b. **H**omo natus ad laborem: autis ad volandum. **S**i cum peditibus etc. **P**ost terrę destructionem et iudeorum interfecionem hinc ostendit duram hostium dominationem: cui non poterunt resistere: quare dure trahunt eos in captiuitatem in chaldeam. **C**urrēs laborasti lassitudine: **Q**uomodo contendere poteris cum equis: **A**d litteram: sic facere factus es:

Scs quod aliquis qui non posset currere cum homine eunte pedes contenderet currere cum veloci equo: quasi si molestus est tibi et durum tibi pedes a pedire: quanto molestius tibi erit quod traheris pedes ab equo. **U**el quasi aliquando captiuati fuistis et ducti in captiuitatem a peditibus quos sequi durum erat vobis: quando. f. multa passi estis ab idumęis et ammonitis et moabitibus et alijs vicinis regionibus: qui in centuplum a chaldeis excedunt in velocitate siue minoris sunt duritie et potestatis quam chaldei: quantum minoris velocitatis sunt in currēdo pedes siue pedites quam equi siue equites: quomodo poteritis resistere ipsis chaldeis. **U**el pedibus. i. peditibus: et idem est sensus. **C**haldei enim: et plebs ut dicit Hieronymus: gaudent in equitatu: sed iste vicine gentes propter locorum suorum difficultatem non tam pugne et equitatu apte sunt quam latrocinij. **E**st autem hec vox prophete respōdentis populo: quod in domino videbit nouissima vestra: id est destructionem: quia si cum peditibus etc. **C**um autem in terra pacis etc. quasi et si in terra tua tempore pacis aliquid quam habuisti securitatem: quid acturus es cum iordanem transieris et gurgites illius sustinueris: **U**nde: **Q**uid facies in superbia iordanis: **A**lia littera: in fremitu iordanis. i. in tumore et inundatione eius: quasi multum fatigaberis in transeundo et in eundo in captiuitate: non solum quia dure te ducent et velociter trahent iuxta equos suos: sed etiam quia mala erit via propter iordanis inundationem: que totam viam quasi inmeabilem reddit. **A**d litteram enim iordanis intumuerat cum illum deberet transire. **P**er illum enim oportuit eos transire a terra sua in chaldeam. **U**el **Q**uid facies in superbia iordanis. i. quid facies quando non solum hostilis exercitus te vastabit: sed etiam inundatio iordanis bona terrę tue operiet et inutilia reddet: **S**ed ne respondere possent scio quid faciam: **E**go enim fugiam ad amicos et cognatos meos. i. idumęos/moabitas et ammonitas qui inuabunt me contra chaldeos: ideo dicit quod immo ipsi pugnant contra te. **U**nde: **U**el et fratres tui: id est idumęi: **U**el domus patris tui: id est moabites et ammonites: quod de abraam per loth generati sunt. **S**en. x. g.

Mystice: **S**i cum peditibus currēs laborasti. **H**oc dicit ad nouicios qui volunt excedere in abstinentia illorum: qui diu fuerunt in religione. **U**el **S**i cum peditibus: id est cum bonis in seculo: **C**urrēs laborasti non poteris facere bona que faciebant: **Q**uomodo contendere poteris cum equis: id est cum eis qui iam diu fuerunt in religione: et non iam estes sed currēs sicut equi vel equites respectu secularium et in semita viuendi: tu autem es in via et non dum in semita. **U**nde Hieronymus ad quendam religiosum: **M**oderata tibi ieiunia imperamus: quibus statim corpora delicata franguntur et ante incipiunt egrotare quam sanctę conuersationis iacere fundamenta. **I**bidem. **S**ic debes ieiunare ut non palpites et respirare vix possis et comitum tuorum vel posteris vel traharis manibus. **C**um autem in terra pacis securus fueris: id est in claustris: **D**urus enim terra guerrę est. **I**ob. xv. g. **I**n me pacem in mundo pressuram habebitis scilicet propter diuersas eius curas. **S**ed ex hac pace nascitur eis quandoque pugna superbie et contentionis et discordiarum: **U**el **Q**uid facies in superbia iordanis: id est in superbia que nascitur ex iordane: id est ex humili descensu: quia enim omnia reliquerunt et se alijs subiecerunt: ex hoc superbiunt. **I**deo **I**ob. xl. c. **A**bsorbebit fluuius: id est seculares per varia peccata fluentes: et non mirabitur et habet fiduciam quod defluat iordanis in os eius. **U**el et fratres tui. **H**oc de christo exponitur: quia iudei de quorum genere secundum carnem fuit christus: aduersus eum pugnaverunt et vicis et factis. **I**n dictis enim sustinuit contradictores: in factis obseruatores: in tormentis illudores.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

Et rati sunt: Gen. xix. g. q fuit frater abrae: et idumel/ ab esau. a
Etia ipsi cu chaldeis: b **Indignauerunt aduersu te**
pugnabunt. **Et clamauerunt p te plena voce:** qsi no
solu manu pugnabunt s te: s z lingua calamitati tue insultabunt
apre: q an s te no audebat mutire. **Clamauerunt post**
te plena voce. Tagit neqcia idumeo
ru: q post iudeos fugietes clamabat: redi/
te ad nos et occultabim vos a facie chal/
deor z saluabim: quos redietes interfici/
ebat: vel chaldeis vendebat: v/ p palabat:
vt apre impropat eis Abdias in ppheta
sua. **U/ d/ Ne credas eis cu locuti**
fuerint tibi bona: qsi noli confidere in
panguinitate eor: lics bona tibi pmittat. s
auxiliu v/ defensione. **Hic dicit Glo.** Nemo
nocuior q familiaris inimic. Ideo **U/**
cheg. vij. b. d: Ab ea q dozmis i sinu tuo
custodi claustra oris tui. Et e cotra eos q
sine p silio parentu nolut intrare claustru.
Gen. xxxj. d. Jacob recessit a labā nocte:
nec indicauit ei p siliu suu: qui insecur eū
dixit ei: Quō sic fecisti: Quare nō magis
indicasti mibi vt psequer te cū gaudio
et tympanis z choris: Sic dicūt parētes
illi qui intrauit claustrum: Quare saltem nō indicasti nobis:
Uel b dicunt abbati: Nō deberetis recepisse filiu nostru sine
nostra licentia. Sed iacob duxit secum filias laban sine illius
licentia: et respōdit ipsi labā: q te infcio profect sū: timui ne
violenter auferres filias tuas. Ideo Eccl. xxxvij. a. **Noli cō/
siliari cū focero tuo:** z a celantibus te absconde cōsiliu tuu.
Cum locuti fuerint tibi bona: id est sub specie boni
promittant falsa bona. s. ix. c. In ore suo pacem cum amico
suo loquit: z occulte ponit ei insidias.

Clamauerunt post te plena
voce: dicentes: Crucifige crucifige eum: Joh. xix. a. **Esa.**
v. d. Expectaui vt faceret iudiciu: z ecce iniquitas: z iusticiam/
z ecce clamor. Vel expone vt prius de illis qui intrare volut
claustrum. Talem enim impugnant magis parentes q ali
terahere volentes eum ab omni bono proposito dicentes:
Nonne bene possum saluari in seculo: z facere elemosynas
de pprijs redditibus: z dare bonum exemplum alijs. Et se/
quitur cōsiliu: **Ne credas eis cum locuti fue**
rint tibi bona. Sic z christus non creditur iudeis: quando
locuti sunt ei bona: vt dicit **Matth. xxij. b.** Magister scimus
quia verax es z viam dei in veritate doces: et nō est tibi cura
de aliquo zc. Joh. ij. d. Ipse autē iesus nō credebat seipsum
eis: eo q ipse nosset omnes: z qz opus ei nō erat vt quis testi/
moniū phiberet de homine: Ipse em sciebat quid esset i ho/
mine. **Reliqui domu meā.** Loquit in psona domini
qui pro illorū crudelitate z blasphemā dicit se eos deseruru
z auxiliū suum ab eis subtrahuru. **Reliqui domu meā.** i.
templū destructu appositu per chaldeos. **Dimisi he**
reditatem meā: id auxiliū meū a iudeis subtrahi: qui pri
erant hereditas mea quam colebam. **Esa. xix. d.** Hereditas
mea israel. **Deut. xxxij. a.** Jacob funiculus hereditatis eius.
s. x. c. Qui formauit omnia ipse est: z israel virga hereditatis
eius. **Dedi dilectam animam meam:** id est ple/
bem meā: quā pze nimia dilectione vocat animā suā: sicut de
illo quem multū diligimus: dicimus: q anima nostra est. Vel
hierusalem ideo vocat animā: quia ipsa fuit vita circūstantis
iudg: quia in illa erat templum: et extra illam non erat locus
sacrificij. **Uel: Dedi dilectam animam meam.** i. homi/
nes. s. iudeos mibi quōdam dilectos: sicut illud **Eccl. xvij. a.**
Anima que peccauerit ipsa moriet. i. homo. **In ma**
nus inimicorū eius: id est chaldeorū. Et loquit de furu/
ris tāq sint pterita pphetica certitudine. Ideo iquā hoc fa/
ciam: quia **Facta est mibi hereditas mea quasi**
leo in silua: per crudelitatem metis z operis. **Dedit**
contra me vocem. i. blasphemā oris. q. d. crudeles fue/
runt iudg in proximos: z blasphemā contra me. s. legem meā

deserendo et idola colendo. n **Ideo odiui eam:** id est
abieci a me: vt que quōdam fuit dilecta z charissima: nunc fit
odiosa. Et ne quis dicat: Non est ita: nunq enim dominus
destruet hereditatem suam quā sic varijs donis exaltauit et
docto ribus honoraui: Ideo subdit: **Quid quis**
discolor: id diuersor color: quā hiero/
nym vocat pauonē. **Hereditas**
mea mibi: quasi imo valde pulchra est
hereditas mea z diuersis dignitatibus et
pseritatibus colorata. **Quid**
quis tincta per totum: quasi imo ita
pulchra est hereditas mea inter omnes
alias nationes: sicut pato pulcher z depl
ctus diuersis coloribus inter alias aues:
Et tamē licz ita

Reliqui domu meā. i.
populū iudeorū: qui erat mea ppropia sa
milia. **U/ Joh. j. a.** In pzia venit zc. **Dimisi hereditatem meā:** deserēdo eos
et destruendo p romanos. **Uel p domu tē**
plū: per hereditatē tota iudg: vel specia/
liter ipsa hierusalē: que omnia a romanis
vastata sunt. **Matth. xxij. d.** Relinquet
vobis domus vestra deserta. **Joh. xij. d.** Surgite eamus
hinc: In quo significabat christū relicturum esse iudeos: et
expositurū eos captiuitati romanorū. In passiōe etiā christi
audita est vox angelorū: dicentiu: **quando templū scissum est:**
Transeamus ab his sedibus. **Dedi dilectā animā**
meā. i. synagogā: quam nimio amore aliqū dilexi. **Reliqui**
manū inimicorū eius. i. romanis eā exposui: vel demoni/
bus: qz qsi leo crudelit cotra me rugiēdo clamauit: Crucifige
crucifige eū: **Joh. xix. a. U/ Reliqui domu meā.** i.
cēlestem hierusalē: vel sinum patris siue patrē: in incarnatio/
ne. i. formā assumpti hominis quā pater non assumpsit. **Cū**
enim dicit: Joh. xij. b. Pater in me est z ego i patre: nunq
ab eo separat fuit. **Uel sic:** quasi talē naturā accepti: in qua. i.
per quā in mūdo cōuersatus sum: non in cēlo: quādo. s. eam
accepti: tunc enim mūdo visibilis factus sum: qui ante nō erā
visibilis: qū tm apud patris maiestātē puerabar. **Dedit**
cōtra me vocē: blasphemando. **Uel leo fuit psequēdo fa**
ctis: dedit vocē lingua blasphemādo. **Dimisi heredi**
tatem meā. i. cēlestem angelorū cohabitationē: qstium ad
pntiam. s. assumptē formē. Non em erat in cēlo in quātum
homo. **Dedi:** in redemptionē z pccium: quasi volūtariē
posui: **Dilectā aīaz meā in manū inimicorū ei:** in
passiōe: fm illud **Joh. x. d.** Potestātē habeo ponendi ani/
mam meā: quasi ego tot z tanta feci pro te o ecclesia: vt te ha
berē in vxorem: z tu quid fecisti mibi: **Ecce!** **Facta est**
mibi hereditas mea quasi leo i silua: quasi beneficio
me passionis nō fuisti grata sed ingrata. **Ibi em agnū man**
fuetū in imolatione me exhibui: s. ecōtrario facta es qsi leo. s.
superbie crudelitate: z dedisti contra me vocem blasphemie z
sacratiē z illusionē z falsoz testimoniorū. **Quid**
quis discolor zc. quasi imo pulcherrime eā decorauit. s.
plebem iudaicā. **Unde dicit vitis frondosa: Osee. x. a.** Dicit
oliva fructifera

Reliqui domu meā. i. meos: **Dimisi**
hereditatē meā. i. mea: **Dedi dilectā animā meā:**
id est me. **Jō d/ Matth. xvj. d.** Qui vult venire post me ab/
neget semetipsū. i. suos/ sua/ se. i. voluntatē suam que p animā
intelligit. **Gen. xij. a.** Egredere de terra tua zc. **Quid**
quis discolor. Color religiosi est honestas cōuersationis
ei: q debet indui purpura et bysso. i. exterioris carnis mace
ratione: z interioris mētis puritate. **Eccl. xvj. b.** Vestiu te
discolorib. **Sed** **Thren. iij. a.** dicit **Quō obscuratū ē aurū:**
mutat e color optimus. **Uel illi sūt auis discolor** in malo: q
exterius signa bonitatis habent: sed interius immūdi sunt: vt
hypocrite: **Cōtra illō Leuit. xix. d.** **Ueste q ex duob p terra**
est nō indueris. **Et b est:** **Quid quis tincta p to**
z 2 * tū: Tales em

Aliter fm
hiero.
C
Al. f. speluce
biene

Doraliter

Dylice

Ad litterā

Et tamen licet ista pulchra sit: a Venite congregami oēs bestie terre. i. multitudo diversarū gentiū crudelium venite cum chaldeis. b Operate ad devozandū. i. oīno et irrecuperabiliter et celeriter vastate eā. Et loquit ad modū alicui⁹ qui eū habet pulchrā auē quā dilexit multū si aliquid p̄tra eū cōmiserit dicit:

Munqd non pulchra est auis mea: et tamen dabo eā escam catro vel canī ad devozandū: q. d. p̄pter pulchritudinē et dignitatem hereditatis meę

a Venitē cōgregami oīs bestie terre: p̄perate ad devozandū. Pastores multi demoliti sūt vineā meā: cōcul-

Et licet sit hereditas mea nō dimittā quin destruaam eā. Vel ad litterā sic est: q̄ quādo auis tincta ē vel auis discolor. i. alteri⁹ coloris q̄ alię aues: vt dicit: non quia diuersos habeat colores: sed quia diuersum habet colorem ab alijs auibus: contra inq̄ talem insurgant alię aues et eam deplumant: sic contra populū iudeozum qui alium deum coluerunt q̄ gentes: et alię assignati erant: insurrexerūt omnes gentes. Et hoc est: Munquid auis discolor: quasi imo talis est. Sed quia colorē suum nō honorat: nec se occultat ab alijs auibus. i. gentibus: Immo in eis cōfidit: et apud eas conuersat per illozū idolatriam: Ideo Venite et cōgregamini rē.

Scdm biero. * oliua fructifera: speciosa et pulchra. s. rj. c. Dicitur populus peculiaris: Deut. vj. b. Et tamen quia ingrata fuit bonis meis et me est p̄secuta: a Venite cōgregamini omnes bestie terre. i. omnes gentes cum romanis venite ad vastādū eam. Hoc significatū est Judic. xliij. a. vbi habet q̄ sanfon reliquit patriam suam vadens in thānata philistinorū. i. mundū. Interpretat̄ em̄ thānata exploratores ascensionis. Ad hoc enim in mundū venit vt illos vinculo charitatis neceret: qui sūt solliciti ascendere in cęlum. Eri bi assumptis vxozē. i. iudicā plēbem: sed dimisit eam: vt ibi dicit: reuertens ad patriā suā. In cui⁹ reuersu illa vxoz copulauit se alię: et ideo quādo redijt combussit terrā eoz: vt dicit Judic. xv. a. Littera Septuaginta habet: Munquid spelunca hiens hereditas mea mibi: Viena est nocturna bestia: quę viuit de cadaveribus mortuorū. De sepulchris enim effodit corpora: et nō est aliqua immūdicta qua non vtatur. Et dicit q̄ est quidam serpens qui nascit de putredine dozi hominis mortui: et significat populū iudeozum: qui i spurcitijs peccatoz suozum offendit. Munquid spelunca hiens hereditas: quasi nunquid mortem meā intantū sinit iudg vt in me mortuū deficiant me lacerando: sicut hiena cadauera mortuoz corrodit et dilaniat:

Moraliter * tum: Tales enim tincti sunt exterius: Non enim tincti sūt in lana. i. interi⁹: sed tm̄ in signo extrinseco qd̄ est in superficie exteriori: et ideo cito deletur color. i. per modicū humorem superiectum. i. p̄secutionis vel blasphemię vel vanę laudis. Vel auis discolor et tincta per totum: possunt dici mulieres ornate diuersis gemmis et coloribus meretricijs fucate. De quibus Hieronym⁹ dicit: quap̄ facies nimio candore deformate idola mentiunt̄. Tales non sunt hereditas domini: et si sint creatione. i. et redemptione: tm̄ eas domin⁹ proijcit a se: dicens: a Venite cōgregamini rē. Esa. lvi. c. Omnes bestie agri venite ad devozandū: vniuersę bestie saluos. Et subdit causam: Speculatores et cęci omnes: nesciunt vniuersi: canes muti non valentes latrare: videntes vana: dormientes et amantes somnia: et canes impudentissimi nescierūt saturitatē. Sed dicit Ps̄. Me tradas bestijs animas confidentes tibi. c Pastores multi demoliti sunt. Hic ponit causam destructionis pdictę: et p̄m altam expositionē ostendit qui sunt ministri pdictę destructionis. Pastores multi demoliti sunt vineam meā. i. plati ipsozū iudeozum. i. principes et sacerdotes fuerunt causa demolitionis subditozū. Vel c Pastores multi. i. principes chaldeozum: de quibus. s. vj. a. Ad eam venient pastores et greges eozum: fixerunt in ea tentoria: quasi principes chaldeozum suo exercitu eam obsiderunt. d Demoliti sunt: id

ps̄. 73. Ad litterā

est demolient: e Vineam meā: id est plēbem iudicā. Unde Esa. v. b. Vineam domini exercituum domus israel est. f Conculcauerūt: id est conculcabunt et vastabunt siue potentia opprimēt. g Partē meā: id est sortem. i. populum iudeozum: qui est pars mea et hereditas. b De-

derūt portionem meā desiderabile in desertū solitudinis: posuerūt eā i dissipationē: luxurę sup-

derūt portionem meā desiderabile in desertū solitudinis. i. vt sit deserta et solitaria. i. deserta sine habitatore: solitaria sine deo adiutore vel solatiū p̄bente.

i Posuerunt eam in dissipationē: per omniū bonozū eius vastationē. k Luxurę super me: id peccauit contra me. Simile Apoc. i. b. Plangent se super eum omnes tribus frę. i. qz peccauerunt p̄tra eum. Ideo luxurę. i. in merore captiuitatis fuit. Vel Luxit sup me. i. de me. i. qz auxiliū meū pdidit: sic miser plozat sup filio. i. de filio. Et sup me. i. ad me vt vindicārē eam de hostibus: sicut aliquis plozat ad

amicū qui potest

Mystice: c Pastores multi. Vt cōparauerat dominus ecclesiā aut discolori vel tinctę per totū: et pdixerat eā ab omnib⁹ bestijs devozandā. i. diuersis vitjs subiiciendā et demonibus ad devozandū: cuius rei causam in pastores refundit. Vbi Pastores multi. Simile Esa. lvi. c. Omnis bestie agri venite ad devozandū. Et subdit causam: Speculatores eius cęci omnes rē. Illi autē pastores sunt multi: qui in ouibus nō vnū sed multa querunt. i. non earum salutē: sed lac et lanam: propter quod ab illo vno summo pastore diuisi sunt: qui dicit Job. x. c. Ego sum pastor bonus. Vbi enim a fructibus frumenti vini et olei sui multiplicati sunt. Unde de

Mystice

his dicit Eccl. xxxij. a. Vt pastozibus israel qui pascunt semetipfos rē. Vel Multi. i. stulti: quia stultozū infinitus est numer⁹: vt dicit Eccl. i. c. d Demoliti sunt vineā meā. i. ecclesiā a mole sanctitatis et grauitatis mozi et bonoz operum diuiserūt. f Conculcauerūt partē meā: spiritualia in ecclesijs suis vilipendendo. Non autē conculcāt suā partē: quia de temporalib⁹ cōgregandis: tota est eozum sollicitudo. Unde Eccl. xxxij. e. Cum limpidissimā aquam biberetis: id est sortem temporalū vobis retineretis: reliquam pedibus vestris turbabatis. i. partē dñi. i. spiritualia vilipendendo: et sic oues sine pastu dimittebatis. Zach. xj. d. O pastor et idolum derelinquēs gregem. Esa. liij. c. Depasti estis vineā meā: cum magis eam pascere deberetis. Vel g Partem meā. i. religiosos/orphanos/pauperes/viduas/et pupillos. Zach. xj. a. Pasce pecora occisionis quę qui possidebant occidebant et non dolebant et vendebant ea. b De-

Mystice

derunt portionem meā desiderabile in desertū solitudinis. Portio domini quā vult ipse habere: sunt anime quas ipse redemit sanguine. p̄rio. Tātū em̄ emit vt solus possideat: vt dicit Augustin⁹. Quę portio est desiderabilis: qz desiderat animas et affectat sibi deuotas. Sap. xj. d. Tua sūt domine omnia qui amas animas. Hanc portionem in desertum et in solitudinem ponunt: qui animas subditozū inculcas et desertas dimittunt in culpam eas deducendo: per quam a deo deserunt. i. Posuerunt eam in dissipationē: vt non tm̄ vni vitio subiacerent: sed per diuersa distrahant. Quodlibet em̄ vitium accipit vnum frustum: vt singula mēbra per singula vitia dissipent. Ps̄. Exterminauit eam aper de silua. i. p̄gelatus dente. i. aduocationis vel rapacitatis vel mali exempli: et singularis ferus depastus est eam. i. ceruus qui tempore amoris sui libidinofsi singulariter vadit. Vbi sunt p̄gelati: hi ad modum cerui venenum deberent extrahere de corde peccatozū: sed ipsi in terrenozū abundantia volūt solē esse. k Luxit sup me. i. ad me: vt de malis plaris eā vindicārē q̄ eā diripiunt. Luget em̄ ecclesia p̄ dissipationē suā a pastoribus facta. Vbi clamat ad deū. Vbi Eccl. xxxv. c. Non despiciet dñs p̄ces pupilli: nec viduā si effudat loq̄lā gemi⁹: Vnde lachrymę viduę ad maxillā descēdit: et exclamatio ei⁹

sup deducēt eā:

Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

amicū qui pōt eū vindicare de iniuria sibi illata. a Desolatione desolata est omnis terra. i. tota iudæa oīno r pfecte desolabit et vastabit. Et hē: b Quia nullus est qui recogitet corde. i. ideo vastabit pplus qz nō est platus vī aliquis iustus qui ppo pvideat recogitādo ex corde quō ire dei possint orationib⁹ resistere. Al' iō: qz nullus ē q affectuose deū recogitet ad eū colendū r ei deuote seruīdō. Al' iō: qz nullus ē q causam tantę desolationis attendat. i. peccata sua ppēdat r pponat emendare. s. vij. c. Nullus ē q pgnitētiā agat super peccato suo dicens: quid feci: Et ne credat q possint euadere p suā. i. in loca deserta et occulta: Ideo dicit: c Sup oīs vias deserti veniunt vastatores terre. i. per omnes. Vel dicit: d Sup oēs vias: qz oīs vias opient: quasi tāta erit hostiū multitudo r ita vbiq; diffusa: vt null⁹ eorum possit euadere fugiendo in desertū. In hoc etiā q dicit: deserti: tangit viam que est de chaldæa in iudæā: Per desertū em est via. v Quia gladius dñi. i. vindicta vī sentētia dñi q cōtra iudeos iam data ē. Al' gladi⁹: ad litterā: exercit⁹ hostilis a dño missus: e Deuorabit omnia vbiq;. f Ab extremo fre vsq; ad extremū eius. i. a termino vsq; ad terminū: ita vt nihil remaneat. Sed ne credant se posse sibi reconciliare r placare hostes: Ideo dicit: g Nō est pax: quasi quid p singula dicā: generaliter dico q non est pax: h Inuērsē carni. i. alicui viuenti in terrā illa. f. neq; nobili neq; ignobili: iuueni vel seni: diuiti vel pauperi. Vel: g Nō est pax: fugietibus de vrbē. f. si etiā fugiēdi inuenirēt facultatē. Sed ne dicant: bene victualibus muniemus ciuitates nostras: ita q in eis bene poterimus resistere hostibus. Sed dicit q non: quia nec terra reddet semen suum. Et hoc est: i Seminauerūt triticū r spinas messuerūt: quasi loco tritici semina: nō iuenerūt i messe nisi carduos r herbas spinosās r inutilles. l Hereditatē acceperūt a deo: m Et nō eis pderit: quia nō eis sed hostib⁹ fructificabit. Vel sic: n Seminauerūt triticū r spinas messuerūt. i. meliora expectauerūt r venērūt pessima: Sperabāt em pspira se seminasse vī meruisse r aduersa ppeffi sunt. o Hereditatē acceperūt: r eis nō pderit. i. a deo acceperūt rerū omnīū abundantā que eis nō pderit: quia. f. ea abusi sunt. n Confundemini. i. vilificabimini ab hostibus: o Fructib⁹ vestris. i. p operib⁹ vestris malis. p Propter iram furoris dñi: quia dñs iratus vindicabit r puniet vos r peccata vestra: quasi erubescetis de peccatis vestris in vobismetipis qz videbitis r sentietis iram dñi in vos. Unde Esa. i. g. Erubescetis sup hortis quos elegeratis vobis cum fueritis velut quercus. Vel: n Confundemini a fructibus vestris: quasi cum tempus fructuū euenerit nihil in agris reperietis: qui semina facta tempore messis vos collecturos sperabatis: r sic erubescetis.

Desolatione desolata est omnis terra. i. a gra r doctrina. Esa. xxvij. d. Cōfractiōe ptinget fra: r tritiōe pteret fra: cōmotiōe cōmouebit fra: agitatioē agitabit fra. b Quia nullus est qui recogitet corde. i. q ex itimo cordis affectu curā habeat ai ap ecclie vel plebis sibi cōmissę. Esa. lvij. a. Just⁹ perit. i. i piculo ē: vī a iusticia cadit: et nō ē q recogitet. c Sup oēs vias deserti rē. Ute deserti sūt cogitatioēs vel affectioēs r opatioēs peccatoris: qō oēs sibi subiicit dēmones i p̄sentī p culpā: vt i futuro eas opprimāt. i. p eis malos opprimāt p pgnā. Uī de peccatoze dī: Job. xx. d. Cladēt r veniet sup eū horribiles: r omnes tenebrę absconditę sunt in occultis eius.

Dystice
Et qdru
pucer

Quia gladi⁹ dñi. i. ei⁹ vindicta: e Deuorabit ab extremo fre vsq; ad extremū ei⁹. i. a cogitatioē vel affectioē aiē terrenę vsq; ad cōpletionē opatiois malę. Sap. iij. d. Cōmouebit illos a fundamentis vsq; ad supmū. f. operū desolabit: qñ a minorib⁹ vsq; ad maiores vindicta dñi se excedet. g Nō ē pax vniuersę carni. i. illis q sē versī in carnē. Par. f. pectoris i via: nec cōnitatis i patria. Esa. lvij. d. Nō ē pax ip̄s dic dñs. h Seminauerūt triticū. i. opera de genere bonorum: vī verbū dōmini alijs p̄dicauerūt. i. Et spinas messuerūt: i. p̄taliū mercedē quesierūt r habuerūt. Spine em sē oluitę: vt dī: Matth. xij. c.

Receperūt mercedē suā. Agget. j. b. Seminauit multū. i. spūalia p̄dicauit: vel bona opa fecit: r intulit parum. i. p̄taliū q nihil sunt in respectu vite eterne vī bonorū oporū spūaliū. l Hereditatē acceperūt. i. abudantiā p̄taliū. f. manib⁹ obujs r exp̄sis: nō ad dandū: s. ad accipiendū sp. m Et nō eis pderit i futuro. Uī Prover. xi. a. Nō pderit diuitiē i die vltiois. Ecce. vij. e. Argētū eorū for̄ eijciet: r aurū eorū i sterq̄litiū erit: Argētū eorū r aurū nō valebit eos liberare in die furoris dñi. n Confundemini a fructib⁹ vestris p̄p̄ irā furoris dñi. i. erubescetis de diuitijs vris q̄s tanto studio cōgregastis: r nimio affectu dilexistis: cū eas inutiles eē r deficere videbit i die furor̄ dñi. i. iudicij vī mortis. Job. xxj. b. Ducit in bonis dies suos: Ecce fruct⁹ malorū: Et in p̄cto ad inferna descendit: Ecce eorū cōfusio. Quē fructū habuistis illis i q̄b⁹ nūc erubescetis: Al' p fruct⁹ opera mala eorū: de quib⁹ tūc erubescet. Alia fra habet: Confundemini a gloriatioē vī. i. a vestib⁹ vris ornatis r domib⁹ laqueatis r dignitatib⁹ r nobilitatib⁹: de quib⁹ supbitis. Origenes. Nō est glorioa nobilitas q̄ in locis tā turpib⁹ generat. q Hec dicit dñs. Uic dñs i cōsolationē p̄taliū sicut mos est in p̄phetis: vastationē p̄dicat hostiliū nationū. Dñs em est tanq; p̄taliū mater: q̄ cū filiū suū iuste sberauerit: idignat tñ virgē q̄ filiū lesit: et ideo eā cōburit. Ita dñs cū p̄ idumęos r alios iudęorū hostes iudeos iuste afflixerit: qñ tñ ex indignatioē eos igne captiuitatē cōburit. q Hec dicit dñs. Hoc dicit p̄taliū: s. tñ psonā mutat i psonā dñi: dices: r Aduersū oēs vicinos meos pessimos. i. idumęos: moabit as: philisteos: amonitas: q ad fra: vicini erāt frę sanctę. s Qui tangit hereditatē rē. i. vastat iudęos. t Ecce ego euellā eos rē. qñ vrosq; i. iudęos r illos vicinos captiuabo. v Euellam de medio eorū. i. iudęos de fra sua: vī idumęos. x Et cū euellero eos cōuertar: ad misericōdiā. y Et miserebor eorū r reducā eos. i. misericōdiā reducā eos. z Vix ad hereditatē suā. i. quēlibet ad hereditatē p̄taliā. a Et vix i in terrā suā. i.

Aduersū oēs vicinos rē. Uic dñs p̄p̄ cutores in p̄sentī sepe puniat malos p̄ meritis eorū: nihilomin⁹ nō obliuiscet punire ipsos p̄secutores. s Qui tangit hereditatē rē. Uī Esa. xxvj. b. In fra sanctorū iniq; gessit: nō videbit gl̄iā dñi. Ipsis em nō sufficit torq̄re malos: s. oēs in differēt torq̄nt. f. bonos r malos. Ps. Nolite tāgere charisof meos. Uī Zach. ij. c. Qui tetigerit vos: tangit pupillā oculi mei. Itē Luc. x. c. Qui vos spernit me spernit. Al' vicini pessimi sūt sacerdotes: p̄cipue q̄ sē vicini christi: q̄ q̄tidie tāgūt ei⁹ corp⁹ r sanguinē. s sūt pessimi. Vāli: p̄taliū sibi cōmissū nō docēdo vī oronib⁹ p̄regēdo. Peiores i se male viuēdo: r cor⁹ pus dñi pollutis manib⁹ r polluto ore r sordido corde atrectādo. Pessimi p̄ malū exemplū torū mūdū corūpēdo. s Qui tangit hereditatē pauperū bona diripiēdo. t Ecce ego euellā eos de fra sua: p̄taliū in infernū.

B

Ro. 6. d.

Ad litterā

Dystice

Ps. 104.

3 3 Hec dicit dñs

In terra sua. i. iudei in iudeam: idumei in idumeam: moab similiter in terra sua: sic de alijs. Tamē dicit quidā hoc tñ esse verū de iudeis. f. quia redierūt post septuaginta annos: sed nō sic alijs. f. idumei et alijs. a. Et erit. i. accidit hoc quod sequit: b. Si eruditi didicerint vias ppli mei. i. le-

gicima et ceremonias ei⁹ et ritū colendi deū: Fra: q. At iurēt in nomie meo. hoc. f. modo: d. Aut do minus. i. si qñ iurare oportebit per nomen meū et non per nomen suozū idolorū iurauerint: e. Sicut olim: f. Docuerunt populū meū iurare i baal. i. p nomē idoli sui baal: vt sicut populū ad legitima sua et cultum idolorū suozū traxerūt: et p nomē illoz iurare fecerūt: ita modo ecōtrario ad legitima populū mei cōuertant: et nomē meū nō nomē idolorū ad affirmāda iuramēta sua assumpserint: Juxta illud Deut. vi. c. Dominū deū tuū timeb: et illi soli serues: ac p nomē ei⁹ iurabis. Si inq; h fecerint: Edificabunt rē. Vbi nos habem⁹: Si eruditi rē. alia littera habet: si eruti. Et tūc sic lege: Eruti de captiuitate: g. Edificabunt. i. habebunt ciuitates edificatas: h. In medio terre populū mei. Et hoc erit: Si didicerint vias populū mei rē. sicut docuerūt pplm meū iurare in baal ante captiuitatē suā. Et lege sic iacet littera: b. Si eruditi rē. f. de captiuitate: qñ si postq; redierint de captiuitate nō statim ad peccata sua reuersi fuerint. Et Si eruditi a pctō idolatrię: g. Edificabunt rē. qñ ipsi erūt inter pplōs meos. p. i. et erūt hēreditas mea: et multiplicabo eos in pplis q ante non erāt pplūs: qñ. f. idolatrię erāt. i. Ad si nō audierit vba mea aure artēta et obediēti corde. k. Euellā gentē illā: qñ iterū captiuabo eos. f. captiuitate p romanos: l. Euulsionē: qñ ad illos qui captiui ducentur: vel fugitiui per mundum vagabunt. m. Perditiōne: qñ ad illos qui occidentur.

Et erit si eruditi didicerint vias populū mei vt iurēt in nomie meo viuit dñs: sicut docuerūt populū meū iurare i baal: edificabunt in medio populū mei. Ad si nō audierint euellam gentē illā lam euulsionē et pditiōne ait dominus. Ca. XIII.

Ec dicit dñs ad me: Uade et posside tibi

traxerūt: et p nomē illoz iurare fecerūt: ita modo ecōtrario ad legitima populū mei cōuertant: et nomē meū nō nomē idolorū ad affirmāda iuramēta sua assumpserint: Juxta illud Deut. vi. c. Dominū deū tuū timeb: et illi soli serues: ac p nomē ei⁹ iurabis. Si inq; h fecerint: Edificabunt rē. Vbi nos habem⁹: Si eruditi rē. alia littera habet: si eruti. Et tūc sic lege: Eruti de captiuitate: g. Edificabunt. i. habebunt ciuitates edificatas: h. In medio terre populū mei. Et hoc erit: Si didicerint vias populū mei rē. sicut docuerūt pplm meū iurare in baal ante captiuitatē suā. Et lege sic iacet littera: b. Si eruditi rē. f. de captiuitate: qñ si postq; redierint de captiuitate nō statim ad peccata sua reuersi fuerint. Et Si eruditi a pctō idolatrię: g. Edificabunt rē. qñ ipsi erūt inter pplōs meos. p. i. et erūt hēreditas mea: et multiplicabo eos in pplis q ante non erāt pplūs: qñ. f. idolatrię erāt. i. Ad si nō audierit vba mea aure artēta et obediēti corde. k. Euellā gentē illā: qñ iterū captiuabo eos. f. captiuitate p romanos: l. Euulsionē: qñ ad illos qui captiui ducentur: vel fugitiui per mundum vagabunt. m. Perditiōne: qñ ad illos qui occidentur. Expo. Ca. XIII.

Ec dicit dñs rē. Sicut supra iudeis peccātibus et pēntere nolētibz cōminat⁹ est futurā captiuitatē: vt sic p terroze pēnaz puerterent ad deū: Ita ad hūc cōminat⁹ et apte et sub metaphora eandē captiuitatē. Et di uidit hoc capitulū in quibz ptes. Primo sub metaphora lūbari qd positū i euphrate cōputrescit iudeoz captiuitas ostēdit: qui tanq; lumbare dñi erāt et p familiaritatē cōiuncti: sed ab eo in regionē chaldeoz vbi erat ad litterā fluuius euphrates detecti sunt: et ibi cōputruerūt et viles facti sūt. Secūdo sū metaphora laguncule plene vino repletio oīm doloꝝ et amaritudinū et tribulationū i eis cōplēday ostendit: ibi: Dices ergo ad eos sermonē. Tertio p̄dicta eozū captiuitate et calamitate ad attentionē p̄dictoz eos iuitat et ad pēnitentiā et correctionē delictoz anteq; cōminatō in eis compleat: ibi: Audite et auribus p̄cipite. Quarto eoz inobedientiā et rebellione deplorat et iobedientiā pēnā: quā quia eam supra p metaphora dixerat: in qua aptius declarat p̄dicens oīs iudaeoz p̄uaricatiōis et regis vel regni deiectionē remouens ab eis egypti auxiliū: et dicit supuentiū hostiū maximā multitudinē ab aquilone venturā totiusq; iudaici ppli doloꝝ qñ parturientis futurum intolerabilē: ibi: Ad si hoc nō audieritis. Quinto causam p̄dictozū malozū determinat. f. multitudinē iniquitatū illoꝝ ad obstinationē siue impēnitentiā illoꝝ et duram ceruicē: ibi: Si dixeris in corde tuo. Dicit ergo. n. Uade: quasi ad forum vt emas: o. Et posside tibi lumbare lineū rē. qd delicatū est. p. Et in aquā non inferes illud donec. f. ad te loquar et p̄cipiā tibi qd de illo debeas facere. Et. In aquā nō inferes

illud. i. donec sis ad euphraten. Et hoc dicit qz forte in via suavisq; ad babylonē p iter fluebat euphrates. q. Et possedi lūbare iuxta vbi dñi rē. qñ emi vt eēt meū. Per lūbare pplus iudeoz significat. Jeremias si mutuo accepit et possedit lūbare: vt itelligas dñm in aliena s. p̄pria curatiōe et misera

lumbare lineū: et pones illud sup lumbos tuos: et in aquā nō inferes illud. Et possedi lūbare iuxta verbū dñi: et posui circa lūbos meos. Et factus ē sermo dñi ad me se cūdo: dices: Uade lumbare qd possedisti: quod est circa lumbos tuos: et surgens vade ad euphraten: et absconde ibi illud in foramine petre.

tiōe pplm sibi p̄iunctis se et cōglutinasse. Dicis autē lumbare lineū. Lūm em de terra orit sine candore: sic populus ille non meritis suis deo cōpular⁹ est: sed per dei misericōdiā. r. Tolle lūbare. i. a te separa: qñ facta figura q se parat⁹ est pplus a me p peccata sua. s. Et surgens: facta figurans q surgā in vindictā p̄ra eos quos diu

expectat ad pēnitentiā. Uade ad euphratē et absconde illud in foramine petre. i. in cauera alicui⁹ crepidi nis riparū euphratis. In quo notat strictā et firmā captiuitatem factā p assyrios: apud quos captus est pplus ppter peccata sua. Et ibi absconditus est: quia ibi sunt i multitudinē gen

Abystice: Uade et posside tibi lūbare lineū. Lūbare hieremie ē qlibet iust⁹: qz sic lūbare later: sic iust⁹ nō manifeste sed latenter deo adheret. Vñ cōparat iustus thesauro abscondito in agro: Matth. xij. f. Nullo mō vellet hō esse sine lumbis: multū offenderet si auferret et violēter: sic multū debet dolere hō qñ a deo separaf: qz multū deus inde offendit. Uō lumbare dicit esse lineū: qz oīs homo de limo terre fact⁹ est: sicut de terra nascit linū: et multis rursionib⁹ puenit ad candore iusticie: et tunc pfecte adheret deo. i. Cor. vi. d. Qui adheret deo vnus spūs est: qñ. f. redit ad p̄stine innocētię candore p multiplices cōtritiones. Uōc lūbare dicit possidere dñs: qz p̄prio iure et p̄pria miserationē nos possidet. i. iustos. Deut. xxxij. a. Nūquid nō ipse est p̄r tuus q possedit te: et fecit et creauit te: Et in aquā nō inferes illud carnalis voluptatis: vel abundantē spalis: quia hęc memoriā dei tollunt a corde: si fixerint in illo radice. Vñ Deut. vi. b. Cūq; introduxerit te dñs de⁹ tuus in trā p q iurauit patrib⁹ tuis abraham isaac et iacob: et dederit tibi ciuitates magnas et optimas qñ nō edificasti: domos plenas multaz opū qñ nō extruxisti: cisternas qñ nō fodisti: vinea et oliueta q nō plantasti: et comederis et saturat⁹ fueris: caue diligēter ne obliuiscaris dñi dei tui. Sap. liij. c. Fascinatio nugacitat⁹ obscurat bona et incōstantia cōcupiscētię trāsuertit sensum. Inferre ergo lūbare i aquā ē ire post cōcupiscētiā et vanitates mūdi: q p varia vicia more feruēt vlt fluet ag fluere faciūt. i. Timoth. vi. b. Qui volunt diuites fieri rē. Eccl. xvij. d. Fili post cōcupiscētiā tuas nō eas rē. Sz. Eccl. i. b. d. Dia flumina. i. fluidi intrāt mare. Sed magis dicit vnicuiq; v. Absconde tibi illud i foramine petre. i. in christi vulnerib⁹ p iugē meditationē. Esa. ij. c. Ingredere in petram: et abscondere in fossa humo. Esa. ij. d. Veni amica mea in foraminib⁹ petre: in cauerna macerie. Petra em ē christus: vt dicit. i. Cor. x. a. Vel in malo: v. Absconde tibi illud in foramine petre. i. in p̄funda obstinationē: vbi cōputrescit hō ita vt nulli vsui bono aptus sit. In euphrate aut abscondi ē i abundantia diuitiaz et delitiaz absorberi: vbi pēnit⁹ cōputrescit abscondit⁹ vt nulli vsui bono sit apt⁹: qz quāto qñ deo familiarior: tāto cadēs fuit abiectior. Vñ Eccl. xv. a. Fili bois qd fiet de ligno vit: ex oib⁹ lignis nemoz: Nunqd vtile erit ad op⁹: etiā cum esset integrum nō erat aptum ad epus: quāto magis cū ignis illud deuorauerit et combusserit: nihil ex eo fiet operis. Esa. xxx. c. Contere sicut conterit lagena figuli cōtritione p̄ualida: et non inueniet de fragmentis testa in qua poterit igniculus de

Et dicit dñs ad me: Uade et posside tibi lūbare lineū. Lūbare hieremie ē qlibet iust⁹: qz sic lūbare later: sic iust⁹ nō manifeste sed latenter deo adheret. Vñ cōparat iustus thesauro abscondito in agro: Matth. xij. f. Nullo mō vellet hō esse sine lumbis: multū offenderet si auferret et violēter: sic multū debet dolere hō qñ a deo separaf: qz multū deus inde offendit. Uō lumbare dicit esse lineū: qz oīs homo de limo terre fact⁹ est: sicut de terra nascit linū: et multis rursionib⁹ puenit ad candore iusticie: et tunc pfecte adheret deo. i. Cor. vi. d. Qui adheret deo vnus spūs est: qñ. f. redit ad p̄stine innocētię candore p multiplices cōtritiones. Uōc lūbare dicit possidere dñs: qz p̄prio iure et p̄pria miserationē nos possidet. i. iustos. Deut. xxxij. a. Nūquid nō ipse est p̄r tuus q possedit te: et fecit et creauit te: Et in aquā nō inferes illud carnalis voluptatis: vel abundantē spalis: quia hęc memoriā dei tollunt a corde: si fixerint in illo radice. Vñ Deut. vi. b. Cūq; introduxerit te dñs de⁹ tuus in trā p q iurauit patrib⁹ tuis abraham isaac et iacob: et dederit tibi ciuitates magnas et optimas qñ nō edificasti: domos plenas multaz opū qñ nō extruxisti: cisternas qñ nō fodisti: vinea et oliueta q nō plantasti: et comederis et saturat⁹ fueris: caue diligēter ne obliuiscaris dñi dei tui. Sap. liij. c. Fascinatio nugacitat⁹ obscurat bona et incōstantia cōcupiscētię trāsuertit sensum. Inferre ergo lūbare i aquā ē ire post cōcupiscētiā et vanitates mūdi: q p varia vicia more feruēt vlt fluet ag fluere faciūt. i. Timoth. vi. b. Qui volunt diuites fieri rē. Eccl. xvij. d. Fili post cōcupiscētiā tuas nō eas rē. Sz. Eccl. i. b. d. Dia flumina. i. fluidi intrāt mare. Sed magis dicit vnicuiq; v. Absconde tibi illud i foramine petre. i. in christi vulnerib⁹ p iugē meditationē. Esa. ij. c. Ingredere in petram: et abscondere in fossa humo. Esa. ij. d. Veni amica mea in foraminib⁹ petre: in cauerna macerie. Petra em ē christus: vt dicit. i. Cor. x. a. Vel in malo: v. Absconde tibi illud in foramine petre. i. in p̄funda obstinationē: vbi cōputrescit hō ita vt nulli vsui bono aptus sit. In euphrate aut abscondi ē i abundantia diuitiaz et delitiaz absorberi: vbi pēnit⁹ cōputrescit abscondit⁹ vt nulli vsui bono sit apt⁹: qz quāto qñ deo familiarior: tāto cadēs fuit abiectior. Vñ Eccl. xv. a. Fili bois qd fiet de ligno vit: ex oib⁹ lignis nemoz: Nunqd vtile erit ad op⁹: etiā cum esset integrum nō erat aptum ad epus: quāto magis cū ignis illud deuorauerit et combusserit: nihil ex eo fiet operis. Esa. xxx. c. Contere sicut conterit lagena figuli cōtritione p̄ualida: et non inueniet de fragmentis testa in qua poterit igniculus de

Et factum est etc. Surge et vade ad euphratem et tolle inde lumbare etc. in signum reuersiois populi ab illa captiuitate facta post septuaginta annos.

Et abij et abscondi illud in euphrate sicut ceperat mihi dominus. Et factum est post dies plurimos dixit dominus ad me: Surge et vade ad euphratem et tolle inde lumbare etc.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulauit etc. sic agglutinaui mihi: spe cialiter per legis dationem. Deut. x. c. Patribus tuis conglutinaui etc.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulauit etc. sic agglutinaui mihi: spe cialiter per legis dationem. Deut. x. c. Patribus tuis conglutinaui etc.

vsui aptu: intelligit de diuitibus: qui in euphrate computrescunt: qui ideo nulli vsui dicunt apti: quia nomine non sunt digni.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulauit etc. sic agglutinaui mihi: spe cialiter per legis dationem. Deut. x. c. Patribus tuis conglutinaui etc.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulauit etc. sic agglutinaui mihi: spe cialiter per legis dationem. Deut. x. c. Patribus tuis conglutinaui etc.

temporalis abundantia que transitoria est: non potest denominare illos super quos transit: sicut nemo ideo dicitur gallus: qui per galliam transit: sed magis paupertas hominem nominat vel denominat: quia in ea natus est homo et in ea moratur.

Et factum est etc. Sic computrescere faciam etc. Et ambulauit etc. sic agglutinaui mihi: spe cialiter per legis dationem. Deut. x. c. Patribus tuis conglutinaui etc.

qui sedet etc. qsi et ppos et simplices et maiores: a **Ebri/** erate. i. multitudine pgnap. Unde: **Et disperga eos:** qsi sicut ebrii dispergunt: ita vos disp erga per babilonios. Sic etiā modo sunt dispersi iudei in nationib: vt dicit **Osee** ix. d. **Virū a fratre suo etc.** Ecce magna desolatio: vt nec in miseria captiui/ ratis habeat facultatē alloquēdi parētes vel amicos suos: qd saltē esset consolatio in tor/ mentis. De hoc vino **1. xxv. d.** Sume calicē vini furoris huius de manu mea: et spinabis de illo cūctis gentib: ad q̄s ego mītrā te etc. **Et post pauca: Et di/**

C

ces ad eos: **Hec dicit dñs exercitū deus israel:** **Bibite et in/** ebriamini et vomite et cadite: neq̄ surgat a facie glad̄i quem ego mītrā inter vos. **Esa. xix. c.** Inebriamini et non a vino: mouemini et nō in ebrietate: quonā miscuit vobis dñs vinū soporis. i. eterni supplicij vel captiuitatis. **Ad parcā/** alicui p̄cibus vel muneribus: quia ira et furor viri nō parcat in die vindictę: nec acquiescet cūctis p̄cibus: nec suscipiet p̄ redemptionē dona plurima: vt dicit **Proverb. vi. d.** **Et non concedā/** veniā de culpa: **Nec miserebor/** in p̄na: quia s̄m merita puniā eos. **Nec est hoc ex crudelitate domini/** sed ex veritate iudicij. **Iudiciū em̄ sine misericordiā fiet illi q̄ non fecit misericordiā:** vt dicit **Jaco. ij. c.** **Tūc autē vt** maior sit desolatio. **Dispergā** viz a fratre suo et patres et filios etc. **Deu q̄ magna desolatio:** vt q̄ se hic tenerrime dilexerūt/ ita sepabunt q̄ magnū chaos inter vtrosq̄ ponet: ita q̄ nec hī ad eos/ nec illi ad hos possint remeare: vt dicitur **Luc. xvj. g.** **Ideo dicit Osee. xij. d.** **Desolatio abscondita ē ab oculis meis:** qz ipse inter fratres diuidet. i. infern: de quo ibi ante loquit. **Uñ. j. Reg. xv. g.** dixit ille rex p̄inguissim: agag: **Siccine separat amara mors:** **Si autē hec sit laguncula igne** charitatis cocta et tribulationū patiētia solidata: tūc est fortis et bona laguncula: vt dicit **Eccl. xxvj. a.** **Vasa figuli probat** fornax. **Talis q̄ implebit vino bono. i. in p̄senti vino cōpun/** ctiois v̄ locūditatis cordis. **Uñ. i. a. v. a.** **Bibite et inebria/** mini charissimi. **Proverb. ix. b.** dicit sapiētia: **Venite comedite panē meū:** et bibite vinū qd̄ miscuit vobis. **Hoc vinū ē de vi/** nea dñi electa: de vinea foreth: de q̄ **Esa. v. a.** **Vinea facta est dilecto meo i cornu filio olei. i. in loco vbert.** **De h̄ vino/ P̄**

Ps. 22.

Calix meū iebriās q̄ p̄clar: ē. **Gratia em̄ v̄ charitas in p̄senti** debet esse calix/ p̄ quē mensurate debem: diligere proximū: et inebrians vt sine mensura diligamus deū. **Uñ. ij. Corinth. v. c.** **Sicut em̄ mēte excedimus deo:** sicut sobrii sumus vobis. **De tali ergo vino veniet ad vinum eterne iocunditatis. Tūc em̄** omnis aqua momētaneę tribulationis/ vertet in vinū eterne remunerationis: vt dicit **Joh. ij. b.** **De quo vino/ Dester** j. b. **Vinū vt magnificentia regia dignū erat/ abūdans et p̄ci/** puū ponebat. **Tūc em̄ implebit h̄: quādo torrēte voluptatē** suę porabit eos. **g. Audite et aurib: p̄cipite etc.** **Ad at/** tentionē p̄dictor̄ eos iurat et ad correctionem delictor̄ et p̄nitentiam anteq̄ compleat cōminatō p̄dictę calamitatis. **Audite et auribus p̄cipite:** quasi et auditu exteriori per diligentē attentionē/ et interiori per obediētā et credulitatem audite quę dixi. **Matth. xij. a.** **Qui habet aures audiēdi au/** diat. **Uel sic: Quasi locut: sum metaphozice: et ideo duplici** auditu indigetis. i. vt non tm̄ exteriori significatiōe verba in/ telligatis: sed et interiori p̄ intelligentiā metaphozice. **Audi/** te/ quę dixi de p̄nis vestris futuris: **h̄ Nolite eleuari:** in superbiā. i. mihi non credendo et cōminatam calamitatem vos posse fugere p̄sumendo: **1. Quia domin: locutus** est: qui nō potest mentiri. **Hoc autē p̄prie dicit p̄dicatōrib: et doctorib: h̄ Nolite eleuari/** quia domin: locutus est: quasi ne extollamini de scientia vestra: quia scientia inflat. **Eccl. vj. a.** **Non te extollas in cogitatione tua: ne forte elidat**

Bystice
1. Cor. 8. a.

virtus tua. **Eccl. xxxij. a.** **Rectore te posuerūt/ noli extollī etc.** **Ideo autē: h̄ Nolite eleuari/** de scientia vestra: **Quia domin: locutus est. i. in vobis:** qz non vos. **Uñ. Matth. x. c.** **Non em̄ vos estis qui loquimini etc.** **Hoc autē bene iungit** post illud: **g. Audite et aurib: p̄cipite. i. p̄nas eternas** vobis cōminatas. **Et ideo: h̄ Nolite eleuari.** **Unde Job. xl. d.** **Demēto belli et nō addas vltra loqui. j. P̄t. v. b.** **Humiliami** sub potenti manu dei etc. **Luce. xvij. c.** **Qui se humiliat exaltabitur etc.** **h̄ Date do/** mino deo v̄ro gloriā anteq̄ tenebre/

scat: id est penitentiā agite anteq̄ veniēt tenebrę captiuitatē. **Facere em̄ penitentiā/ est dare laudē deo.** **Unde Ps. Date** gloriā laudē eius. **Ad p̄prie facimus p̄ humilitatē penitentię.** **Quanto em̄ nos magis deprimimus: tanto deū in nobis ex/** altamus. **Unde dicit ioh̄s ad achor: Josue. vij. a.** **Sū mi da** gloriā deo israel et confitere: et indica mihi quid feceris. **Uel** **Anteq̄ tenebre scat. i. ante mortē quę obtenebrabit** omnes sensus. **Et ideo sanum cōsiliū dicit Eccl. xvij. d.** **Sa/** nus et viuus cōfiteberis. **Et. xvij. c.** **Ante iudiciū para iusti/** ciam. **Joh. xij. c.** **Ambulate dum lucē habetis etc.** **Eccl. xij. a.** **Demēto creatoris tui i dieb: iuuentutis tuę: anteq̄ veniat** temp: afflictiois tuę: et appropinquēt anni de quib: dicās: nō mihi placent: anteq̄ obtenebre scant sol et lumen stellę et luna: **Tūc em̄ vt ibi dicit: obtenebre scant vidētes p̄ foramiā.** **Joh. ix. a.** **Opamini dum dies est: venit nox quādo nō licet opari.**

Et anteq̄ offendant pedes vestri ad mōtes ca/ liginosos. i. anteq̄ ducamini p̄ captiuitatē in babilonem. **Terra enim babilonica mōtuosa est: et in mōtibus solent esse** pruīnę et fumositates ibi nasci. **Unde Esa. xij. a.** **Sopmōtē** caliginosū leuate signū. **Uel: Anteq̄ offēdat pedes v̄ri** ad mōtes caliginosos. i. ad demones p̄sumptuosos: q̄ et p̄ superbiā ceciderūt: et malis i tormētis p̄positi sūt: vt dicit hic **Hieronym: quod intelligendū ē: qz i tormētibus malos** in inferno: non ministerio vel p̄nę inflictioe: sed tm̄ aspectus sui horribilitate. **Aliter em̄ contrariū esset hoc illi quod dicit** super. j. **Corinth. xv.** **Cessabit omnis p̄gelatio in die iudicij:** quia nunc quādiu durat mūdus/ angeli angelis/ homines ho/ minib: p̄sunt et demōes demōib: **Ab his q̄ mōtib: offen/** dunt pedes nostri in p̄senti per consensū adhibitu eorū suę gestioni: sed in futuro offendent pedes malorū ad illos p̄toz mentorū varios cruciatus/ quos sustinebūt in visione demō/ nū horribili. **Qui dicunt caliginosi: qz in p̄p̄tatis tenebris** sunt conclusi: ipsi et omnes qui unitati sunt eos: vel q̄ fuerunt ex p̄te eorum. **Soph. j. d.** **Dies tribulationis et angustię: di/** es calamitatis et miserię: dies tenebrę et caliginis: dies nebu/ lę et turbinis. **Tūc em̄ transferent montes. i. demones in cor/** maris. i. in p̄fūditatē omnī amaritudinū. **Tūc etiā tenebrę** operiēt trā et caligo populos: vt dicit **Esa. lx. a.** **Uel dicunt cal/** liginosi: quia omnis lux verę intelligentię in eis obsecrata ē. **Unde Eccl. xxvij. e.** **Perdidisti sapientiā in decore tuo: in** terrā proteci te. **Ibidē: Perdidi te o cherub: cica te de mō/** te scō dei. **Expectabitis lucē. i. p̄sp̄ritatē: o**

Ps. 45.

Et ponet dominus/ p̄ Lam. i. lucem/ qz In vmbriā. i. similitudinē: **h̄ In vmbriā. i. loco eius ponet similitudinē** mortis. i. ita angustiam ac si videretis gladiū acutum ele/ uatum ad vos occidendū: quę eleuatio est similitudo et si/ gnū mortis. **Et in caliginē: captiuitatis: vt i caligino/** sis carcerib: clausi teneamini: vel captiuitatē/ vbi ē habitatio montū caliginosor̄: vt dictum est. i. in babilone: **Sic etiā in** die iudicij omnis lux p̄sp̄ritatis vertetur in tenebras eterne damnatōis. **Quę damnatō dicit caligo: qz ibi erit absentia** omis claritatis et omnis boni. **Et dicit mors: qz ibi erit p̄sen/** tia ois mali: qz nunq̄ deficiet. **dicit non solū mors sed vmbra** mortis. **Simile**

Fragmentary text from the right edge of the page, including parts of other chapters and verses, such as "Ecce magna desolatio" and "Audite et auribus p̄cipite".

mortis. Sise. s. viij. f. Expectatum pacem: et non erat bonum: tempus medelę: et ecce formido. a. **Q**uod si hoc non audieritis: hic deploretur supbia et impunitia iudeorum. **Q**uod si non audieritis: secundum Hieronymum sic lege. Si non audieritis in abscondito. i. i. mysterio: Ut secundum aliam litteram: in tenebris. **U**n deus. Dominus posuit tenebras latibulum suum: quia mysterium latet sub cortice litterę. Unde manifesta est auctoritas contra iudeos: qui in scripturis solam litteram. i. exteriorem recipient: non mysticam intelligentiam.

Ps. 17.

i. 31. c.

Deus. i. a.

Et deducet

Quod si hoc non audieritis in abscondito plorabit anima mea: et deducet oculus meus lachrymas: quia captus est grex domini. **B**ic regi et dñatrici: **U**bi muliamini sedete in terra: quoniam descendet de capite vno corono

Esa. xxi. b. **R**ecedite a me: amare debeo: nolite incumbere ut consolamini me super vastitatem filie populi mei: dies enim interfecionis et concussiois et stridit. **A** facie supbie. i. propter vestram supbiam: quia impunitates vos video: et in peccatis vestris obstinatos. **P**lorans plorabit. In hoc enim instruit hieremias ploratos. Accerrime enim hieremias populum arguebat: et tamen pro abundantius plorabat: nec tamen in abscondito: sed etiam in aperto non valens retinere lachrymas et gemitus. **U**n primo dicit: **I**n abscondito plorabit anima mea: Et postea non valens dolore intrinsecu rennere subicit: **P**lorans plorabit et deducet oculum meum lachrymas. Et hoc est: **Q**uia captus est grex domini: per laqueos peccatorum. i. a diabolo: vel a chaldeis: per captivitatē suam. Sise. s. tr. a. Quis dabit captivi meo aquam etc. **E**sa. xxi. g. Quis infirmat etc. Et nota quod ter ponitur hoc verbum plorandi: propter triplex peccatum quod involuit totum mundum. i. supbiam: luxuriam: avaritiam. Debet ergo plorare increpare et plorare peccata subditorum: et benigne debet arguere. **1** Timoth. iiij. a. Argue: obsecra etc. **R**eg. xvij. e. david contra goliath pugnaturus posuit lapides in pera pastorali: i. quod solet lac mulgeri. Per quod significat cor predicatoris: quod debet esse mansuetum: et dulce: et tamen ibi sit lapides. i. dure increpationes. Ergo de pera extrahere lapides: est dure increpationes de dulci et benigno corde emittere. **S**ed hodie vbiq; diripiunt grex domini: et non est qui curet. **U**nde Esa. lviij. a. Perijt iustus: et non est qui recogitet corde. **V**erbi. Perijt anima: non est qui curet: cadit anima: est qui subleuet. Duricia autem prelatorum maxime est causa direptionis et dispersionis gregis. **U**nde **E**cce. xxv. b. **C**um austeritate impabatis eis: et cum potentia: et disperserit oves meę: quod non est pastor: sed depastor magis: et factę sunt devoratione omnium bestiarum etc. **E**t deducet: videlicet: quod diversę sunt cause: propter quas debet plorare super populum suum. i. propter peccata eorum diversa. **E**sa. xxi. b. **D**erebunt piscatores et lugebunt in flumine oves mittentes hamum et expandentes rete super faciem aquarum. **U**bi nos habemus: **P**lorabit anima mea: dicit alia littera: **P**lorabit anima mea: quasi vos plorabitis. **A** facie supbie: dicit alia littera: **C**onsumeligit: quasi cum passi fueritis consummeligit. i. babyloniorum vel demonum in inferno: tunc plorabitis: quia ibi erit fletus et stridor dentium. **S**ed regi. **D**icit hie dominus: propter quod dicit regi. i. ioachin minore: quod erat filius ioachin maioris. **D**icit ioachin sechontis: sic enim vocabatur alio nomine.

Man. 13. f.

Reg. 24. c.

Et dñatrici. i. matri illi. **I**ste enim cum matre sua spore reddidit se nabuchodonosor. **U**n qui ad istos qui sponte reddiderunt se: vocat transmigrationem deductio eorum in babilonem: quantum ad alios aut captivitas. **U**bi muliamini: sedete in terra: quasi omnem fastum supbie et elationis auferatis. **U**bi descendet de capite vno corona glorie vestre: quasi cito perdetis regiam dignitatem: et regni babilonice trademini: quia et regnum amitteritis. **C**ivitates austri clausę sunt: quasi ne credantur quod egypti defendant vos: quia civitates egypti que est ad austrum respectu iudeę: clausę sunt. i. non egredient inde egypti ut vobis ferat

auxilium: quasi cum civitates que sunt ad austrum in respectu hierusalem se ad assyrios ad bellum preparant. i. muniendo se et claudendo. propter adventum hostium: in quo fortiter debet hoc facere o hierusalem que media es. **T**ranslata est. i. transferretur: **P**ropterea iuda transmigratione perfecta. i. babilonia. **I**mpfecta enim fuit transmigratione sub ioachin minore: siue sub sechonta: quod idem est: sed consummata sub sechontia. **I**lla enim fuit ultima captivitas: ut dicitur. **R**eg. vlij. **S**ecundum Balaam autem civitates austri vocat civitates duarum tribuum: que sunt ad austrum respectu chaldeę: et syrie: vnde venit nabuchodonosor. **E**t non est qui aperiat. **T**ranslata est omnis iuda transmigratione perfecta. **L**evate oculos vestros et videte: qui veniunt ab aquilone. **U**bi est grex qui datus est tibi: pecus inclytum tuum:

vij. f. **E**cce populus venit de terra aqlonis: et gens magna surget a finibus terre: sagittam et scutum arripiet: crudelis est et non miserabilis. **U**bi est o hierusalem: **G**rex qui datus est tibi: pecus inclytum tuum: quasi vbi est populus tuus: vbi tua inclyta multitudo principum sapientum: iuvenum fortium et nobilium: in quorum

Mystice: **S**ed regi et dñatrici. i. effeminatis prelati ecclesie: et abbatibus: et abbatissis. **E**sa. liij. b. **D**ulciores dominatę sunt eis. **I**bidem. a. **D**abo pueros principes eorum: et effeminati dominabunt eis. **U**bi muliamini. **H**oc precipue requirit in prelati. i. humilitas et consideratio fragilitatis sue. **U**nde: **S**edete in terra. i. in pulvere: ne nimis indigemini contra subditos. **E**sa. xlvij. a. **D**escende: sede in pulvere: vtrique filia babilonis. **E**t hoc est: **U**bi descendet de capite etc. **E**sa. xxvij. a. **U**te coronę supbie: ebrius ephraim: et flori decidit glorie exultationis eius. q. d. gloria dignitatis vestre momentanea est: non eterna: et ideo non debetis extollere. **S**ap. vij. a. **A**udite reges et intelligite: quoniam data est a domino potestas vobis: et virtus ab altissimo: qui interrogabit opera vestra et cogitationes scrutabit. **E**t post pauca: **D**orrede et cito apparebit vobis: quoniam iudicium durissimum his qui presunt: fiet. **C**ivitates austri clausę sunt. **H**ę sunt domus religiosorum: que feruent et persistant austro spiritus sancti. **C**ant. liij. d. **S**urge aquilo et veni auster: pila horum meum. **U**te olim aperte fuerunt omnibus pegrinis et advenis et pauperibus: sed modo clausę sunt: nec aperiant nisi divitibus. **J**ob. liij. c. **Q**ui habuerit substantiam huius mundi etc. **E**xemplum de quodam nobili qui in paupere habitu venit in quadam domo religiosorum: et noluerunt eum recipere: postea venit in equis et vestibus pulchris: et fuit optime receptus: postea fecit sermonem in capitulo: et finito sermone deposuit vestes suas in medio coram omnibus: et inclinatus dixit: **G**ratias ago vobis vestes meę de bono hospitio meo: **E**t obstupuerunt omnes. **J**ob. xxxj. b. **S**i desperi pretereuntem eo quod non habuerit indumentum: et absque opimento pauperem: **J**aco. ij. a. **S**i introierit in conuentum vestrum vir aureum annulum habens etc. **U**bi clausę sunt pro peccato ad percipiendam gratiam. **D**aniel. xj. c. **T**emet rex aquilonis et compositabit aggerem: et capiet urbes munitissimas: et brachia austri non sustinebunt: et consurgent electi eius ad resistendum: et non erit fortitudo. **L**evate oculos vestros et videte: quantum exercitum demum veniet contra vos: **A**quilonem: id est de inferno. **U**bi est grex qui datus est tibi. **H**oc dicitur in die iudicii: cuiuslibet prelati. **J**ob. xxxij. b. **A**d huc transibunt greges ad manum numerantis. **D**ecus inclytum tuum: id est oves meę precioso sanguine meo redemptę. **E**cce. xxvij. g. **O**ves greges mei greges pascue meę homines estis: et ego dominus deus vester. **U**bi est grex etc. **U**tinam possem respondere illud quod dixit iacob ad laban: **V**erbi. xxxj. e. **A**lginti annis fui tecum: oves tue et capre steriles non fuerunt: artetes gregis tui non comedi: nec captum a bestia ostendi tibi: ego omne

Et translata
Et iudea

B

Mystice

Et nobillu: in quoz congregatioe z concordia z audaci societate gloriabaris cotra omis alias nationes. a Quid dices cu visitauerit te / dñs per chaldeos visitatioe pene: b Tu em docuisti eos aduersu te. i. hostes tuos. In b em q confederatione amicitie cum illis queebas / ad eoz auxilia cofugiendo z idola eorum colendo / super hac occasione amicitie dicerit venire ad te: z intrare latibula tua: vt sic / p quos peccasti / p eosde punteris. Et erudisti in caput tuu ad est cotra caput tuu: vt marie quado ezechias nuicis bala / da ostendit quicqd erat in thesauris suis. Esa. xxxix. a. Et ad auxilia eoz cofugiendo: vt dicitu est. f. Nūquid nō dolores apprehederūt te. i. apprehēderūt te: s. Quasi mulierē parturientē. Sic mulierē subito arripit partus z dolor i hora qua nescit: sic captiuitas repente tibi veniet. Esa. xlii. b. Torisiones z dolores tenebūt eos: quasi parturientes dolebūt.

Et tapper bendent.

7.30.c.

Dyffice

Ps. 47.

Ps. 31.

a Quid dices cum visitauerit te: Tu em docuisti eos aduersu te: et erudisti in caput tuu. Nūquid nō dolores apprehederūt te quasi mulierē parturientē: Quasi si dixeris in corde tuo: quare venerūt mihi hec: Propter multitudinē iniquitatis tuę reuelata sūt verecūdiōra tua: pollute sūt plantę tuę. Si mutare potest ethiops pellē suam: aut par-

terius / erubescit interiorē turpitudinē cofiteri. Et ideo do / minus tam crebro dicit: Dicitur. xlii. et Luc. xi. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo coquerit dñs contra tales / Amos vlt. b. Nūquid nō vt filij ethiopu estis mihi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quado ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suā. Bñ aut p pardū notat hypocritas: quia quado pardus depingit / coronatus depingit: leo autē non sic: nec tamen pardus rex est animaliu / sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamē nō regnabūt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Dicitur. xlii. c. Ex hoc loco surgit error quozūdā dīcentium peccati cofuetudinis vel obstinatōis / vel aliqd peccati nō posse dimitti: z esse a natura. Cotra quos est ipse textus qui dicit: o Mū didiceritis malū: quicquid est dicit / non naturę est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinū: qñ nix dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erūt. Tamē peccata ex peccati cofuetudine quasi in natura conuertunt. Cofuetudo em ē altera natura. Et ita pprie est verū qd dicit q homo ē spūs vadens z nō rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manū: de qua nō potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nō posse habet anima nō vitio cōdito: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñ stipulā zc. que fm vnā sui partem fertur ex vna parte: fm aliā ex aliā: sic de istis dicit q fiet eis. s. eod. b. Dispergam eos / virū a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozū: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zc. Ps. Lanq puluis quē projicit ventus a facie terre. q Hec sora tua. i. hoc accidet tibi pp peccata tua o tu hierlm: r Parsq mēsurę tuę. i. luxa quātitate pcti tui. Esa. xlvij. b. In mēsurā mēsurā cū ablecta fuerit iudicabit eā. Deut. xxv. a. Juxta mēsurā pcti erit z plagaz modus. Dicitur. vij. a. In q mēsurā mēsi fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatē. t Et cofusa es i mēdacio. i. In pmissōib pseudo / vel i idolis / vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cofidis sup baculū arūdinē zc. Et i tpalū abundantiā zc. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxliij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventū: sic q attēdit ad vlla mēdacia. v Et ego nudau femora tua cotra faciē tuā. Quis ad pplm idolatrā: qñ ego manifestabo idola tua q colit: z oīa alia peccata tua apta faciā p pene afflictionē quā mō tgras. Ps. Arguā te z statuā z faciē tuā. x Adulteria tua / apparebūt scz ad iūmīnā. Sz dicit Ezech. xlvij. f. Quacūqz hora igemuerit pctōr zc. y Et hinit tuus zc. i. Imper i idolatrā: sic equus cū hinitu fertur in libidū: z quasi cū infantia. s. v. c. Quisqz ad vxozē

re potest zc. Sic arguit eos de obstinatōe z impenitētia. q. d. ppbeta p nihilo hoc dico: quia nō emendabunt. Sicut em ethiops vt pardus non mutant a colore suo: sic populus non mutabit a cofuetudine sua mala. n Et vos poteritis: quasi nō poteritis. Per nigredinē pellis ethiopsis itelligit eoz mala cofuetudo que vir aut nunq euellit: hoc ē q lacarus quadruman cum magnis lachrymis et clamore z gemitu valido suscitatur est: Job. xj. e. Prouer. xxij. a. Prouerbis ē: adolefcēs sup vltā suā etiam cū senuerit nō recedet ab ea. Per pardū variatē designat hypocritarū duplicitas: q vir aut nūq auellit. hoc em peccatū marie adberet ossibus: quia hō qui videt sanctus ex-

terius / erubescit interiorē turpitudinē cofiteri. Et ideo do / minus tam crebro dicit: Dicitur. xlii. et Luc. xi. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo coquerit dñs contra tales / Amos vlt. b. Nūquid nō vt filij ethiopu estis mihi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quado ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suā. Bñ aut p pardū notat hypocritas: quia quado pardus depingit / coronatus depingit: leo autē non sic: nec tamen pardus rex est animaliu / sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamē nō regnabūt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Dicitur. xlii. c. Ex hoc loco surgit error quozūdā dīcentium peccati cofuetudinis vel obstinatōis / vel aliqd peccati nō posse dimitti: z esse a natura. Cotra quos est ipse textus qui dicit: o Mū didiceritis malū: quicquid est dicit / non naturę est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinū: qñ nix dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erūt. Tamē peccata ex peccati cofuetudine quasi in natura conuertunt. Cofuetudo em ē altera natura. Et ita pprie est verū qd dicit q homo ē spūs vadens z nō rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manū: de qua nō potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nō posse habet anima nō vitio cōdito: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñ stipulā zc. que fm vnā sui partem fertur ex vna parte: fm aliā ex aliā: sic de istis dicit q fiet eis. s. eod. b. Dispergam eos / virū a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozū: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zc. Ps. Lanq puluis quē projicit ventus a facie terre. q Hec sora tua. i. hoc accidet tibi pp peccata tua o tu hierlm: r Parsq mēsurę tuę. i. luxa quātitate pcti tui. Esa. xlvij. b. In mēsurā mēsurā cū ablecta fuerit iudicabit eā. Deut. xxv. a. Juxta mēsurā pcti erit z plagaz modus. Dicitur. vij. a. In q mēsurā mēsi fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatē. t Et cofusa es i mēdacio. i. In pmissōib pseudo / vel i idolis / vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cofidis sup baculū arūdinē zc. Et i tpalū abundantiā zc. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxliij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventū: sic q attēdit ad vlla mēdacia. v Et ego nudau femora tua cotra faciē tuā. Quis ad pplm idolatrā: qñ ego manifestabo idola tua q colit: z oīa alia peccata tua apta faciā p pene afflictionē quā mō tgras. Ps. Arguā te z statuā z faciē tuā. x Adulteria tua / apparebūt scz ad iūmīnā. Sz dicit Ezech. xlvij. f. Quacūqz hora igemuerit pctōr zc. y Et hinit tuus zc. i. Imper i idolatrā: sic equus cū hinitu fertur in libidū: z quasi cū infantia. s. v. c. Quisqz ad vxozē

terius / erubescit interiorē turpitudinē cofiteri. Et ideo do / minus tam crebro dicit: Dicitur. xlii. et Luc. xi. De vobis hypocrite. Eccl. ij. c. De duplici corde. Ideo coquerit dñs contra tales / Amos vlt. b. Nūquid nō vt filij ethiopu estis mihi domus israel: Serpens aut tunc pellem suam deserit: quado ponit se in arto: sic per artum religionis potest homo dimittere vetustatem suā. Bñ aut p pardū notat hypocritas: quia quado pardus depingit / coronatus depingit: leo autē non sic: nec tamen pardus rex est animaliu / sed leo: Sic hypocrite credunt in futuro regnare: qui tamē nō regnabūt: Et ideo dicunt sepulchra dealbata: Dicitur. xlii. c. Ex hoc loco surgit error quozūdā dīcentium peccati cofuetudinis vel obstinatōis / vel aliqd peccati nō posse dimitti: z esse a natura. Cotra quos est ipse textus qui dicit: o Mū didiceritis malū: quicquid est dicit / non naturę est sed vitij: Ideo dicit Esa. i. e. Si fuerit peccata vestra vt coccinū: qñ nix dealbabunt: z si fuerint rubra sicut vermiculus: quasi lana alba erūt. Tamē peccata ex peccati cofuetudine quasi in natura conuertunt. Cofuetudo em ē altera natura. Et ita pprie est verū qd dicit q homo ē spūs vadens z nō rediens. i. p se: gula dñs pprie in talibus operat q conuertunt. Thren. i. e. Dedit me dñs i manū: de qua nō potero surgere. i. p me. Sic aut Hieronymus q nō posse habet anima nō vitio cōdito: sed studio inoliti sceleris. p Et disseminabo eos qñ stipulā zc. que fm vnā sui partem fertur ex vna parte: fm aliā ex aliā: sic de istis dicit q fiet eis. s. eod. b. Dispergam eos / virū a fratre suo z patres z filios pariter. In hoc notat moraliter leuitas multozū: qui cullibet vento temptationis cedunt. Ps. Donam eos vt rotam zc. Ps. Lanq puluis quē projicit ventus a facie terre. q Hec sora tua. i. hoc accidet tibi pp peccata tua o tu hierlm: r Parsq mēsurę tuę. i. luxa quātitate pcti tui. Esa. xlvij. b. In mēsurā mēsurā cū ablecta fuerit iudicabit eā. Deut. xxv. a. Juxta mēsurā pcti erit z plagaz modus. Dicitur. vij. a. In q mēsurā mēsi fuerit remietiet vobis. s. Quia oblita es mei: et ideo sic dispergit in captiuitatē. t Et cofusa es i mēdacio. i. In pmissōib pseudo / vel i idolis / vt in egyptijs. Esa. xxxvi. b. Ecce cofidis sup baculū arūdinē zc. Et i tpalū abundantiā zc. Inopia tibi veniet. Eccl. xxxliij. a. Quasi q apphendit vmbra z psequit ventū: sic q attēdit ad vlla mēdacia. v Et ego nudau femora tua cotra faciē tuā. Quis ad pplm idolatrā: qñ ego manifestabo idola tua q colit: z oīa alia peccata tua apta faciā p pene afflictionē quā mō tgras. Ps. Arguā te z statuā z faciē tuā. x Adulteria tua / apparebūt scz ad iūmīnā. Sz dicit Ezech. xlvij. f. Quacūqz hora igemuerit pctōr zc. y Et hinit tuus zc. i. Imper i idolatrā: sic equus cū hinitu fertur in libidū: z quasi cū infantia. s. v. c. Quisqz ad vxozē

Ps. 77.

Ps. 81.

Ps. 81.

Ps. 47.

Ps. 47.

Quosquis ad vxoze pxiimi sui hinniēbat. a **Sup colles** in agro vidi abominatiōes tuas. s. idolatrie: q̄si nō solū in ciuitatib⁹ sed in campis ⁊ collibus. Et ideo/ b **Uerbi hierlm:** Nō mūdaberis. i. qz nō es mūdāta: c **Post me.** i. me sequēdo. **Uerbi q̄ adhuc:** q̄si q̄dū te expecta/ bo: q̄si nō spero am/ pli⁹ tuā mundatiōē: ex quo adhuc nō es mūdāta. Sic mystice: ille in collibus forni/ cas vt nō videat: q̄ p supbia elarus ad hūilitatē nō inclināf. Job xv.c. **Lucurrit aduer/ sus deū erecto collo:** ⁊ pinguis ceruice armar⁹ est.

Expo. Ca. XIII.

Quod factū est vbu zc.

q **Hoc capitu.**

lum in quinqz partes diuiditur. Primo comminatur de futura siccitate tanta vt luceant homines in ciuitatibus: etiam maiores: vt duces/ pncipes ⁊ diuites/ et nō solū paupes pze defectu aque: ⁊ terra p̄ siccitate vastef a fructib⁹ ⁊ herbis: et viri agricolē vacui sint a fructib⁹: et aialia a pastu. Secundo post dñicā cōminatiōē subiungit oratiōē q̄ in psona sui vel populi petit misericordiā: et q̄rit causam q̄re dñs alienet se a p̄lo suo ⁊ a terra sua: ⁊ q̄si pegrinans ab eis se tranferat ad auxiliū aliaz gentiū: ibi: **Si iniquitates nostre.** Tertio causam p̄dicte desolatiōis ⁊ alienatiōis suę ab eis dñs determinat: quia. i. p̄plus dilexit mouere pedes instabiles in cultu suo ⁊ in confidētia auxiliū sui nō p̄sistens: sed ad alias gentes confugi/ ens: vnde p̄ter hoc p̄cedentē ⁊ p̄phē ⁊ p̄p̄t oratiōē nō ex/ auditiōē p̄dicat: s̄ eos gladio/ peste/ fame perituros/ oñdit: ibi: **Hec dicit dñs p̄lo huic zc.** Quarto audita ⁊ intel/ lecta ientētia dñi in malū iudeoz/ cōquerit p̄pha de pseudo. p/ p̄betis: qui cōtrariū p̄dicabant: et ideo a dño tam esa q̄ po/ pulo vindictā futurā p̄dicat: ita vt in agris morientē gladio: in ciuitatibus peste ⁊ fame: vel in longinquā terram captiuent: ibi: **Et dixit domin⁹ ad me.** Quinto iterum p̄pheta in psona sui vel populi p̄nitentis inter flagella/ ad orationem se cōuertit: peccasse se denūcians/ s̄ dñs secum factū in patrib⁹ ⁊ deo: et bñficia sibi p̄stita ab ipso cōmemorans: et idolorū inutilitatē ⁊ impotentia cōfitemens: quia cuncrā p̄dictā siccitatem/ pluuias ⁊ nubes dare nō possunt: sed deus solus qui omnia fecit: ibi: **Nūquid proficiens.** Dicit q̄: e **Quod factum est zc.** quasi vere tibi cōtingēt hęc p̄dicta mala. e **Quod est factum est verbum domini de sermōib⁹ siccitatis.** i. cōminatibus siccitate. **Luxit iudea.** Sicut dicit p̄ratū ridere cū floret: sic terra lugere p siccitate ⁊ ariditate. **Uerbi Luxit ira.** i. habitatores ei⁹ lugebūt siccitate ⁊ ariditate quā sustinebūt in obsidione. b **Porte eius corruerūt.** i. conclusi intra portas: vt sumaf continēs p cōtēto. **Uerbi Corruerūt.** i. solitariē factę sūt: qz nō ē q̄ ferat p eas cibaria. **Uel ad litterā/ diruptę sūt per exercitū chaldeo/ rum.** k **Obscurate sunt in terra:** id est spurcę factę sunt per ruinas: que prius lucebant per pulchrā compositionem. **Uerbi Clamor hierusalē ascendit.** Clamabunt em valde p̄ famis angustia ⁊ anxietate: ⁊ p̄ siccitate potus vel terre. **Uerbi Abaiores miserūt minores zc.** et oꝝ erue runt capita sua/ pze dolore: **Uerbi Propter terre vastitatem:** que facta est propter tātam uerilitatem: ⁊ ariditatē. Que tanta erat: **Uerbi Ham et cerua in agro peperit et reliquit.** i. s̄grū suum: b **Quia non erat herba/ quam sumeret ad pastū:** et ideo nō habebat lac quo alerēt s̄grum.

Et onagri steterūt

Mystice: s **Luxit iudea.** i. ecclesia: q̄ lugez p incola/ tu p̄sentis miserie ⁊ p dilatiōē patrię. Uñ significat p xam q̄ sedens sup asinā flens ⁊ euilans perq̄t a patre suo irriguum super⁹ ⁊ infer⁹: vt dicit Judic. j. c. **Uerbi Luxit iudea/ p**

pter defectū ⁊ arefactionē fontium. i. doctoꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ: um. Jobel. j. d. **Ericcati sunt fontes aquarū:** et ignis deuorauit speciosa deserti. b **Porte eius plati.** p̄s. Diligit domi/ nus portas sion sup omnia tabernacula iacob. **Per q̄s tanq̄ per portas deberent intrare subditi ad vitam.** i. **Corruerunt/ in terrā p cupi/ ditatē.** k **Obscu/ rate sunt in terra/ amissa luce gratie et itelligētie p terrenoꝝ amozem:** ita vt iā nulli p ipsos mittant ad vi/ ram. **Uerbi xxiij. b.** Uerbi vob scribe ⁊ p̄ha/ risci qui habetis clauē sciētie: nec intratis nec alios intrate finitis.

Ps. 86.

p s̄t minores suos ad aquā: q venerūt ad hauriēdū: nō iue nerūt aquā: rep̄ortauerūt vasa sua vacua. Cōfusi sunt et afflicti: ⁊ operuerunt capita sua p̄pter terre vastitatem: quia nōn venit pluuiā in ter/ ram. Cōfusi sunt agricolę: ⁊ operuerunt capita sua. **Uerbi Ham et cerua in agro peperit ⁊ reliquit:** quia non erat herba.

Et ideo/ clamor hierusalē. i. ecclesie: m Ascendit/ ad deū pro casu p̄glatoꝝ: um.

Thren. j. b. **Uerbi sion lugent eo q̄ nō sint qui ventant ad solē/ nitatē: oñs porte eius destructę/ sacerdotes eius gementes.** Thren. ij. c. **Deficę sunt in terra porte eius: p̄didit et cōtruit vectes eius.** De hac p̄latoꝝ obscuratiōē/ Thren. iij. a. **Quo obscuratū est aurū: mutatus est color optimus: dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omniū platęaz.** Lux em antiqui/ tus erat in mūdo: vt dicit **Uerbi v. b.** **Uerbi Abaiores/ pla/ ti: oñs miserūt minores suos. i. bñficos: p̄ ad aquā doctrinę uerbi dei: quos inuitat ad audiendā doctrinā: ⁊ cum uenerint nullā doctrinā aut eruditiōē inueniūt.** Uñ/ q **Uerbi Nerūt ad hauriēdū: nō inuenerūt aquā:** qz cū faciūt suas uisitatiōes/ nec ipsi p̄dicāt/ nec alios p se p̄dicare faciūt. **Esa. xij. d.** **Egenit paupes q̄rūt aquas ⁊ nō sunt: lingua eoz s̄t aruit.** Thren. iij. a. **Paruuli petierūt panē ⁊ nō erat q̄ frā geret eis.** **Uerbi Reportauerūt vasa sua vacua. i. corda sine doctrina: s̄ et operuerunt capita sua/ dolentes: qz nō inuenerūt aquā doctrinę: ⁊ p̄pter tre vastitatē. i. ecclesie destructionē: q̄ sit p̄pter defectū p̄latoꝝ q̄ nō docent vt deberēt.** **Prover. xxvij. b.** **Uerbi Regnāb⁹ imp̄s/ ruit hōim.** **Et. xxix. c.** **Uñ defecerit p̄pheta dissipabit p̄plus.** Uñ **Job xij. c.** **Si cōtinuerit aquas oia siccabunt.** Uñ/ **Uerbi Quia nō venit pluuiā in trā/ doctrinę.** **Et iō/ xij. c.** **Uerbi Cōfusi s̄t agricolę: oꝝ uerūt capita sua. i. mitris vel capillis/ nolentes discoopire ad p̄dicandū vel celebrandū: cū tñ dicit. j. Cor. xj. a.** **Uerbi Dis uir orās aut p̄phētās uelato capite deturpat caput suū.** **Uerbi Ham et cerua. i. ecclesia/ trāsiliens lurosa luxurie/ spinera auaricie/ mōtuosa supbie.** **Cerua aut maxie sūt plati: qz inter oia animalia h̄ tñ animal lachrymal: ad inuendū q̄ inter omnes homies plati debent effluere uiscerib⁹ misericordie ⁊ pietatis: Juxta illud qd dicit ad ecclesiam/ **Uerbi. vij. b.** **Oculi tui sicut piscinę i efebōn: qd interpretat cingulū mero/ ris.** **Uerbi In agro peperit.** Parit em cerua in uia strata: quia scit q̄ ibi non vadit lupus qui rapiat s̄grum: Sic p̄dica/ tores ⁊ doctores debent ducere cōuersos ad uitam cōmunē: nō ad incōsuetos mores: ne diabol⁹ eos deuoret p recidiū. **Job. xxxix. a.** **Uñ quid parturientes ceruas obseruasti: dinu/ merasti mēses cōceptus earum: ⁊ scisti tempus partus earū: Incuruant ad s̄grum ⁊ pariunt: ⁊ rugitus emittunt: quasi ad hoc vt pariant oportet eas incuruari p doctrinę humilitatē ⁊ rugire per compassionē.** **Uerbi Reliquit:** vt faciunt illi qui semel p̄dicauerunt aliquibus: ⁊ postea ad eas nunq̄ redeunt. **Uel vt faciunt illi qui parochias suas dimittunt.** **Job. xxxix. b.** **In terra derelinquit oua sua: obliuiscit q̄ pes cōculcet ea aut bestia agri conterat.** **Uel/ 3** **In agro peperit: id est in aperto aliqua bona opera fecit.** **Uerbi Reliquit. i. bñ ope/ rari cessauit: b** **Quia nō erat herba. i. doctrina q̄ reficiat ⁊ p̄cipiat lac ad alendū se vel alios.** Dicitur q̄ cerua odo/ re narium attrahit serpētes de cauerna: sic plati odoꝝ uerbi dei ⁊ exēpli debēt sugare diabolū de cordib⁹ pctōꝝ. **Esa. xj. b.** **Quia lactatus fuit/ manū suam mittit i cauerna reguli: et****

super foramina asp̄idū

Et onagri steterunt in rupibus: ne caperent a vena /
tonibus. d. Traxerunt ventum / pre nimia siti: vt saltem
e vtro haberet refrigeriu: quia onagri maxime sitibundi sunt:
e Quasi dracones: qui etiam maxime sitibundi sunt.
Non em possunt satiari aqua: vnde aperiant os vento vt sic
extinguat ardozem si /
tis sue. Vnde cum vi /
dent naues in mari: /
quia maxim est ven /
tus circa velu: volant
ad velum vt ibi sitim
extinguat: et quadoq;
pre magnitudine sua
evertunt nauem. Vn
cum vident nauem. ppe
se esse dracoze i aqua:
qd pcpit ex timore
aque super ipsum / sta /
tim deponunt velum.

B

Dystice

Ps. 103.

Ps. 35.

Ps. 24.

Ps. 7.

Ps. 50.

Ps. 7.

Et onagri steterunt in rupi /
bus: traxerunt ventum quasi /
dracones: defecerunt oculi /
eorum: quia non erat herba. /
b Si iniquitates nostre respo /
derint nobis: dne fac ppter /
k nome tuu: quonia multe sut /
l auersiones nostre. Tibi pec /
m cauimus expectatio israel:

Et ppter hoc habitant onagri i solitudinib: vt ppter beneficiu
ventoru diu sine potu viuat. Quo aut serpentes vel draco /
nes attrahant ventu: dicunt phisici naturales: qz angusta in /
testina habet: vnde frequetius attrahunt aera: et hoc maxime
ppter sagacitate narium: qua ad hoc habent. Vnde et maxie
draco attrahit odorem: in quo tangit angustia tribulationis
iudeorum: quasi cum hec animalia que maxime sine potu vi /
uunt ita p sitis magnitudine attrahunt ventu: multo fortius
tuc alia aialia no poterit viuere. Defecerunt oculi eo /
rum: pre dolore et turbatide.

Super foramina aspidu. Et onagri: qui in altis lo /
cis habitant et sine potu diu viuunt: hi sunt claustrales. Job
xxxix. a. Quis dimisit onagram liberum et vincula eius quis
soluit: cui dedit in solitudine domu: et tabernaculu eius in ter /
ra saluginis: cotemnit multitudinē ciuitatis: clamorē exacto /
ris no audit: circūspicit motes pascue et viretia queq; pquir.
b Steterunt: no egredientes a claustro: c In rupib: i.
in duricia et austeritate vite claustralis. Sed ppter defectu plu /
uis. i. spiritualium: d Traxerunt ventu: id temporalia
desiderauerunt: que vana sunt et inflant quasi ventu: vt fumus.
Esee. xij. a. Ephraim pascit ventu et sequit estu. e Quasi
si dracones. i. qsi seculares: imo frequetius vel ardenti inhiat
ipsi cōgregadis vel multiplicandis temporalib: q seculares.
Esee. v. c. Facti sunt principes iuda quasi assumetes termi /
nu. Esee. iij. b. Erit sicut populus sic sacerdos. Berni. Uti /
na no peior q popu? sit sacerdos. Sz de bonis onagris sez
de religiosis: dicit Ps. Expectabit onagri i siti sua. i. donec i /
ebrietur ab vbertate domi domini. Uti Balth. v. a. Bea /
ti qui eluritur et sitiunt iusticia zc. Miseru est talibus inhiare: et
tamē in rupib stare. i. in duricia religionis: vt faciunt cisterciē /
ses. f Defecerunt oculi eoz: ptemplatiois: g Quia
no erat herba. i. doctrina q viroze spei pmissionu eternaz
reficeret oculos spuales. h Si iniquitates. Instruit po /
pulu quid debeat dicere in tepoze siccitatis. Si iniquitates
nostre respoderint nobis: p pgnā. i. si omniu pdictoru
maloz et siccitatis terre: cause fuerit malicie nostre: qd veru
est: fm illud Esa. iij. b. Signitio vultus eoz respondebit eis.
Et. s. ij. d. Arguet te malicia tua: et auersio tua increpabit te.
Ideo: i Dne fac ppter nome tuu: quasi no fm opa
nostra agas i nos: sed ppter misericordia tua: ppter qua tan /
q p nomen valde nominabilis es: Propter enim nome tuu
domine ptiaberis peccato meo: multum est enim. Quia di /
cit Ps. Si iniquitates obseruaueris dne: dne quis sustine /
bit: k Qm multe sunt auersiones nostre. i. peccata
quib: a deo auersi sum: Ideo no nos ea vincere possum: qz
eis onerati sum: sed tu vince: cui? misericordia ome malu no /
stru vincit: et que superatrat iudiciu: vt dicit Jaco. ij. c. Quia
miscdia eius sup omnia opera eius. l Tibi peccauim: /
id est contra te. Mel: Tibi: qz ab alio non possum liberari: si /
cut infirmus aliquis in medico. Ps. Tibi soli peccauit. Mel /
tibi. i. te vidente. Vnde Ps. Scrutans corda et renes deus.
Jo di Esa. j. c. Auferte malu cogitationu vestraz ab oculis

meis. Sed o tu dne cōtra omnia peccata tu es: m Expe /
ctatio israel: qz i te solu sperat omnes fideles: q p fidem te
vident. Vnde Esee. xij. c. Perditio tua ex te israel: tñmo
in me auxiliu tuu. Sen. xlix. b. Ipse erit expectatio gentium.
Esa. xxx. b. Beati oēs q expectant eu. n Saluator ei: id
est israel: o In tpe
tribulationis. i. si sa /
lutem querat in tepo /
re pspertatis. Vnde
Esa. xxj. d. Si gritis
querite. Ps. Ad dñm tps. iij.
cum tribularet clama /
ui: et exaudiuit me.
p Quare qsi co /
lonus futur es in
terra zc. Proprie di /
citur colonus qui de
vna terra ducitur ad
altam vt eam excolat:

saluator eius in tempore tri /
p bulationis. Quare quasi co /
lonus futurus es in terra: et
q quasi viator declinas ad ma /
nendū: Quare futur es ve /
lut vir vagus et fortis qui non
pōt saluare: Tu aut i nobis
es dne: et nome tuu iudicatu
b ē sup nos: ne derelinqs nos.

quasi quare vis deserere iudeos: de quibus quasi genitus: cu
quibus quasi semper fuisti per illozum saluationem et legis
dationem: et vis modo habitare apud alios eos saluando et
p propria hereditatem tuam relinquendo: Dominus enim di /
cit fuisse cu chaldeis et ceteris iudeoz inimicis: quando dedit
eis potētia destruēdi iudeos. Sed paruo tempore fuit apud
eos. q Et ideo dicit fuisse ibi qsi viator: qz et dedit medis
potētia destruēdi ipsos chaldeos. Vnde: s Quare su /
turus es velut vir vagus: qui sepe mutat hospitiu.
t Et fortis. Sic lege: quasi et tu q fortis es: quare futurus
es: vt qui non potest saluare: Sed melius exponitur
hoc de christo in pauperu cōsolationem: qui no habent hic
manente ciuitate: sed futuram inquirūt: vt dicit Heb. xij. c.
Et in cōfusione eorum qui tñ de terrenis edificijs cogitant:
Ideo christus sibi fecit tabernaculu. i. virginis vteru. Ps.
Sanctificauit tabernaculu suu altissimu. Vnde: p Quare
re quasi colon? zc. quasi non māsionarius. Uti Balth.
vij. c. Filius hominis non habet vbi caput suu reclinet. Item
Joh. j. a. In ppria venit et sui eum non receperūt. r De /
clinās ad manendū: qz sicut hospes vel pegrin? trāsit de
loco ad locu: sic christus de pld ad populū trāsiuit. Esa. xij.
a. Trāsbibit in pace: et semita non apparebit in pedibus eius.
t Fortis fm diuinitate: quia ibi abscondita ē fortitudo ei.
v Qui no potest saluare: fm humanitate: fm quā im /
potēs est et paru. Vel fortis miracula faciendo: sed infirmo
insurias patiēdo. Vel fortis resurgēdo: z infirmus moriēdo.
Septuaginta: Nūquid eris qsi homo dormitēs: z qsi vir qui
saluare no possit: Illis dicit dne dormire: quos deserit: vt cū
peccatores i pnti no punit. x Tu aut zc. qsi no idē ē de
nobis iudeis et de alijs gentib: quia nos soli inuocam? nome
tuu in nobis: vt rex i regno: qz ipse rex regū. Apoc. j. b. Qui
fecit nos regnū et sacerdotes. Ps. Regnū tuu regnū omniu
seculoz. Apoc. xix. c. Rex regū et domin? dominantiu. Ita
y In nobis es dne: sicut hortulan? in horto: qz nos su /
mus ei? hort. Esa. v. a. Veniat dilect? me? in horti suu et
comedat fructu pomoz suozu. Joh. xx. d. Maria vidit iesu
existimas qz hortulan? eēt. Ita vt p i domo: qz ipse ē pater /
nos domus. Heb. iij. a. Moyses fidelis erat i tota domo tā /
q famul? in testimoniu eozu q dicēda erāt. Christ? no tanq;
filius: cui? domus nos sumus: si fiducia et gloria spei vtz ad
fidem firmam teneam. z Et nome tuu inuocatu est
sup nos: vt vocemur christiani a te christo. Esa. iij. a. Tm /
modo inuocet nome tuu sup nos: aufer opprobriu nrm. Esa.
lxv. c. Seruos suos vocabit noie alto: i q bñdicit? ē sup fraz /
bñdicit? i deo. Hoc em ē nome q no ē aliud sb eglo i q opo /
teat nos saluari: vt dicit Act. iij. c. Dicit aut: nome christi inuo /
catu est sup iudeos: qz oēs pphē eis christu esse venturu pdi /
xerūt: et ab eis trāsituru ad nos. i. ad gētes. Et ideo: b Me /
derelinqs nos: qz sum? illi spectatū quib? aduēt tuus p /
mill? est. Uel: z Nome tuu. i. miscdia tua: a Inuoca /
tu ē sup nos: qz p eā solā opamur et meremur salute nostrā.
Nec ē cōtrariū qd dicit. ij. Cor. v. b. Ut referat vnusquisq;
ppria corporis

Ps. 45.

Ps. 144.

propria corporis put gessit / siue boni siue mali. Per quod videt haberi q quilibet saluet suo proprio merito. Sed dicit deus tripliciter nos saluare. s. p incarnatione nos liberando: sic no ex merito nostro / neq ex operibus iusticie que fecimus nos: sed fm misericord

dia sua saluos nos fecit: vt dicitur Titu. iij. b. Itē dicit saluare nos gratia dādo: sic vt merito nro no saluet nos. Itē meritū cōferēdo: sic p meritū saluabit.

Qui dilexit mouere pedes suos. i. propter qd moti sūt eoz pedes in captiuitate. **Alibi b Pedes** .i. affectiones eoz de bono in malū. Scdm Hiero. vt frequētius semp accipitur in malo in scripturis motus pedū: vt hic: **Et Sen.**

xi. a. de illis q mouerūt pedes suos ab oriēte vt ptra deū turrim altissimam edificarēt. **Et Sen.** iij. b. de cain: qui electus a facie dñi / vag⁹ fact⁹ ē sup terrā. **Et elau venator: Sen.** xxv. d. **Et Prouer.** vij. b. **Uulter garrula** et vaga quietis ipatēs nō valēs cōsistere i domo pedibus suis. **Prouer.** i. b. **Pedes eoz ad malū currunt.** **Thren.** i. c. **Peccatū peccauit hierlm:** pterea instabilis facta ē. **Sed stare in bono sumit:** vt i **Ps.**

Stātes erāt pedes nostri rē. **Alibi.** **Qui stātes in domo dñi** rē. **Naum.** ij. c. **State state** et nō est qui reuertat. **Tamē stare aliqñ sumit in malo.** **Unde Barth.** xx. a. **Quid hic stātis** tota die octosi. **Ero.** xv. b. **Fiant immobiles quasi lapis.** **Et de dño dicit malis / Dich.** ij. c. **Surgite et ite:** qz nō habetis hic requiē. **Est em duplex motus s. a centro:** sic peccatores semp sunt mobiles. **Et est motus ad centrū:** sic semp sunt immobiles. **Unde / c. Et non quieuit.** i. in deo: qui est vera anime quies. **Augustin⁹.** **Inquietū est cor nostrū** rē. **Sile** **Ecech.** ij. **Et ideo dño nō placuit.** **o** **Hic recordabit rē.** i. per pēg infliccionem: qui quasi obliuisci dicitur cum peccatum nō punit: sicut et dormire et tacere dicit eadem ratione.

Wodo em quasi nō est tempus dei: sed dicitur **Lum accipero tempus ego iusticias iudicabo.** **Ideo dicit** **Esa.** xlij. c. **Silui semp tacui / patiens fui / vt parturiens loquar.** **c. Et visitabit peccata eoz:** sicut medicus visitat egrotū / vt p artē obfistat egrotū. **Ps.** **Visitabo in vitra iniquitates eozū:** et in verberib⁹ peccata eoz: vt sic saltem ppter pēnam peccare desistant. **o** **Holi orare p populo isto in bonū.** i. vt eis donem bonū: qz nihil faciunt qd mihi placeat. **Idem habet.** s. vij. d. et. xi. c. **In quo ostēdit grauitas peccati populi:** vt etiā sancti prohibeant pro eo orare. **Ipsi enim peccabant peccato ad mortē:** **De quo.** j. **Joh.** v. d. **Est peccatū ad mortē:** non p illo dico vt roget quis. **Peccatū ad mortē dicit:** cum post dei agnitiōē que per gratiā dat / gratiā eius impugnamus. i. in ipso / et hoc presumendo vel desperando: vel in alio / et hoc per fraternitatis impugnationem vel veritatis agnitē rebellionē: vel in nobis per propositum non penitenti vel penitentiam de penitētia facta. **Tunc autem proprijs sine ad mortem est:** cū hoc peccatum concomitat finalis impunita: et ideo p eo non est orandū. **Vel / pro populo isto.** i. existente malo: qz tali existenti nihil impetraret. **Uñ / s. Lum ieiunauerunt non exaudiam preces eoz.** i. dum tales existant: nec a malis desistant. **b. Et si obtulerint holocaustomata et victimas:** que etiam in lege digniora erant q aliqua alia opera exteriora: **i. Non suscipiā ea.** **Esa.** j. d. **Lum extēderitis man⁹ vestras / auertā oculos meos a vobis:** et cū multiplicaueritis orationē non exaudiam: **Dan⁹ em vestre sanguie plene sunt.** **Malach.** ij. c. **Nō respiciā vltra ad sacrificiū / nec accipiā placabile quid de manu vestra.** **k. Quā gladio et fame rē.** quasi nulli cuius

cliqz sit cōditionis / parca: si paup ē / fame pbit: si mediocris / gladio exponet: si magn⁹ / i carcere peste moriet v i ciuitate. **Horatius:** **k. Quā gladio rē.** **Gladi⁹ est luxuria.** **Prō:** **uerb. v. a. Lingua et⁹ acuta qñ gladi⁹ biceps.** **Fames ē auaritia:** q satiari nō pōt. **Eccl.** v. b. **Auarus nō implebit pecunia.** **Pest⁹ ē supbia:** q nobiles moriunt. **Ecech** v. c. **Qui longe est peste moriet.** **Longe est superbus.** **Unde Ps.** **Et alta a longe cognoscit.** **Hoc triplici malo cōsumit mūdus.** **Uñ** **Joh.** ij. c. **Ome qd ē in mūdo / p cupiscētia carnis ē / p cupiscētia oculoz / et supbia vitę.** **De hoc** **Ecech.** v. c. **Tertia pars tui peste moriet:** et tertia fame consumetur in medio

Horatius

5.1.8.

C 115.137.

7.23.d. et. 27.c. et. 29.b.

l eos. **Et dixi:** **A a a dñe de⁹:** **m** **Prophete dicūt eis:** **Nō videbitis gladiū / et fames non erit in vobis:** sed pācem vram dabit in loco isto. **Et dixit dominus ad me:** **Falso prophete vaticinant in nomine meo:** **Nō nisi eos / et nō pcepti eis:** neq locutus sum ad eos. **Visionem mendacem et diuinationē fraudulēntam / et seductionem cordis sui prophētant vobis.**

tui: et tertia pars tui in gladio cadet in circuitu tuo. **Vel gladius est psecutio tyrannozū.** **Fames defectus verbi dei ex vitio pator.** **Pestis corruptio hereticoz.** **Huc triplici pēgē subiacet totus mūdus.** **De prima:** **Ecech.** xxi. c. **Percute manū: ad manū: et duplicet gladius ac triplicet gladius interfector:** hic est gladius occisionis magne. **De secūda:** **Amos.** viij. d. **Utra famē in terrā: nō famē panis neq sitim aque:** sed audiendi verbi dei. **De tertia:** **Regl.** xxij. c. **Immisit dñs pestilentia in isrl / de mane vsq ad temp⁹ cōstitutū: et mortui sunt ex populo a dan vsq berisabee septuaginta milia viroz.**

Et dixi: **A a a dñe deus.** **Cōquerit ppheta ad dñm de pseudo pphetis.** **q. d. dñe tu vis q p dñe captiuitatē: s alij pphete p dñcant pspertatem.** **Dicit autē ter / a a a: cōtra p dñca tria.** i. gladiū / famē / pestem. **m** **Prophete pseudo dicūt eis:** **Nō videbitis gladiū rē.** **Quare nō resumit tertiū flagellum.** i. pestem: **Respōdet hebreus q gladi⁹ et fames manifesta sunt flagella dei:** sed nō sic pestis: quia aliquādo puenit ex sola aertis corruptione sine aliqua dei ira. **Vel dic q ideo sic dicit:** qz ista duo magis timebat popul⁹. **Unde dauid ppositis sibi tribus.** i. fame septem annozum: et gladio inimicorū per tres menses: et peste trium dierū: **elegit pestem qz cōmunis erat:** vt dicit. **ij. Regl.** vlt. b. **Et in hoc patet q isti prophete erant adulatores dei:** cum ea que magis ipsi timebant pmitterant nō futura.

Ad litteram

Sed pacem veram dabit vobis in loco isto / in hierusalē. **o** **Falso prophete vaticinant in nomine meo.** i. falsa. **p** **Nō mihi eos et nō pcepti eis rē.** et ideo audiendi nō sunt. **Unde Roma.** x. c. **Quomō p dñcant nisi mittantur.** i. interiori vel exteriori missione: **q** **Visionē mendacē:** qui dicebat se videre spiritu pphetico q dicebant: sed nō videbant. **r** **Et diuinationē fraudulēntā:** quia sic decipiebant populū et firmabant eum in peccatis suis. **Dich.** iij. c. **Confundant qui vident visiones / et confundant diuini: et operient omnes vultus suos:** quia nō est responsū dei. **s** **Et seductionē cordis.** i. blanditijs sermonū vel promissis allicieutes sibi corda simplicitū. **Prouer.** xxix. a. **Nō q blādis fictisq sermo: nō loquit amico suo / rēte expādit gressib⁹ ei⁹.** **t** **Lordis sui:** qz nō ex spū dñi s suo hęc falsa dicebat. **Uñ** **Ecech.** xij. a. **Hec dicit dñs de⁹:** **Uē pphibis inspicitib⁹ q sequit spm suū.**

Prophētāt vobis / de corde suo. **Silr b d⁹ s oēs adulatores falsos:** qui qz in trib⁹ dānicāt audictes: qz. s. timorē dñi abijciūt a cordib⁹ eoz: et i pigriciā eos inducūt ad bñ agēdū: et in in⁹cautos eos reddūt. **Jo dicit ter / A a a.** **Cōtra qz** **Ecech.** xij. c. **Uē q psuūt puluillos s omī cubito man⁹: et faciūt ceruicallā s capite vniuersę etat⁹ ad capiēdas aias: et cū caperēt / viuificabāt aias eoz et violabāt me ad populū meū ppter pugillū hordei et fraginē panis: vt interficerēt animas que nō moriunt: et viuificarent animas que nō viuūt. **Isti dñ****

7. det. 11. c. de pe. ob. 1. 6. ad i. p. r. a. t.

Ps. 121.

Ps. 134.

Ps. 74.

Ps. 88.

cont: a // Gladi? z fames non erit in terra hac: quasi nequa q̄ p̄det vos dominus in inferno vbi erit gladius: id est p̄sentia omnium malorum: z fames. i. carētia oīm bonor. De p̄mo Job. xix. d. Fugite a facie gladij: qm̄ vltor̄ iniquitatū ē gladi? De secundo / Esa. lxx. c. Serui mei comedēt z vos esurietis. S. // In gla

dio z fame consu- mentur prophete illi z ppli zc. scz qui illis acquieverūt. Si- mille / Esa. ix. c. Erunt qui beatificāt populū istū seducētes: z q̄ bñ- ficanē p̄cipitati. Et Danth. xv. b. Si cec- ceco ducātū p̄ster: am- bo in foueā cadūt. Jo- di Prouer. i. b. Fili- mi si te lactauerit pec- catores me acquiescas eis. Thren. iij. a. La- mie nudauerūt mam- mā: lactauerunt catu- los suos. Hoc est lac- mulleris egyptiacę q̄ vti nō potuit moyses:

Thren. i. f.

Dyftice

Ps. 38.

Ps. 6.

Idcirco hec dicit domin? de pphetis qui pphetant i no- mine meo / q̄s ego non mis- dicentes: Gladius z fames nō erit in terra hac. In gla- dio z fame cōsumēt pphete illi: et ppli q̄bus ppheta- uerūt erūt proiecti i vijs hie- rusalē p̄ fame z gladio: et nō erit q̄ sepeliat eos: ipsi z vxor- res eorum / filij z filię eorū / et effundā sup eos malū suū. Et dices ad eos v̄bū istud: Educāt oculi mei lachry- s mā p noctē z diē et nō tace-

sed magi lacte hebrez: vt dī Exo. ij. b. Eccl. xij. d. In labijs suis indulcat inimicus: z in corde suo insidiat vt subuertat te in foueā. Erūt proiecti in vijs hierlm̄ p̄ fame zc. i. infepulti: vt ab oib? cōculent qui legē dei p̄ cōtemp̄tū calca- uerūt. Mystice: // In vijs hierlm̄. i. in stātib? ecclē- się: q̄ sūt tres. i. p̄ginū / cōiugatorū / viduarū: cōproiecti / vt ab oib? hī cōtemnant: q̄ in his nō replent. Eccl. ix. b. Vu- lier que est fornicaria quasi stercus in via conculcabitur. e

Et non erit qui sepeliat eos: in sepulchro pgnitentę vbi teguntur peccata que sunt veteris hominis membra. De quo Job. iij. d. Qui expectat mortē z nō venit: q̄s effodiētes thesaurū gaudentz vebemētē cū inuenerint sepulchrū. q. d. peccata eorū erūt tūc apta: qz nō fuerūt hic tecta p̄ pgnitentiā. Et dices ad eos v̄bū istud: Educāt oculi mei lachrymā zc. i. assidue. Sed cōtra / Hier. Dolor ē bon? si nō sit cōtinuus: Del em̄ absinthio addendū est. Et. i. Job. iij. d. Perfecta charitas foras mittit timorē: qm̄ timorē pgnā habet. Sed contra Aug. Dic semp̄ hō doleat / z de dolore gaudeat: quid em̄ restat nobis nisi dolere in vita: Vbi enim dolor finit: finit z pgnitentiā. Solutio. Intelligē assidue. i. ho- ris debitis: qd est: quotiescūq̄ hō reuocat ad memoriā peccā suū: z videt illd nō penit? eē deletū / vt timet recidūare. Sile j. Thessal. v. d. Sine intermissiōe orate. Blo. i. cert. horis. Al- Per noctē z diē: tēp? aduersitatē z p̄spiritatē. Thren. ij. f. Deduc q̄si torrentē lachrymas p diē z noctē: z nō des requiē tibi: neqz taceat pupilla oculi tui. Loquit autē hic dñs in p̄so- na sua vel pphę vel ppli: cui p̄cipit flere ppter mala super- uentura. Lachrymę em̄ interiores sunt in potestate nostra: z ideo in p̄cepto est flere: sed nō exteriores. De p̄mis. s. xij. c. In abscondito plorabit aia mea. g // Et nō taceant: Et diē

Blo. lachrymę pondera vocis habent. An Ps. Turib? p̄ci- pe lachrymas meas. Et alibi: Exaudiuit dñs vocē flet? mei. Quare autē sit fletū s̄dit: h // In cōtritiōe magna tri- ta ē v̄go filia ppli mei. i. plebs mea: q̄ fm̄ Blo. nō mō s̄ quodā fuit virgo. i. nō polluta p̄ idolatriā. Sed p̄tra / Eccl. xvj. a. In die ortus tui nō est p̄cisus vmbilic? tu? z aq̄ nō es lora i salutem: nec sale salita: nec inuoluta pannis. Preterea Eccl. xxiij. a. In adolescētia sua fornicatę sunt: ibi subacta sunt vbera eaz: z fractę mānē pubertatis eaz. Loquit em̄ s̄ p̄sona duaz mlierū: de duab? z decē tribub?. Solutio. Ado-lescētia sibi dī: egressus de egypto: dies ort? legis susceptio. Oz autē dicit h Blo. quodā v̄go / intelligit de tpe patriarcha- rū: vel virgo in malo. i. sterilis in bonis opibus. Ponit autē tria verba. i. virgo / filia / plus: ad aggrauationē doloris. Na- turaliter enim cōdoleri solet filię z virginē z toti plo. // Si

egressus fuero zc. et ita erat i obsidiōe / ad litterā: qz i clu- tate defect? erat cibi z por?. S; si aliq̄s euasit famē / gladio oc- cidebat: n // Prophe- ta q̄z z sacerdos abiecit i frā quā ignorabāt. i. alienā et ignorā p̄ captiuitatē. Et qd mix? de minorib? cū etiā de maiorib? sit h vey. Sic mystice p̄ trinitōe

ant: quōniā cōtritiōe magna cōtrita est v̄go filia ppli mei: plāga pessima vebementer. Si egressus fuero ad agros / ecce occisi gladio: et si in- trōiero ciuitatem / ecce atte- nuati fame. Prophe- ta q̄z z sacerdos abierūt in terram quam ignorabant. Nūquid proijciēs abiecasti iudā / aut sion abominata est aia tua? Quare q̄ percussisti nos ita vt nulla sit sanitas? Expectauimus pacē z nō est bonū: z tē p? curatiōis z ecce turbatio.

et esset dies illi nō esset salua oīs caro: vt dī Danth. xxiij. b. // Si egressus fuero ad agros. i. seculares. m // Ecce occisi gladio. i. luxurie / inuidię / discordię / z rapinę / vel ma- nifesti peccat. Esa. xxi. d. A facie em̄ gladiorū fugerūt: a facie gladij iminētis: a facie arc? extēti: a facie grauis plij. Et si introiero ciuitatē / religiōis: // Ecce attenuati fa- me / verbi dei / vel cupiditate: vel fame dñici panis. i. spūalis refectiōis z pinguedinis charitatis: De q̄ Ps. Sicut adipe z pinguedine repleat aia mea. Sed magis igne abūdāt q̄ nū- q̄ diē sufficit: Prouer. xxx. c. i. cupiditate habēdi. Sed tñ dī Thren. iij. b. Del? fuit occisus gladio q̄ interfect? fame: qm̄ illi cito / isti morose consumpti sūt. Maior em̄ spes de cō- uersiōe laici mali q̄ religiosi mali. De h Deut. xxxij. d. Foris vastabit eos gladi? z int? pauor. Thren. j. g. Foris interficit gladi? z domi mors silis est. In platis malis z intrus z foris mors est: qz p eos q̄ extra ecclēiā sūt scādalicant: qz vita mala eorū exteriores detinet i errore. Qui autē i ecclēiā sūt mortunt fame s̄bi dei. Thren. iij. a. Paruuli pteritū panē: z nō erat q̄ frāgeret eis. p // Prophe- ta q̄z z sacerdos. i. mali z pleu- do. pphę v̄ plati. An. s. vj. c. A ppha vsqz ad sacerdotē cūcti faciūt dolū. q // Abierūt i frā quā ignorabāt. i. infernū: quē ignorare vidēt / dū sic peccāt ac si nō crederēt ire illuc: ac si cū morte z inferno fecisset pactū: vt dī Esa. xxvij. d. i. ac si crederēt illa sibi non posse nocere. S; vt ibidē. e. dī. Nō sta- bit pactū v̄m cū morte: s̄ flagellū iundās cū trāsierit v̄tū / ei i pculcationē. Al? dicit? ignorare: qz si scirēt p̄ xp̄iētā q̄lis ē / nō ita illuc irēt. Est em̄ s̄bi terra horrozis z vastę solitudinis: Deut. xxxij. b. Job. x. d. Terra miserię z tenebrarū zc. // Nū- quid proijciēs abiecasti iudā. i. duas trib? cū i eis fuerit tē- plū z religio cult? diuini: s // Aut sio. i. i q̄ erat tēplū: z abo- minata ē aia tua zc. i. volūtas tua o dñe: vt ita repētē z tā- ta plaga percussis eos vt nulla possit adhiberi medicina. An // Expectauim? pacē / sp̄s curati- onis. i. liberatiōis ab his tor malis q̄ iā irumuer. S; ecōtra a // Ecce turbatio. i. seductiōis z fremit? hostiū. Mysti

ce: Virat ppha q̄ dñs pphas z sacerdotes. i. platos et do- ctiores ita abiecerat. Sed nō est mirādū: qz iust? est dñs. Qui em̄ p̄mi sūt i culpa / p̄mi erūt i p̄na. Sap. vj. a. Dilcite iudi- ces finitū terrę zc. Vbi. Judiciū durissimū his qui p̄sunt fiet. v // Expectauim? pacē / cū carne / mudo / z diabolo. Danth x. d. Nō veni pacē mittere sed gladiū. Vel / v // Expectauimus / mimis diu: // Pacē. i. facere pactū cū deo. i. vsqz ad mortē. // Et nō est bonū / tam diu expectare: // Et temp? curatiōis. i. pgnitentię expectauim? vsqz ad senectū- tem que nō sinit nos facere pgnitentiā. Nō q̄ miremur de dei iusticia: sed ei? magis

Dyftice

B

Ps. 6.

Dyftice

justicia: sed eius magis misericordiam postulantes dicamus:
Cognovimus dñe impietates nostras in deum:
 b) iniquitates in se vel in proximum. **C** Patrum nostrorum qz peccavimus tibi: quasi nos et patres nostri peccavimus: et virosqz expectavit dei parietia loganims. Implevimus em mensuram patrum nostrorum: **Matth. xxij. d. f.** faciendo mala que illi fecerunt: et addendo ea que non fecerunt. **U**oc autē ideo dicit: qm̄ aliqui sic est qd aliqis multū peccavit: nec tñ adhuc meruit amissionē tēporaliū. **Uñ Gen. xv. d. Uñ** dum impletz sunt iniquitates amorz eozū. **Ibi Glo.** vt mereant adhuc a terra sua euelli. Sic illi iudei nodū meruerant captiuari.

Si peccata patrum numerat cū peccatis filiorū: bñ meruerunt: qz sepe p peccatis patrum puniunt filij tēporaliter: cū. f. eos imitant. **Ps. In memoria redeat iniquitas patrum eius zc.**
Uñ nos des in opprobriū ppter nomen tuū. f. ppter misericordiā tuā: que nominabile te facit z laudabilem.
Uñ neqz facias nobis contumeliā: qd dimittas affligere: nō ppter nos: qui nō bñ viuim: sed ppter alias gētes: ne. f. supbiat cōtra nos z cōtra te hostes nri dicētes: **San^o nostra excelsa z nō dñs fecit hec oia: Deut. xxxij. d. f. Solij glorie tue recordare.** i. templi tui in q̄ iudicas p sacerdotes z gloriosus appares. **Uñ hierusalē in q̄ erāt reges z pncipes: p quos gloriosus apparuisti aliqñ. s. Uñ irritū facias fed^o tuū nobiscū: qd fecisti nob^o i patrib^o nris antiqz. Sile de pcat moyses: Exo. xxxij. c. Uñ q̄o dicat egyptij: callide eduxit eos vt interficeret i mōtib^o z deleret e tra: q̄scat ira tua: z esto placabil^o sup neqciā ppli tui: Recordare abraā z isaac zc.**

Uñ solij glorie. Solus gl̄e dñi sūt clerici z religiosi. **Ps. Qui sedes sup cherubin: Qui significantur per thronū salomonis: quem fecit de ebore grādū. i. q. Regl. x. c. Elephas est castū animal: et ebur cōseruat pannum a cōbustidē: Sic tales debet esse i se casti: z ad hoc alios puocare. f. verbo z exemplo. Luxuria est aduultio: qz est ignis vitz ad cōsūptionē deuozōis: et oia eradicas genimina: Job. xxxj. b. j. Corinth. vij. b. **Uñ** ē nubere q̄ vti. **Can. ij. d. Ferculū feci sibi salomō de lignis libani:** qz debet eē imunes ab oi putredine pti: z p bonā famā odoriferi: et odore suo fugare serpentes. i. peccata hereticos z demones. **Et dicit ibi qd illum thronū vestiuit fuluo auro nimis:** qz pleni debent esse charitate. **Lūc dñs horz recordas:** vt irritū non faciat pactū suū: qñ se opposuerint dño p oiones: z gemit^o p peccatis ppli: sic moyses irā dñi placavit: **Exo. xxxij. c. Fed^o feci dñs nobiscū:** qñ p sanguinē passiōis cōfirmavit testamentū nouū: vñ dñ ca lit testamēti. **Lūc autē dñs hui^o sēder^o recordare:** vt nō irritū faceret illud: p diluuiū populū suū dispēdo: si arcus ei^o poneret i nubib^o: vt dicit **Gen. ix. b. id est scriptura vel vita chri****

sti in p̄latis luceret. **Uñ solij glorie est beata virgo:** que significat p matrē salomonis: **De q̄ dicit. ij. Regl. ij. d. qd thronus eius positus est iuxta thronū regis:** qñ ipsa venit ad eum postulare p adoniā. **Et dixit ei salomon: Perte mater mea qd vis:** non em̄ fas est vt auertā faciē tuā. **Cū ergo ipsa sit aduocata nostra: ostendēs filio pectus z ybera: O tu dñe: Recordare solij glorie tue:** quasi audi eā p nobis orantē. **Sile: Demerito saluus auctor zc.** **Uoc est solium excelsum z eleuatum: super quod vidit ppheta dominum sedentem: Esa. vi. a. ij. Regl. xxxij. a. Dauid sedet in cathedra sapientissimus.**
Uñ quid sunt in sculptilib^o gentiū q pluant zc. qñ si ficatas quas p̄dixi venturā nō poterit tolli ab idolis q tu dñi coluerunt: vt eis vent de celo pluuia: et ideo dñe q solus hoc potes: hoc fac. **Uñ: Uñone tu es dñs deus noster. f. tu solus: Om̄s em̄ falsi dñj nō hoc possūt. Idē. s. x. b.**

Dñi q nō fecerūt cglū z trā pereant. k. Quē expectauimus zc. qz in te solū est sperandū: et ideo a te solū petendū ē auxiliū: qz nec etiā celi sine te pluere p se possūt: sic nec heretici vñ falsi p̄dicatores pluuia doctrinē dare nō possunt: qz solus deus pluuia volūtariā segregat hereditati suē. **Et si em̄ p̄latis mali se purant esse cglōs p scientiā: tñ sunt magis sculptilia:** quia per multas malleoz tūsiōes sūt p̄lari. i. p multas allegationes: ideo ab eis nō pōt descēdere pluuia doctrinē: sicut si cglū esset ferreū: vel fortiter malleatū nō posset pluere. **Et hec est maledictio quam cōminat domin^o Deut. xxvij. c. Sit cglum qd sup te est gneum et terra quā calcas ferrea: det dñs imbrē terrē tue puluerē: z de cglō descēdat sup te cinis donec conteraris.** **Expo. Ca. XV.**

Dixit dñs ad me: Si steterint zc. **Uñone tu es dominus deus noster quem expectauimus: Tu enim fecisti omnia hec.** **Capit. XV.**
Dixit dominus ad me: Si steterint moyses z samuel corā me:

rea: det dñs imbrē terrē tue puluerē: z de cglō descēdat sup te cinis donec conteraris. **Expo. Ca. XV.**
Dixit dñs ad me: Si steterint zc. **Supra** in fine capituli ppheta in p̄sona sua z ppli misericordiā z liberationē a deo postulauerat: **Uñ autē respōdet domin^o p̄cedenti orōni: dicens:** q nec moysen nec samuele super b exaudiret. **Uñ dicit autē hoc capitulū i nouē partes.** **Primo** dñs oiones pphē z ppli repellit: nec moysen nec samuele sup hoc exaudicēdos asserit: s. populū orantē a facie sua iuber egredi tanqz indignū exaudiri. **Secūdo** determinat quo sint egredi suti. f. ad mortē bestiarū: ad gladiū: et famē: z captiuitatē: ibi: **Uñ si dixerunt ad te: Tertio** ne ipsi aliqñā misericordiā et cōpassionē genuū sibi pmitterēt i terra captiuitatis: ideo excludit ab eis remediū hoc dicens: alienas gentes potius indugnarī z cōmoueri cōtra eos qz eozum misereri: ibi: **Et dabo eos in seruitōrē.** **Quarto** causā tantę calamitatis z vindictę demonstrat: quia. f. dominū dereliquerūt: nec verberati et flagellati ab ipso sepius pgnituerūt: nec a vjs suis sunt reuersi: et ideo ampliora mala eis cōminat. f. viduarum viris occisis multiplicationē: matrū occisis filijs luctum z desolationē: ciuitatū z populoz subitam cōturbationē z terrore: z lucis: id est p̄speritatis i tenebras captiuitatis z desolationis: insperatam mutationem: reliquiarū interfectionē: vt si q ab occisionis fame euaserint: gladio deuozent: ibi: **Tu reliquisti me. Quinto** conquerit ppheta q factus sit occasio rixę z discordię in tota terra iudeę: nec p̄stuerit eis p̄dicando: nec popul^o ei deuote obedendo: sed omnes ei maledicūt: ibi: **Uñ mihi mater mea. Sexto** domin^o ei responderet reliquias eius forte in bonū: licz in p̄sentī ipse torqueat: z in ipso tempore tribulationis ei suum p̄mittit auxiliū: ibi: **Si non reliquisti me. Septimo** ppheta rediens ad iudeozum vastationē crudelitatem hostium. f. chaldeozum ostendit z duriciam dicens q nullo modo ferrum ferro aquilonari: id est iudeus chaldeo se derabit: ibi: **Uñ quid federabit ferrum ferro. Octauo** ppheta iterum ad orationem se cōuertens citam liberationē a tribulatione in qua erat petir se dignū exaudiri: i hoc ostendens: qz. f. sermonē dominī deuote z gaudenter suscepit: z expulsus a confortio malozū: gloriatus in tribulatione tam diu fuerit: vnde admirando de tanta tribulatione videt conquerere dicens: **Tu scis domine. Ultimo** in consolationē pphete respondēs: ei fructum ostendit sul laboris: quia: si conuerterit alios p̄dicando: conuertet z ipse ad melius se p̄mouendo: et ideo familiariter astando in oratione et inseparabiliter: sicut os non separat ab homine: ibi: **Si conuerteris conuertā te. Dicit ergo: Uñone tu es dominus deus noster: quozum vtrumqz legimus ire dei pro populo restitisse. De moyses Exo. xxxij. c. De samuele. j. Regl. xij. d. Absit a me hoc peccatum vt celsē orare pro vobis. Ideo autem hos solos duos patres nominat: quia hi soli in veteri testamento pro inimicis orasse leguntur: quia moyses voluerūt lapidare**

Ps. 67.

A

Ps. 108.

Dyffice et dicitur et legitur Ps. 79.

Debra p gine

sen voluerunt lapidare iudei. Unde dixit moyses domino: Exo. xvij. b. Quid faciam populo huic: adhuc paululum et lapidabit me. Samuel etiam ab illorum principatu delectus est pro quibus orabat: vt quando illi petierunt regem. i. Regl. viij. a.

Zach. ii. b.

Non est anima mea ad populum istum. Eijce illos a facie mea et egrediantur. Qui ad mortem ad mortem: et qui ad gladium ad gladium: et qui ad famem ad famem: et qui ad captiuitatem ad captiuitatem. Et visitabo super eos quattuor species: dicit dominus. **E**ijce illos a facie mea: id est predicte eijciendos: vel ostende abiectos. s. non loco: quia de vobis est: sed voluntate et misericordie impensione. Sen. liij. b. Ecce hodie eijcies me a facie terre: et a facie tua abscondar: et ero vagus et pflugus in terra. Unde Ps. Re proicias me a facie tua: que est tanquam sol cum lucet in virtute sua: vt dicit Apoc. i. d. Et ideo in tenebris erit qui ab eo eijciatur: que eicio proprie fiet in iudicio. Unde Esa. xxv. b. Tollat impius ne videat gloriam dei. **E**t egrediantur in tenebris exteriores. **S**i dixerint ad te: Qui ad mortem ad mortem: et qui ad gladium ad gladium etc. Prius ponit comune. s. mortem: postea per species diuidit: quasi quidam morientur in agro: gladio: quidam in ciuitate fame: quidam autem ibunt in captiuitate. **E**t visitabo super eos quattuor species. s. contra eos: vt si super dicat oppressionem: quia non poterunt se defendere. **G**ladium ad occisionem: et canes ad lacerandum etc. Vnde non ponit nisi duas species. s. gladium et bestiarum vorationem: alie due sunt fames et captiuitas: quas per dicit. Sub qua etiam fame plus comprehendit pestilentiam: quia vt frequenter fame sequitur pestilentia. Vnde Ezech. xiiij. g. dicit se dominus immittere quattuor iudicia pessima super populum: et tamen ibi quique enumerat. s. famem: gladium: bestias: captiuitatem: pestilentiam. Sed famem et pestilentiam per eadem sumit. Bestias autem vocat canes et volatilia: vt hic dicit: quibus tradita sunt corpora iudeorum deuoranda. **U**t enim hic dicit Hieronymus: offensus creatore contra suos offensores insurgit ois creatura. Unde Sap. v. d. Pugnavit cum

illo orbis terrarum contra insensatos. **E**t dabo eos in seruoze vniuersis regnis. i. i. rancore feruente i odium. Et hoc dicit ne promittat sibi prosperitatem in terra captiuitatis sue. **R**epropterea manasse etc. que imitari se i culpa. Ipse enim ciuitate hierusalem repleuit cruore occisorum multorum: vt dicitur in Regl. xx. et. ij. Paral. xxx. et. ij. **E**t esaiam etiam serua lignea ferrauit: et filium suum ad honorem idolorum per ignem topbet traiecit. **S**ed postea de his omnibus peruenit i captiuitate. **I**psi qui imitari se i culpa: s. non i pena. **S**ed **S**uper omnibus que fecit i hierusalem. i. propter oia mala que fecit ei i culpa: s. non i peccata. **E**t habet exemplum hic quod subdit imitator dominus i comoda propter plarorum peccata: sicut sepe i libro

occasione: et canes ad lacerandum: et volatilia celi et bestias fratre ad deuorandum: et dissipandum: et dabo eos i seruoze vniuersis regnis fratre propter manassen filium ezechie regis iuda super omnibus que fecit in hierusalem. Quis enim miserebitur tui hierusalem: aut quis contristabit pro te: aut quis ibit ad rogandum pro pace tua?

hzo Regum reperit dominus populum suum deieuisse propter peccata regum precedentium. **A**bstinere: **Q**ui ad mortem etc. Per mortem significat luxuria. Reddit enim hominem fetidum et abominabilem vt mors. **E**ccl. ix. b. Ois mulier que est fornicaria quasi sterco in via concubabit. **U**nde de muliere adultera dicitur **E**ccl. xxxij. d. De relinquet i maledictum memoria eius: et dedit illi non delectabit. **P**er gladium superbia: que est gladius acutus. i. ex vtraque parte scindit: que primo scindit se: et post alios. i. xlvij. d. **U**sq; quo cocideris o mucro dicit: vsq; quo non desceas: **P**er famem auaricia. **E**ccl. v. b. Auarus non implebitur pecunia. **P**er captiuitatem: tristitia vel accidia que captiuat et comprimit cor hominis. **P**s. **D**ormitauit anima mea non tediolo. **P**er occisionem: ira: quia que odit fratrem suum homicida est. **P**er canes: inuidia ex qua pedit de tractio. **P**er volatilia: inanis gloria. **D**e his Gal. vi. a. **N**on efficiamur inanis glorie cupidis: inuicem puocantes: inuicem inuidetes. **P**er bestias terre: gula. **Q**uis enim miserebitur tui hierusalem. s. ex quo tui non misereor: quis potest tui misereri: **U**nde ergo confidas in regionibus alienis: non enim tam misericors potest esse creatura sicut creator. **D**eus ergo nobis offensus nullus contra eum potest nos iuuare: sicut illi nemo potest iam misereri vel eum defendere quem rex suspendio adiudicauit: sic maxime apud illum. s. deum qui est summe misericors: ita etiam que promptior sit suis misereri quam eis irasci: nullus iuuare potest suis orationibus eos quibus irascitur: dum perseuerent in peccatis. **J**ob. ix. b. **D**eus cuius ire nemo resistere potest. **E**ccl. viij. b. **C**onsidera opa dei que nemo possit corrigere que ille despexerit. **A**ut quis contristabit pro te: copatiendo: quia nullus. **A**ut quis ibit ad rogandum pro pace tua: quia d. omnes derelinquent te: quod maxime factum est per destructionem romanorum: que per peccato quod commiserunt dominum suum crucifigendo dicitur. **D**atth. xxij. d. **R**elinquet vobis domus vestra deserta. **A**ngeli etenim qui eam custodiebant reliquerunt eam. **U**nde dixerunt: **R**ecedam ab his sedibus. **U**nde enim tamen peccabat in primum orari poterat pro eis: sed que in deum quis misereri posset. i. Regl. ij. e. **S**i peccauerit vir in virum placari ei potest deus: si autem in deum peccauerit vir quis orabit pro eo: **I**am enim non contristamur super iudicio: sed gaudemus et propter christi passi copassionem: et que eorum perditio salus nostra facta est: vt dicit **R**o. xi. b. **I**deo **L**iberum. ij. d. dicit: **C**ui coparabo te et cui adquebo te homo filia sion etc. **U**t i malo exponere: **Q**uis enim miserebitur tui: quis deus dolens pauci vel nulli que terra sancta christi sanguine dedicata a gentibus conculcat: cum heli licet malus esset: audita captioe arce expirauit per dolorem. i. Regl. iij. d. **P**er autem audita morte filiorum non mouit se: sed tunc post que audiuit captam arcam. **L**apta autem hierusalem captiuus est templum domini: quod in infinitum manus est que arca. **S**ed marathias de hoc dolebat. **D**achab. ij. a. **E**t quid natus iudicem videre contritionem populi mei et contritionem ciuitatis sancte etc. **A**ut quis ibit ad rogandum pro pace tua: pro pace illius

Ps. 50.

ppace illius terre petenda / solebat fieri pcessio quolibet mē /
 le: maxime in pmitiva ecclesia. P̄s. Rogate quę ad pacē sūt
 bierusalē. Item P̄s. Adhæreat lingua mea faucib⁹ meis / si
 nō meminero tui: si nō pposuero tē. a **Tu reliquisti me /**
 auertēdo te ab incōmutabili bono: qđ ē causa tantę calamita
 tis p̄dicte. b **Re /**

trozisti abijisti / con /
 uertendo te ad bonū
 cōmutabile. i. ad idola
 quę olim abieceras. ij.
 Pet. ij. d. Si refugie
 res cōmūnatiōes mū
 di in cognitiōe dñi nr̄i
 & saluatoris lesu chri
 sti / his rursus simpli
 cati supant: facta sunt
 eis posteriora deteri
 oria priorib⁹: Tales em̄
 sunt canis reuersus ad
 vomitū: Sic iudei car
 nes derelictas in egypto / desiderauerūt in deserto / & perierūt:
 Numeri. xj. b. Sed dī Phil. iij. c. Posterior qđ oblīt⁹ tē. Uñ
 Luc. ix. g. Nemo mittens manū suam ad aratrum & respiciēs
 retro / aptus est regno dei. Vel / **Retrozsum.** i. ad ea quę de
 bent esse retro. i. temporalia. s. ij. f. Uertētur ad me tergum &
 nō faciem. c **Et extendam manū meā super te tē.**
 Extensio manus / significat iram dei cōsumatā ad disperdē
 dum. Ezech. xx. f. In brachio extento et in furore effuso re
 gnabo super vos. Esa. lx. c. In omnibus his non est auersus
 furor ei⁹: sed adhuc manus ei⁹ extēta. d **Laborauit ro /**
 gans: quasi sepiissime ad salutem puocauit eos: in qua fre
 quātatione alius sepius esset. P̄s. Laborauit clamās / rauce fa
 cte sunt fauces meę. Vel ad litterā: multū laborabat in discor
 rendo & p̄dicando iudeis. Alia littera habet: Laborauit ro
 gatus. Sicut vir qđ ad multas & instātes preces multorū di
 misit peccatū suę vxori adulteranti / ad vltimū potest dicere:
 Laborauit rogat⁹. Unde Luc. xj. b. Ille si perseuerauerit
 pulsans / dico vobis: etsi non dabit illi surgens / eo qđ amicus
 eius sit: ppter improbitatē tamē eius surget: & dabit illi quot
 quot habet necessarios. Al. Laborauit / pphetas exhor
 tantes sepe eos ad dimittendū peccata. e **Et dispersa /**
 eos ventilabro. i. per exercitū chaldeorum: qui erit venti
 labrū in manu domini: quia p eum domin⁹ eos disperdet: si
 cut & assur dicit qđ a furore in manu domini: Esa. x. b. f **In /**
 portis terre: id est in chaldaea: quę est quasi extrema pars
 terre: quia in finibus eius est / quę porta est extrema ps̄ dī
 ficij: vt sic saltē necessitate p̄gne coacti / dimitterent male age
 re. g **Interfeci tē. et tamē a vijs suis nō sunt re /**
 uersi: quasi multa mala intuli eis vt p̄niterent: & tamen nō
 p̄niterunt. Vel lege p̄teritum pro futuro. s. v. a. Percus
 sisti eos & non doluerūt. Cor enim talis induratum est quasi
 lapis: vt Job. xij. c. qđ de diabolo dicit. Unde cor diaboli
 habent: qui per flagella nō corrigunt. **Dystice:** Ventila
 brum est sententia iudicij. Unde Luc. iij. d. Lilius ventila
 brum in manu eius: & purgabit aream suam & cōgregabit tri
 ticum in horreum suum: paleas autē comburet igni inextin
 guibili. Per portas dies iudicij: i qua aperiet porta paradī
 si bonis: & porta inferni malis. Prouerb. vlt. c. Mobilis in
 portis vir eius: quādo sederit cum senatorib⁹ terre. Vel quia
 per portam in domū intrat et exitur: per portas natiuitas et
 mors significat: in qđ ventilat homo: qđ i eorū recordatiōe
 separatur a paleis vanitatis et leuitatis / retinens sola grana
 virtutum. Sen. xlij. c. Isachar asinus fortis / habitans inter
 termios. h **Multiplicatē sunt mihi vidę eius /**
 interfecisti. i. vijs suis. Et ita verū est quod dixi: Interfe
 ci tē. **Super arenam maris:** quę innumerabilis et
 sterilis est: sic ipse remanserunt steriles a conceptu: quia non
 erāt viri. Unde / **Induxi eis. i. ad eorū damnū. I. Su /**
 per matrē adolescentis vastatorem: quasi interfecisti
 filios matrē. Et hoc nō i nocte: quasi p infidias: sed i m̄

ridie: quasi aperta luce: vt sic appareat maloz violentia va
 stantū. Qđ em̄ aliquando solet homo infidiose agere / b facit
 ex timore: n **Adhūc terrorē / hostiū / o Super ciuita /**
 tes / iudee. Esa. i. b. Ciuitates vestre succense sunt igni tē.
 p **Repente. i. subito: vt nō sit spes de effugio. q Infir /**
 mata est. i. liberis oz
 mata est: r **Quę pe /**
 perit septem. i. mul
 tos. Vel / **Infirma /**
 ta est. i. timuit qđ ante
 nō timebat: qđ habe
 bat / septē. i. multos fi
 lios: qui iuuare eā po
 terant. Verū em̄ be
 b̄zū / saba: vbi habe
 mus septē filios: vt di
 cit Hieronymus: pōt
 sonare / & iuramentū / &
 septem / et plurimos.

Induxi eis sup matrē ado /
 lescētis vastatorē meridie:
 nisi sup ciuitates repēte ter
 rore. Infirma est qđ pepit
 septē: defecit aia eius. Occi
 dit ei sol cū adhuc eēt dies:
 cōfusa ē & erubuit. Et residū
 os ei⁹ i gladiū dabo in spe
 ctu inimicorū eorū / ait dñs.

Ue mihi mater mea: qre ge /
 eius. i. omne gaudiū / omnis cōsolatio / omnis audacia fortitu
 dinis. j. Regl. ij. a. Quę multos habebat filios infirma ē.
Occidit ei sol cū adhuc esset dies: fm eius estimā
 tionē: & hoc p dolore & nimia lachrymarū effusione: quasi qđ
 debuit esse cōsolatio / quę intelligit p solem: versum est in cau
 sam doloris. i. multiplicatio prolis. **Cōfusa est & eru /**
 buit / vidēs se solā & vacuā: qđ añ erat plena liberis. **Et re /**
 siduos ei⁹ / si aliqđ erūt: **In gladiū dabo tē. vt null⁹**
 possit euadere irā dei & mortē. **Dystice:** **Multiplicatē**
 sūt tē. Per viduas significat aie a dō spōso diuulē p p̄m.
 An Esa. lix. a. Iniquitates v̄ę diuiserūt int̄ vos & deum v̄m.
 Sap. i. a. Peruersę cogitatiōes sep̄t a deo. Uñ viduę s̄ ecclie
 suis pastorib⁹ viduāt: qđ hodie multiplicatē sūt: qđ plati dāt
 eis libellū repudiij / qđ vocant ad maiora bñficia: vt cū bñficia
 recipiēt / nunqđ ibi residēt: qđ petus ē. Prouer. vij. c. Nō ē
 vir in domo sua: abijt via lōgissima: sacculū pecunię secū tu
 lit: in die plene lune reuersus ē in domū suā. i. in autūno qđ est
 plenitudo fructus. **Sup matrē adolescentis vastato**
 rē. Sepe mēs tanqđ mat / bona pposita cōcipit: s̄ sepe si pa
 riat / op⁹ nō cōfirmat p stabilitatē pseueratiē. Diabol⁹ em̄ qđ
 ē vastator horū pueroz: irruit / **Meridie. i. p tēptationē**
 apertā / vel p tēptationē / p̄p̄tatis / vel vane glorie / qđ est sagi
 ta volās in die: vel p peccatū p̄lati apertū / qđ est demoniū
 meridianū. De his P̄s. **Fiāt filij ei⁹ orphani: & vxor eius vi**
 dua. **Infirmata ē qđ pepit tē.** Hoc factū est qđ plus
 iudeoz ē obcecat / sole iusticię ei occidēte: vt plenitudo gētū
 intraret. Uñ illo p̄lo facto sterili / gentiū plus fact⁹ est secū
 dus. Uñ Esa. liij. a. Lauda sterilis tē. De hac obcecatione
 iudeoz: Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras: & qđi in nocte sic
 palpabūt i meridie: qđ i ipsa p̄s̄tia p̄itat / & luce obcecati sūt.
 Uñ Job. xv. c. Quia si nō venisē & locut⁹ fuissē eis: p̄m nō
 haberēt. Uñ ipsi dicūt: Esa. lix. b. **Palpauim⁹ sic̄ cęci parte**
 tē: & qđi absqđ oculis attraxim⁹: impigimus meridie qua
 si in tenebris / in caliginosis qđi mortui. Ipsi em̄ aperta chri
 sti miracula videbāt: & adhuc tñ eū qđi palpantes inquirebāt
 cū dicebāt: Quousqđ aiaz nostrā tollis: Si tu es christ⁹ dic
 nobis palā: vt dī Job. x. e. Unde Esa. xxi. c. Custos qđ de
 nocte: custos quid de nocte: Et dixit custos. Venit mane et
 nox: quia christo veniēte facta est nox iudeis: & lux gentibus.
 Vel / **Occidit ei sol tē. omnis p̄peritat / spiritualis et**
 cōsolatiōis ecclesie: qđ sit qđi / **Infirmata est quę pe /**
 perit septem. i. qđ p̄dicatoz qui alios debet generare / infir
 maf p̄cto mortali. Amos. viij. c. Occidet sol i meridie: et tene
 bescere faciā trā in die luminis. Unde P̄s. **Supcecidit ignis**
 P̄s. 57
 & non viderūt solem. Vel / **Infirmata est quę pepe /**
 rit septē: qđ dī Esa. ix. a. **Multiplicasti gentē: non magni /**
 ficasti leticiā. **Ue mihi mater mea tē. Ad expunē /**
 dum dolorem suū maximū quem habebat / p̄pheta de popu
 li sui calamitate
Ue mihi tē. De christo plantoz ē expositio: vt li /
 sonet in maledictionē

3. 6. c.

Il. rogatus

Et perdidit

P̄s. 68.

Dystice

C

Dystice

P̄s. 108.

P̄s. 57

De christo

li sui calamitate. s. peccati/ vel pene supuentur: conquerit ad modum pueri conqueretis contra matrem: qz se non pot vindicare. Et loquit ad litteram/matri sue. a **Virum discordie.** Omnes enim eius deridebat qm pdicabat eis/magis qm ei obedirent. b **In vniuersa terra/** synagoga. i. in iudca/ vbi iudicor a iudeis. c **Non feneravi nec feneravit mihi quisq:** qsi nullos tractat cu eis inij: nec aliq nego cia cum eis tractauit: vñ nescio qre me psequunt. Aliqñ em vsu re sunt causa litis vel odij. Alia sba by: Non pfui nec pfuit mihi qsq. Alia sba: Non debui nec debuit mihi qsq: qsi mandata mea/ dicit dñs/ eis tribui: sed ipsi ea nō receperūt p obediētia: et iō eis nō pfererūt: et p hoc nec mihi. Quodamō em dñs lucrū z pfectū suū reputat/ cum ad eū cōuertimur: sicut medic⁹ in egrotantis curationē fructū laboris sui cōspiciēs. Vel Non debui zc. Nemo em mihi dedit se. i. cor suū/ vel aliqd pau perib⁹ ppter me: quibus bñfacere reputo mihi fieri: vt sic in aliquo me sibi cōstitueret debitorē. Sic em mihi feneraret q p minimo suo dato infinitū bonū ei daref. Vñ Prouer. xix. c. Fenerat dñs q miseret pauperis. Itē nulli fenerauit. Null⁹ em tantū voluit accipere quātū paratus sui ei dare: Dia em bona sua pmittit deus cōuertentib⁹ se ad eum. Vel c **Non fenerauit.** Fenerator nō pot fenerare nisi aliq accipiat aliqd ad fenus: Sic null⁹ voluit accipe talentū sibi dei vt cū eo fenus bonor dñs redderet: vt sic a deo fenus vite eterne omi bono pponderas accipet: z sic dñs feneraret. Vñ dñs arguit seruū pigrū: qui pecuniā dñi sui abscondit: nec eā multiplicauit vt fenus domino reportaret. Unde dicit ei dñs Barth. xxv. c. Opportuit te cōmittere pecuniā meam nūmularijs: et ego veniens recepissem qd meū est cum vsuris. Qd ergo iudei nō fecerūt hieremias dñs sibi nō factū reputat. Vñ Luc. x. c. Qui vos audit me audit: z q vos spernit me spernit.

De christo

sonet i maledictionē culpę sed pene: q plen⁹ fuit christ⁹ in qñtū homo. Vñ Esa. liij. a. Apprehēdet septē mulieres vix vnū. i. pgnarū vniuersitas christum. Iste fuit vir rixę z discordię in vniuersa terra: quia vsqz hodie quidā ei adherent/ licz pauci: z quidā. i. multi cōtradictū ei. Unde Luc. ij. e. Posit⁹ est hic in ruīnam z resurrectionē multorū: z in signū cui contradicet. Joh. vij. f. Dissensio facta est in turba ppter eum: qz quidā dicebant: qz bon⁹ est: aliq autē q nō/ sed seducit turbas. Unde d **Omnes maledicunt mihi:** vt iudei blasphemādo: heretici nō credendo: peccatores mādatis nō obediēdo: vel peruerse viuendo. Simile vę. s. pene et doloris dicit dominus/ Dich. vij. a. Uę mihi quia factus sum sicut qui colligit i aurino racemos vindemię. Abater mea. i. synagoga: de qua fm carnē nat⁹ sum. Vel o sapiētia eterna siue pater. Dich. vij. a. habet littera alta: Uę mihi anima mea: quia perijt reuertēs de fra: vbi nos habem⁹: Perijt sanct⁹ de terra. Et loquit ibi fm humanitatē. Vel **In vniuersa terra:** qz quicūqz psequit christianos/ christū psequit et maledicit. Unde Act. ix. a. Saule saule quid me psequeris: Eū etiā psequit: qui signa cōtraria vite christiane gerūt: Qui dicit: Esa. liij. b. Repurauim⁹ eum virū leprosū. i. qui vitam eius abominat. e **Si non reliquie tue in bonū zc.** Vñ respon det dñs hieremie/ pmittens ei auxiliū suū in tempore tribulationis: quasi nōll cōqueri contra me de hoc q illi ad quos te misi ita tibi discordant z maledicunt: quia in hoc ipso tempore quo te psequerant/ dedi tibi auxiliū. s. patientię et spem pzmij eterni. Quia/ si nō reliquie tue in bonū zc. qsi tribulatio tua quidē in pncipio est amara: sed in fine qui p reliquias intelligit/ erit dulcis/ cū videbis me tibi occurrere ad auxiliū. f **Si non:** quasi si hoc nō fecero/ nō credas mihi ampli⁹. g **Occurri/ tanqz cōsolator z pector:** ne in tribulatione deficeres. Ecce q dñs q suos in tribulatione videt/ de ferere/ duo pmittit eis. s. se eis occurrere in ipso tribulationis

tempore: z extrema eorū fore i bonū/ licet pncipiū videat amaru. De pmo/ Esa. liij. b. Ad punctū i modico dereliquit te: z in miserationibus magnis cōgregabo te. Ps. Cum ipso sum in tribulatione zc. De secūdo/ Heb. xij. d. Omnis disciplina in pnti videt nō esse gaudij sed mērois: postea autē fructum pacatissimū exercita tis per eā reddet iusticię. Joh. xvij. d. Tristi cia vestra vertet i gaudiū. Ps. Reliqz boi pacifico. i. patienti. q. Cor. j. a. Deus ton⁹ cōsolationis q solat nos i omi tribulatione

nfa. Editio vulgata sic habet: Fortitudo mea defecit in his qui maledicunt mihi: fiat domine dirigētib⁹ illis si non astiti tibi in tempore afflictionis eorum z in tempore tribulationis eorum in bona contra inimicum. Vñ dicit filius vel ppheta: quia eius fortitudo defecit illis: quia non intellexerunt q ibi in infirmitate abscondita fuit fortitudo ei⁹: Mā virt⁹ in infirmitate pficit. Vel dñs virt⁹ eius defecere vñ minui i pctōib⁹/ sicut crescere in iustis. Vñ Luc. ij. g. Proficiebat iesus sapiētia z etate z gra apud deū z homies. In se em nunqz pficiebat: sed apud nos: cum eius fides in nobis auget et multiplicat. Sicut enim in iusto creuit lux iusticię vsqz ad perfectū diem vel pfectum i bono: vt Prouer. liij. c. ita et in malis semp magis deficit: z sic deficiunt a fortitudine dei: que maxime apparet in iustificatione: quia magis est de impto gaudendū zc. Fiat dñs zc. quasi maledicta que loquitur inimici eueniāt mihi: et illi dirigant in bonū: siue i tempore tribulationis/ quādo vastabat eos inimicus/ steti in cōspectu tuo rogans te p illis. Dixi enim Luc. xlij. e. Pater ignosce illis zc. Vere enim in tempore afflictionis nostrę p nobis stetit in cōspectu patris/ factus nobis p pitatio: quia cum adhuc peccatores essemus/ christus p nobis mortuus est: vt dicit Roma. v. b. In peccatis enim nostris nos affligebat diabol⁹. Sic z hieremias sepe p populo suo orauit. h **Nūquid federabit zc.** Vñ ostendit iudeos nullo modo posse cōfederari vel recōciliari chaldeis: sic ferrum ferro nō potest cōglutinari: vel eos non posse cōfederari hieremie/ audiendo eius monita. q. d. non doleas o ppheta/ vel mireris si populus tuus tibi inimicetur. Te em eis dura nunciante z aspera: ipsi nō possunt te amare qui durii sunt z congelati in peccati frigiditate/ vt nec minis nec p missionibus vel infirmitatibus necessitatibus emolliunt possint: sicut nec ferrum vel es. Cor enim eorum est cor diaboli: De quo Job. xli. c. Cor eius indurabitur tanqz lapis. Unde dicuntur esse ferrum z es ab aquilone: quia in peccati frigiditate indurati sunt. Dicitur enim aquilo: quasi ligans aquas. Unde. s. j. c. Ab aquilone pandetur omne malum. Unde dicit diabol⁹ Esa. xlij. d. Sedebō in mōte testamētū: in laterib⁹ aqilonis. Et sic nō pot ferrū frigidū ferro frigidū cōglutinari: multo min⁹ ergo es/ cū sit alter⁹ nature. Quasi ergo dicat: si iudei existentes in frigiditate peccati intra se non cōcordant: qui tamen sunt similes sicut ferrum ferro: multo minus ipsi tibi cōcordabunt/ qui es eis dissimilis. s. in vita. Tu es enim es per pdicationis sonoritatem: ipsi autē sunt ferrum per duriciam. j. Joh. liij. c. Nolite mirari si odit vos mūd⁹: qz si de mūdo fuissetis. i. mūdo similes/ mūd⁹ quod suū erat diligeret: sed quia de mūdo nō estis/ pferrea odit vos mūd⁹: Joh. xv. c. Quia volatilia ad sibi silia pgregant: vt dñs Eccl. xxvij. b. Ipsi em sūt ab aquilone: tu ab austro: qz domin⁹ ab austro veniet: sed diabolus ab aquilone: et ideo non possunt cōiungi. Unde Barth. vj. c. Non potestis seruire deo z māmonę. De em colligit: diabol⁹ autē dispergit qd colligit. Barth. xij. c. Qui nō colligit mecū/ dispergit. Quō autē iudei sint ferrum/ dicit. s. vj. g. Omnes isti principes declinantū ambulantes fraudulentē: es z ferrū vniuersi corrupti sunt. Vel b **Nūquid federabit ferrum ferro ab aquilone. i. per frigiditatem:** quasi nō: sed potius p ignem vel calorem. s.

Ps. 74

Ps. 76

2. Cor. 11

1. Job. 1

Ezech.

vel calorem. s. charitatis: que facit subditos obedire duris p̄-
ceptis platozū: et sic federat ferrū ferro. Quia ḡ possēt deo/
lari p̄dicatores q̄ nihil p̄desse poterint: cū nō possit ferrū ferro
federari: ideo dī eis Ecceh. iij. b. Et adamantē z silicem po/
sui faciem tuā: dedi faciem tuam valentiorē faciebus eozū.
Vel p̄ ferrū frigidissimū z indomabile/babylonij significant:
q̄ ad litterā ab aquilōe veniēt: q̄ sūt eis indomabiles: z omnia
domatēs: z iudeis du/
ris z frigidis nō pote/
rūt amicitia copulari
vt parcat̄ eis. a. **Di-**
uitias tuas zc. Re/
dit ad cōminationē: et
loquit̄ ad pplm. Unde
dicat̄ hostib⁹. **Maum**
ij. c. Diripite argētū:
diripite aurū. b. In
direptionē dabo
grat̄: quātū ad chal-
deos: q̄ nō meruerūt
accipere: s̄ merito quā-
tū ad iudeos q̄ merue-
runt amittere. c. In
oib⁹ peccatis tuis z in oib⁹
termis tuis. i. pro oib⁹
peccatis que exercuisti i cūct̄
terminis terrę tuę. Ex quo pa-
ter q̄ non sunt verę diuitię que
cum peccato habent. Unde
Ecce. v. c. Est alia infirmitas
peccata: quā vidi sub sole:
diuitię consuētę in malū
domini sūt: pereunt enim in
afflictione pessima. Job. xxj. a.
Quare impij viuunt: sublimati
cōforta- tōz diuitiis: Sed ille sunt
verę diuitię: de quibus dicit̄
Esa. xxxij. a. Diuitię salutis
sapientia z scientia: timor
domini ipse est thesaurus eius.
In direptionē inimicis: dicit̄
Blo. Sic multi cōgregāt que nūq̄
comedunt: vel nō dñi possidebūt.
Uñ Eccl. xiiij. a. Qui coaceruat
ex animo suo iuste: alijs cō-
gregat: z in bonis illius alius
luxuriabit. Vel per thesauros
intelligētia sacre scripturę
intelligit̄: q̄ ablata fuit a
iudeis p̄ peccata eozū: z data
gentibus. Uñ Matth. xxi. d.
Auferet a vob regnū dei z
dabit̄ gēti faciet̄i fruct⁹ ei⁹.
Esa. iij. a. Auferet dñs a
hierusalē z a iuda validū z
fortē: z omne robur pa-
nis: z oē robur aque: z fortē z
virū bellatorē z iudicē z
prophetā z hariatū z senē p̄-
ncipē zc. d. Et adducā
inimicos tuos zc. chaldeos
ad vastandū te. e. Quia
ignis: id est omimoda tribu-
latio. f. Succensus est in
furore meo zc. a vobis q̄ me
puocastis. Sicut dicit̄: Tu
paras tibi laqueū per quē suspen-
deris. Vel. Ignis succensus
inferni. Esa. i. d. Ecce vos omnes
accēdentes ignē accincti
flamis: ambulate in lumine
ignis vestri: z in flāmis
quas succēdistis vobis. Deut.
xxij. c. Ignis succensus est
in furore meo z ardebit vsq̄
ad inferni nouissima. g. Tu
scis. b. Dic ostēdit̄ p̄pheta
se dignum exaudiri vt liberetur
a tribulatione quā paritur:
quia sermones domini deuote
suscipit: et in tribulatione
p̄ dño gauisus fuit. Tu scis. i. q̄
re peto: vel iustam me habere
causā petēdi vt impetrādi. b.
Dñe recordare mei. i. hoc
faciendo qd sequit̄: i. Et
visita me zc. Uñ Job. x. c.
Visitatio tua costodiuit̄ sp̄m
meū. k. Noli i patientia
tua suscipere me: ita. i. q̄ non
vindictes me de aduersarijs. s.
xi. d. Uideā vitionē tuā ex
eis. Uñ Noli i patia tua susci-
pere me. i. de meipso fm qd
merui noli habere patientiā: q̄si
noli ante penitentiā meā
pacā terminare vitā meā.
Desiderāt em̄ sancti p̄gnā tēporalē:
qz p̄ hāc scit̄ se euadere
eternā. Uñ s. x. d. Corripe
me dñe: verūtamē in iudicio
z nō i furore tuo. Augustin⁹.
Hic vze: hic seca. Sic z
petijt̄ filla septe a p̄e suo:
Judic. xj. g. Dimitte me vt
duob⁹ mēsi bus circūeam
montes: et plāgam virginitatem
meā. s. anteq̄ finias
vitam meā. Job. x. d.
Dimitte ergo me vt plangam
paululum dolorem meū
anteq̄ vadam z nō reuertar
ad terrā tenebrosā zc. Aba-
cuk. iij. d. Ingressiatur
putredo in ossibus meis: z
subter me scateat. Vel
potest hoc dicere filius ad
patrē: Nō em̄ pater sustinuit
in patientia mortē filij: p̄pter
quā iudei p̄ romanos subuer-
si sunt: z adhuc in miseria z
despectu vbiq̄ sunt. Dicit

etiā hieremias vt fili⁹: **Scito quoniā sustinui p̄pter te**
opprobriū. i. a p̄ternitib⁹ sermones meos z i cruce sup me
capita sua mouētib⁹: z me ignominiose cōspuētib⁹ z vilissime
crucifigētib⁹. Ps. Opprobria exprobratiū tibi ceciderūt sup
me. Hiero. Felix cōscientia que p̄pter deū parit̄ opprobria.
Ideo dī Act. v. g. Hāt apostoli gaudētes a p̄spectu p̄ciliij
zc. Unde Phīl. j. d. Donatum est vobis p̄ christo non tm̄
vt i cum credatis: sed etiā vt pro eo patie-
mini. m. Inuenti sūt sermones tui. i.
esse verū est vera sūt s̄ba q̄ ex ore meo lo-
quebaris: p̄pter quorum veritatē z boni-
tem: n. Come di eos. i. in cibum et
dulcedinē mibi sunt: vt mibi sint i gaudiū: q̄
malis sūt in opprobrium. Et ideo debes
me liberare: quia non sū talis vt mali iudē.

Ps. 68.

B

13. q. 3. c. qd 8

Ps. 118.

Ps. 25.

Et. tmisc. 124

Ps. 10.

Ps. 84.

tua suscipere me. Scito qm̄ sustinui p̄pter te opprobrium.
Inuenti sūt sermones tui et cō-
medi eos. Et factū est mibi
verbū tuū i gaudiū z i leticiā
cordis mei: qm̄ iuocatū ē nō
mē tuū sup me: dñe de⁹ exer-
cituū. Nō sedi i cōcilio iudē
z gloriāt⁹ sum a facie mā-
nus tuę. Sol⁹ sedēbā quo-
niā amaritudine replesti me.

Apoc. x. d. Accepi libz de manu angelicē deuorauit illū: z erat
in ore meo tanq̄ mel dulce. Gregori⁹. Libz deuoram⁹: cū
s̄ba vitę cū dulcedine z auiditate sumim⁹. Ecceh. iij. a. Ten-
ter tuus comedit: z viscera tua complebunt volumie isto qd
ego do tibi. Et comedit illud: z factū est i ore meo sic mel dul-
ce. Ps. Qd dulcia faucibus meis zc. o. Et factū est mi-
hi verbū tuū pro quo cōrumeltas sustinui: p̄ in gau-
diū: quia in tribulatione consolaf. q. Et in leticiā cor-
dis mei: quia pro tribulatione momentanea pmittit bona
eterna. Zach. j. c. Dixit domin⁹ angelo qui loquebat̄ in me
verba bona: verba consolatoria. i. positus in tribulatione ca-
pituitatis. Ideo dī Job. vj. g. Verba q̄ ego loquor spiritus
z vita sunt. Quare autē sint in cōsolationē: subdit: r. Quā
inuocatū est nomen tuū super me zc. quasi quia pro-
pter nomē tuum passus sum. s. Non sedi in concilio
sive secreto: dicit̄ Hieronym⁹: quasi ideo me debes exaudire:
qz nō fui i cōcilio: r. Iudētū. i. vana facientū. Uñ cō-
cilio. i. congregationi z machinationi eoz nō acquieui. Ps.
Non sedi in cōcilio vanitatis zc. Contra euntes ad choreas.
Unde de naçareis dicit̄ Thren. iij. b. Denigrata est sup car-
bones facies eoz z nō st cogniti i plateis. Tob. iij. c. Munq̄
cum iudētibus miscui me: neq̄ cum his qui in leuitate ambu-
lant participē me p̄gubū. v. Et ideo gloriatus sum a
facie. i. a p̄sentia: v. Danus tuę: extēse ad p̄cūtiē
dū me. i. p̄gnā temporalē: sic patienter et gaudenter in tribu-
latione expectando tuā liberatiōis meę: s̄sententiā. v. So-
lus sedēbā quoniā amaritudine replesti me: quasi
dum considero amaritudinē tribulationis quam nunc patior
a p̄sentia manus tuę extēse super me: tamen adhuc solus
sedeo. i. a tumultu vanozum operum et affectuū: tremēs ab-
stineo: quia magis timeo futura supplicia eterna que incurre-
rem si non ab his abstinerē: Et ideo p̄sentia tormento pa-
tiar in mei cōsideratione z discussione totus tremens. Sene-
ca. Nihil tam damnosum bonis moribus q̄ spectaculis resi-
dere. Recede inde quātū potes: fuge multitudinē: fuge pau-
citatem: fuge etiam vnū. Uñ mibi p̄ populo: populus pro
vno: satis est vn⁹: satis est nullus. Thren. iij. d. Sedebit so-
litari⁹ z tacebit. Hiero⁹ ad eustochiū. Volo te videri frequē-
ter: rarus sit tibi egressus in publicū: celorypus est iesus: nō
vult ab alijs videri facie tuā: stultę virgines foris vagentur:
tu int⁹ esto cum sp̄so tuo. Dic instruant̄ quidam: qui quā-
do in tribulatione sunt: volunt recipere consolationes collo-
quiorū: Immo dicit̄ hieremias: Solus sedēbam: quoniā
amaritudine replesti me. Talibus enim dat domi-
nus consolationē. Intus em̄ inuenit̄ iesus: nō extra: quia do-
minus in templo sancto suo. Loquet̄ enim pacem in plebem
suam: z in eos qui conuertunt̄ ad cor. Osee. ij. c. Adducam

Q factū est verbū dñi zc. **Ca. XVI.** Hoc capitulū i sex partes diuidit. Primo iūgit do mino pphete q vxore si accipiat nec filios generet: i si gnū q filij z filie z vxores z viri iudeoz gladio z fame z peste psumēt z dispergent i captiuitatē. Secūdo dicit mortuos eoz non eē sepeliēdos nec plāgēdos: i cui rei si gnū etiam pphete in ligat vt nō ingrediat domū vbi fiant cōi uia funebria: nec plan gat mortuos: nec con solēt viuos desolatos p morte suoz: ibi: **Et erit cadauer.** Ter tio causam pēdicoz maloz ostendit. s. pec cata patz suoz z sua: scz cultū idolorū z le gis diuine cōtempitū: ibi: **Et cū annūciaueris populo huic.** Quarto miser cordiā suam eis promittit: z reducturū se eos de captiuitate pēdicit: et illā reductionē fore i solamē z memorabilē poste ris suis: ibi: **Propterea ecce dies veniūt.** Quinto ite rum ad ostēdendū iudeoz captiuitatē redit ad duplicē capti uitatē: primo p chaldēos: secūdo p romanos: s. iudeoz expositiōnē: ibi: **Ecce ego mittam.** Sexto vīsa z intel le tra iusticia dei in captiuitate populi z misericordia in eiusdē liberatione: de viroz exclamat deum auxiliatorē esse: z re sū gum in omnibz profitef: fallaciā z deceptiōnē idolorū de testās: ibi: **Domine fortitudo mea.** Dicit ergo: **Accipies vxorē zc.** Querūt hebrei: qre hoc dñs pcepit pphete: cum virgo fuerit z in vtero sanctificat: nec vnqz po situm habuerit ducendū vxorē: **Et respondent:** quia in hie re mia pēcipit hoc omnibz iudēis: vt imminente captiuitate nō ducerent vxores. Sufficiet em cuilibet peccata sua lugere: et magis erit vacadū stetur qz nuptiū. **Et maxime pcepit ei hoc in signum pēdicitum.** s. q omnes dispergent vel morient p ca ptiuitatē. s. viri filij z filie. **Hoc etiā modo cuilibet cōsulit ab apostolo.** i. Corinth. vij. c. **Solutus es ab vxore: noli que rere vxorem: z maxime in tempore stetur z ieiunioz.** Debēt etiā vxorati ab amplexibus abstinere ad tempus vt vacent orationi: vt sic qui habēt vxores sint quasi nō habētes. **Hec ppter hoc hieremias incurrit legis maledictionē: in qua ma ledicēbat sterili.** Deut. vij. c. qz h ex pcepto domini est. **Et hoc prohibet pphete iue vxor z filij z filie essent ei nimia cau sa sollicitudinis: que impediret eum a negocijs spūitūalibz.** **Unde.** i. Corinth. vij. f. **Qui sine vxore est sollicitus est que domini sūt z cogitat quomō placeat deo.** Qui autē cū vxore est sollicitus est que mūdi sunt: quomō placeat vxori z diu sū est. **Quia hęc dicit dñs sup filios zc. et sup matres eoz zc.** Quare pponit matres patribz: **Respō det hebreus:** propter maiorem in educanda prole afflictionē quā habet mater magis qz pater. **Mortibus egro tationū morient.** i. languozibz diuturnis z pōlris: quos habebunt ex fame/peste z alijs miserijs. **Eccl. x. b.** Languoz plūtzior grauat medicū: breuem languozem pēdit medicus. **Et hoc erat signum maxime tze dei contra ipsos: qz ita lon ga infirmitate consumebant: z maxime ipsa impatiētia cōsu mebat eos: z quasi tabescere eos inter? faciebat.** De hac ira dei dicit ad ioram filium iofaphat. ij. Paral. xxj. c. **Quia nō ambulasti in vjs patris tui: ecce dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo: tu autē egrotabis pessimo languo re vteri: donec egrediantē vitalia tua paulatim per singulos dies.** **Hoc autē sepe implet in illis qui accipiunt vxores: non ppter prolem multiplicandā ad dei cultum: sed magis pro pter honores z diuitias z delicias qredas.** **Et ideo quia hęc mala sepe concomitant nuptias: consulit apostolus virginita tem: Et dñs dicit: Luc. xxij. c. Ecce veniēt dies in qbus di cent: beatę steriles z ventres que non genuerunt: z vbera que nō lactauerūt. Qd etiā pōt intelligi ad litterā de captiuita**

te: quia magis dolent matres ppter filiorum captiuitatem qz si eos non haberent. Ideo scdm consilium Eccl. xvij. c. Ante languozem humiliā te: et tempore infirmitatis ostende cōuersationem tuam: quasi magl p humilitatē ppara te ante languozē z ante mortē: qz per nuptiales honores. **Ad plangēt z nō se pelient: p multitudi ne morientū.** **Et ideo e In sterquiliniū super faciem terre erūt.** Sic mali qz nō sepeliunt hic in sepul chro hūilitatis vel pē nitētie: in sterquiliniū sunt per ferorem pec cati z male famę. **Job xx. a.** Si ascēderit vsqz ad cęlum superbia ei: et caput eius nu bes tetigerit: qsi ster quiliū in fine perdet. **Et iō nec sepeliēt postea i sepulchro glorie.** De quo Job. iij. d. **Gaudēt vhemēter cum inuene rint sepulchrū.** **Et sa. xi. c.** **Et erit sepulchrū eius gloriofum.** **Et gladio in agris: s. Et fame consumeēt in ci uitate.** **Uel i Gladio diuine sentētie in iudicio: s. Et fame in inferno.** **Et sa. lxv. b.** **Numerabo vos in gladio: z om nes in cęde corruētis.** **Et erit cadauer eozū in escā volatilibz cęli z bestijs terre.** Ideo hoc ita conculcat: qz maxime honores que rebant iudei in suis sepulchris. **Si mile: Et sa. lvi. c.** **Omnes bestie agri venite ad deuorādū: vni uerse bestie salus.** Sic in iudicio omnes sancti gaudebūt de reuelatiōe ignominie peccatoz z de vindicta eoz. **Uel p vola tilia cęli intelligunt sancti cōtemplatiui: p bestias terre sancti actiui.** **Uel Et sa. vlt. g.** **Egredient z videbūt cadauera eoz: q puaricati sunt in me: z erūt vsqz ad satietatem visionis omni carni.** **Ne ingrediaris domū conuiuij: in signum captiuitatis futurę: vbi nec plangēt nec sepeliēt.** In cōi uijs enim funebribz oportet eum flere cum alijs: vt deso lutos cōsolari. **Neqz vadas ad plangendū neqz cōsoleris eos:** quia indigni sunt z cōsolatione z compas sione: quia nec planctū suscipiunt ad penitendū de malo: nec cōsolationē pmouentē ad bonum. **Unde Barth. xj. b.** **Ec cinitus vobis z nō salastis: lamentauim vobis z nō plan xistis.** **Et ideo: quia digni sūt morte: ppter hoc pcepit ei do minus vt non comedat cū eis.** **Unde.** i. Corinth. v. d. **Si is qui frater nominat inter vos est fornicator: aut auarus: aut idollis seruens: aut maledic: aut ebriosus: aut rapax: cū hu iusmodi nec cibum sumere.** **Et ij. Job. d.** **Molite eum recipere in domū: nec aue ei dixeritis.** **Et hoc figuratū est in hoc qz phibuit dominus apostolis: Luc. x. a. q. s. nemiñe salutarēt in vīa.** **Quatū autē ad litterā ibi ponit antecedēs p cōsequē tiā. p cōfabulationē: que aliqñ intermiscet salutiōi: vel p mora que impediret eos a cursu pēdicationis.** **Uel sic: Molite eos salutare in vīa. s. ex occasione vel non ex intētiōe: sed ma gis exoptare debetis eis salutem ex intētiōe.** **Moraliter: Moraliter non querās.** **Eccl. vij. a.** **Delit? est ire ad domū luctus qz ad domū cōuiuij.** **Ibidem.** **Co: stultoz vbi leticia: coz saplen tū vbi tristitia.** **Que em pericula cōcomitent hmoi cōuiuiā: habes Barci. vj. c. de prandio herodis.** **Et Ben. xl. d. de prandio pharaonis: quoz vterqz solēnicabat in cōuiuiō nati uitatē suā.** **Et i pradio qd fecit absalon: ad qd pradiū veniēs ammon interfec? ē. ij. Regl. xij. e.** **Seneca.** **Valo adolescē tem tristē qz hilarem z amabilē turbę.** **Prover. xxij. c.** **Moll esse in cōuiuiō potatorū: nec in comestationibz eozū qz carnes cōferunt ad vscendū.** **Neqz cōsoleris eos.** **Pēnitētes em nō debēt hic accipere cōsolationē. s. tēporalē: qz de spi rituali dicit salomon: Prover. xxxj. a.** **Date sicerā mētibz z vinū his qui amaro sunt aieo: bibent z doloz nō recorderēt amplius.** **Cōsolari em tales spūaliter: opus est misericordie.**

Doraliter

Jeremie
Cōuertant p
non cōuertent
bo te ppo buic
soue: et bellabit
z nō pualabit
m vt saluet
Et libera
mu pessimoz: et
manu fornū.
mre a fūrate: qz
mū mēdū i aqua
magnū i. Amos. iij. b.
mre a fūrate: qz
mū mēdū i aqua
magnū i. Amos. iij. b.
mre a fūrate: qz
mū mēdū i aqua
magnū i. Amos. iij. b.

Quia abstuli pacem meam a populo isto...

B

quia abstuli pacem meam a populo isto...

Doxaliter

Et non se incidet... Et non se incidet...

Dee. v.a. Audite hec sacerdotes...

Et dixerit tibi: quare locutus est dominus...

Et dixerit tibi: quare locutus est dominus...

Ep. 5. b.

8. 5. c.

C

8. 7. f.

J. 23. b.

Marginal notes on the right side of the page.

In captiuitate populi / e misericordia / eiusdem liberatione: excla-
mat propheta de vtroq; admirans: a **Fortitudo mea**
et robur meum / in captiuando populum. b **Et resu-**
gium meum in die tribulationis / liberando. Unde c
Ad te gentes venient. Sic deus est nostra fortitudo / p/
regendo contra hostes / et peccata: robur / virtutem conferendo
et operib; confirmado: refugiu / post pctā ad pgnitentia reuo-
cādo. ij. Regl. xxi. a.

Dñs petra mea / et ro-
bur meū: saluator me-
us. **Dñs** fortis / sperabo
in eū. c **Ad te ve-**
nient gentes. i. per
fidē ad christū / iudicis
a regno expulsis. **Uñ**
dñs ad ecclesiā / **Esa. ix.**
a. Filij tui de lōge veni-
ent: et filie tue de latere
surgēt. **Esa. ij. a.** Fluēt
ad eū oēs gētes. **d** **Ab extremis** frē. i. p. extremos terre. i.
viles et abiectos aplos. **Esa. xliij. c.** A finib; terre audiuim;.
Uñ. Danth. xi. d. Abscōdisti h; a sapientib; et prudentib; et rene-
lasti ea paruulis. **Joh. vi. b.** fragmenta reposita sunt i cophi-
nis. i. subtilis sapiētē intelligētia in hūilib; et abiectis psonis.
Joh. xl. d. Nūquid alligabis eū ancillis tuis: Prover. ix. a.
Disit ancillas suas: qñ nō epōs v; nobiles / vt vocaret arcē.
Uñ. ij. Regl. xx. c. dixit ppha ad achab: Ego tradā hāc mlti-
tudine i manu tua hodie. Et ait achab: Per quē: Et dixit ei.
Per pediseqs pncipi pulchay. **e** **Tere mendacium**
possederunt patres nostri / et. i. idola et falsa et erronea
dogmata. **Uñ** hoc dicit iudei postq; viderūt se p peccata ab-
iectos: **Abdaciū**. i. spē falsā in pmissioib; pseudo. **f** **Nū-**
quid faciet sibi homo deos / et. quasi stultū est hoc cre-
dere q; homo possit facere deum / cum deus magis sit omniū
hominū creator. Adorant em̄ idolatre opera manū suarū:
sic et omnes qui creaturas illicite diligunt. **g** **Adireo ec-**
ce ego ostendā eis p vicem hanc. i. potentia: quia hac
vice ptece et plene captiuabunt. **Uñ** de gentib; cōuersis / h
Ostendam eis manū meam. i. meipsum / dicit filius / per
quē pater omnia operat / sicut homo per manū vel brachiū.
Esa. liij. a. Brachiū dñi cui reuelatū est. i. Cor. i. d. Christi
dei virtutē. **Ostendā p fidē in pnti**: et veritatē exhibitionē
in futuro. Quicqd em̄ ostēdi iudicis / ostēdi p ymbra et figurā.
Uñ **Ostendā i futuro p visionē manifestā**: q; nō se ostēdit
hic nisi p speculū et enigma. **Uñ** **Et sciēt**. **Uñ. ij. Cor. ij. d.**
Uñ nos reuelata facie glā dñi speculātes i eandē imaginē trās-
formamur a claritate i claritatē. **Uñ** **Abanū** / misericordie: q;
est hic clausa bonis: sicut et manū iusticie ostēdet malis q; hic
clausa est eis: qñ manus dñi erit sup eos extenta. Tunc enim
cognosceat dominus iudicia facies: et manus eius inueniet in /
miciis suis. **Expo. Capi. XVII.**

Peccatū iuda / et. **Doc** capitulū in septē ptes diui-
dit. Primo peccatū idolatrie in cordib; eoz scriptū
idelebilit / et i aris eoz exaratū recitat. Secūdo pctm̄
vanę cōfidentie eoz improbat: q; psidebāt i hoie. i. i egypto.
Egypt em̄ hō et nō de; vt dī **Esa. xxxi. b.** ibi: **Abledict**
hō qui cōfidit i hoie. Tertio ne oēs hac maledictioe cre-
dant esse inuoluti / quosdā iudēoz q; cōfidebāt in dño bñdicē-
dos: et ad melius fructificandū asserit eos t. inspārāndos sup
aquas babilonis: Boni em̄ ad hoc captiuati sunt vt postmo-
dū ampli fructificaret: ibi: **Bñdicit** vir. Quarto ne om̄s
iudēi hāc bñdictionē pmittāt ibi p eo q; se pside in dño di-
cāt: ppheta i psona dñi rīdet / dicens: q; nō ē ita: **Uñ** em̄ pñt
eū decipielic; habeāt cor pfundū et hoib; inscrutabile. Ipse
em̄ cogitatioes et affectioes eoz cognoscat / vias eoz et adinū-
tiones eoz pspicit: quoz stulticia pdici compat / q; fouit partū
alienū: et sō ab eo cū adoleuerit derelinquit postmodū: sic ipsi
cōgregabunt diuitias ad rapinā / q; cito sūt ab eis auferēde p
chaldēos: ibi: **Prauū est cor homis**. Quinto oñso qd ma-
lis acciderit sub figura pdicis ppter stulticia derelictis / dicit
bonos ad pristina gloriā templi et ciuitatis hierlm̄ quā expe-

ps. 9.
ps. 20.

ctabāt reuersuros: sicut ecōtrario malos ad cōfusione affec-
turos: pro eo q; dominū dereliquerūt: ibi: **Solum glorie**.
Sexto ppheta passus a populo opprobria: et crebro insidē
circūent; / a domino saluari et curari cupit: cuius vera est sa-
lus et vera medicina: suam quoq; patientiā et rectitudinē do-
mino ostēdens / et eoz ecōtrario irrisiones et psecutioes / im-
precat eis duplicē contritionē: ibi: **Sana me dñe**. Septi-
mo / quia dixerāt: vbi
est verbū domini: in-
sūgit domin; pphete
vt pergat ad locū ce-
lebrissimū / vel porta-
rum vrbis vel templi
p quas pncipes et vul-
gus ingredit et egre-
dit: vt necessitate cog-
gant audire verbū do-
mini qd irrisorie req-
rebāt: primoz eis p-
ponat legē et sabbati obseruatiā: et eoz ecōtrario trāsgressio-
nem / pmiac; obseruatiū / et pñā trāsgredientiū ostēdat: ibi:
hęc dicit dñs ad me. Dicit ergo: **Peccatū iu-**
da. Quia prius loquebat de cōuersione gentiū: postet quis
querere: quare ita repellit iudēos et gētes assumit: **Relp-**
det: propter obstinationē ipsoz iudēoz. **Uñ** **Scriptū**
est stilo ferreo: id est non delebit sicut illud quod scribitur
stilo ferreo. Unde **Joh. xix. d.** Quis mihi tribuat vt scri-
bant sermones meos: Quis mihi det vt exarent. In libro stilo
ferreo / et. **In vngue adamantino**. i. diligenter et
aperte vt plane. Sed peccatū gentium iam deletum est: quia
conuerse sunt ad deum: sed peccatū iudēoz obstinatum est
nec vnq; delendum: sicut adamas indomabilis et infrangibi-
lis: et planiciem insuper habet: et ideo dicit vnguis vt in eo
possit scribi stilo durissimo / id est ferreo: vt sic scriptura sem-
per duret. Et loquitur metaphorice. q. d. apud sententiā dei
peccatū iudēoz sine fine manebit: vt nunq; ab eo memo-
ria auellatur. i. per distractionis irreuerabilis inflexionem.
Uñ **Exaratū**: id est scriptum vel expsum: **Super la-**
titudinē cordis eoz / quo ad peccatū infidelitatis cordis.

Et in cornibus
Mystice: **Peccatū iuda**: id est clericorum: qui
sunt pauciores quo ad malos q; laici. **Scriptum est**
stilo ferreo: quasi malicia indurata. **In vngue ada-**
mantino. i. in obstinato et infrangibili et manifesto: et ideo
dicit vnguis. **Adamas autē durus est**. **Uñ** **Zach. vij. c.** **Uñ**
grauauerunt aures suas ne audirent: et cor suum posuerūt vt
adamantē: quo nihil potest scribi. **De q; Ecceh. xxxij. f.** **Auferā**
cor lapideū de carne vestra: et dabo vobis cor carneū. **Uñ**
Audi israel pcepta mea et ea in corde tuo qñ in libro scribe.
Liber sit de pgameno a carne separato / et in duo ligna exte-
so et excicato: et depilato et raso et punicato: et sic fit aptum scri-
pture recipiendę: **Sic** cor hominis debet a carnalitate sepa-
rari per contritionem: depilari per confessionē: extendi inter
lignum crucis et feretrum mortis: et ibi desiccari a prauo bu-
more cōcupiscētie: deinde debet radi p opa pgnitētie: vt sūt
selunium / disciplinę / vigilię et huiusmodi: et punicari per om-
niū terrenozū abiectioē: et sic in eo poterit scribi lex. **S; cor**
nostrū durū est q; adamas: q; etsi adamas tū sionib; nō fran-
gat: tamen sanguine hirci frangit: sed nos nec chasti passiois
memoria emolliri possumus. **Sed** dicit **Exo. xxxij. d.** q; post
q; scripta fuerūt sba dñi i tabulis lapideis / fregit eas moyses:
sic eos qui hie lapidei sunt confringet dominus in inferno: s; **Uñ**
virga ferrea. **Sed. ij. Corinth. ij. a.** dicitur de bonis: **Vos**
epistola estis christi ministrata a nobis et scripta non attra-
mento sed spiritu dei viuūt: non in tabulis lapideis: sed in tabu-
lis cordis carnalibus. **Stilus ferreus** qui peccatum in corde
scribit est consensus in malum: qui edomat omnē bonam vo-
luntatem. **Uñ** **Exaratū super latitudinem cor-**
dis eozum: id est super cor eozum dilatatū omni malicie p-
petrandę. **Esa. v. d.** Propterea dilatauit infern; animā suā.
Et in cornibus

A

Ps. 118.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including references to other biblical passages and commentary.

Et in cornibus ararū eoz: quo ad peccatū operū: qz sanguine hostiarū tangebant cornu altaris imolando idolis. Quia notabilia & euidentia sunt eorum peccata: dicunt scribi in cornibus altaris. Et nota eorum peccatum indelebile: non quia nō possit deleri: sed quia vix: sicut peccatum in spiritum/ sanctum irremissibile est. **Cum recordati fuerint filij eorum ararum suarum:** quasi hęc est causa propter quā

Et lucorum lignozūq; frondentū rē. i. nemoz cōdē loz in quib; sacrificabāt. Hoc dicit: qz qñ suentebāt platanū v' altas pulchras arborē & frōdosas & i loco pulchro: qñ p deo eas habebāt: & s' eis sacrificabāt: vel in honore altariū idoli. **Sacrificātes i agro:** qñ etiā sacrificātes in agro: e' fortitudi

ne tuā. i. fortia castra & fortes homies. **Et oēs thesauros tuos** rē. s. xv. c. **Thesauros tuos in direptionē dabo.** Naū. ij. c. Diripite argentū diripite aurū. **Excelsa tua. i. phana q; sunt i excelsis** suple dabo i direptionē. **Et relinquis sola rē.** quia nō iudei sed chaldei possidebant eam. **T. b. rē. j. a. Quō sedet sola ciuitas rē.** **Quā ignē. i. iram meam v' tribulationem:** **Succēdisti in furore meo** p peccata tua. **Esa. l. d. Ambulate in lumie ignis v' i: & in flāmis quas succēdistis:** **U'q; in eternū ardebit vobis.**

Et in cornib; ararū eoz. i. in cordib; angulosis: vbi demonib; sacrificaf. **U'q; pprie d' i illos q; aurea faciunt altaria & aureos calces de bonis pauperū.** **Esa. xxx. e. Et rami nabis laminas sculpsitū argētū tui: & vestimentū cōstantis aurū tui: & disspes ea sic imūdicā mēstruate.** **Cū recordati fuerint filij eoz** p imitationē. **Ararū suarū & lucorū lignozūq; frōdentū rē. i. dignitatū q; appetitū vehement.** **Fortitudinē tuā & oēs thesauros tuos i direptionē dabo.** Hoc dicit i clericos in mōtib; & in agris sacrificātes. i. magni & i paruis ecclesijs dignitates & bñficia multiplicātes: quoz rēalia i futuro oīno diripent. **Ezech. vij. e. Argentū eoz foris pñcief: & aurū eoz i sterquiliniū erit.** **Argentū eoz et aurū eoz non valebit liberare eos in die furoris dñi.** **Excelsa tua ppter peccata rē. i. dignitas ecclesiastica ppter peccatū clericorū destruet.** **Ro. ij. d. Mōmē dei p vos int gētes blasphemaf.** **Et seruire te faciā inimicis tuis. i. carnū mūdo/ diabolo.** **In terra quā ignoras. i. in fra peccati.** **Th. Baruch. ij. b. Quid est ist' q; in fra inimicorū eoz:** **Quā ignē succēdisti i furore meo rē.** **Deut. xxxij. c. Ignis succēsus ē in furore meo: & ardebit vsq; ad inferni nouissima.** **Esa. xxxij. b. Et cōcipiet ardore & partitū stipulā: spūs v' yr ignis deuorabit vos. i. mala voluntas via.** **Maledict' hō q; cōfidit rē.** **Hic redarguit eos qui cū nō essent idolatrz: cōsiliū tamē dederūt vt iniret sēdus cū egyptijs: et ideo qz cōfidebāt in egyptijs ppter pharaonē nechaō/ maledicti erāt.** **In homie. i. puro: ad differētiā christi: vt. i. in puro homie ponaf spes veniē v' gē impetrādē: lēz spes auxiliū in sanctis possit poni.** **Th. Leuaui oculos meos i mōtes: ynde veniet auxiliū mibi.** **Uel p. In homie. i. in potētia & sapia hūana: q; Et ponit carnē brachiū suū. i. posse qd; habet in opib; bonis/ sibi attribuit/ vel suę potētē.** **Uel q; Ponit carnē. i. generis nobilitatē dicit/ rē Brachiū suū. i. fortitudinē suā.** **Vultū q; maledicti sunt: qz cōfidit in potētia & sapia hūana & nobilitate generis.** **Baruch. ij. b. Ubi sūt pñcipēs gentiū: & q; dñant sup bestias q; sūt sup frā: q; auz thesaurifcāt & argētū i q; pñdūt boves: & nō**

est finis acq̄stiois eoz: **Et a dño recedit cor eius.** **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Et a dño recedit cor eius. **Nō est pōt eē finis frenoz cū deo vel cū spūalib;.** **Dant. vj. c. Ubi ē thesaur' tu' ibi ē & cor tuū. j. eodē. b. Recedētes a te i fra scribenf.** **Iōq; hęc pñdētia hūana sepat a deo.** **Unde Mich. vij. a. Nolite cōfidere i duce: & nolite credere amico.** **Pē. Honū ē pñdere i dño q; pñdere i pñcipib;.** **Th. j. Da-**

Ps. 117.

Ps. 58. a.

B

Ps. 1.

Ps. 16.

Ps. 54.

Dyllice

Ps. 120.

Soliū glorie rē. Dico quid malis acciderit: dicit quid bonis accidet. q. d. sic mali captiuabuntur: sed / **Expectatio israel.** i. bonorū uidentū deū: est / **Soliū glorie:** id est ipsa hierusalē que fuit soliū dei. i. boni iudei expectant q. hierim restitua: vt sit soliū glie dei / sic pri^o fuit: qm̄ i ea habitabat sup p̄p̄tato / riu: et in fumo et in nube apparebat in tēplo.

Glorie dico / b. Altitudo a principio: id est ipsi expectabūt q. ita alta et nobilitas sit sicut fuit a principio. **Locus. i. ipsi expectabūt q. hierusalē sit locus sanctificationis nostre. i. dei sanctificatis iplos vel nos:** sicut fuit a principio: quādo sibi habitabat per miraculo: ostētionē. Vel sic: **Locus sanctificationis nre. i. adorationis et culture:** p. que de^o in nobis fuit quōdam sanctificatus. i. sanctus et gloriosus ostensus: vt uocet hierusalē locus sanctificatiōis: quo ad sacerdotes et leuitas templi ministros: solum autē glorie: quo ad reges et principes: p. quos tunc iudiciū exercebat. **Et mystice: d. Israel. i. uidēs deū p̄fidem:** debet expectare / **Soliū glorie. i. vt sedeat deus in eo exerceōdo p. eum iudicia sua.** Illi em̄ soli sunt digni iudicare alios: qui sunt soliū dei: q. conuersatio in celis est. Quia nō nisi celū est sedes dei: vt dī Esa. vii. a. j. Cor. ij. d. Spiritus ualis homo oia iudicat. Vel sic: **Expectatio isrl:** id est oim̄ credentū: est / **Soliū glorie altitudinis. i. ipse christus: q. est thron^o gloriosus et excelsus omnīū christianoꝝ. i. sustentator omnīū: sicut de bella dicit. iij. Reg. ij. b. q. ē ipse curr^o isrl. i. e^o sustentator. Qui ē et / **Locus sanctificationis nre. i. sanctificatio nra. s. xiiij. d. Solij glie tue recordare ne irritū facias pactum tuū nobiscū. i. christi recordare aduocati nostri te p. nobis interpellari. e. Dne oīs qui te derelinquit p. peccatū vel idolatriā: confundent: cōfusione eterna: nisi penituerit. Ps. Operant sicut diploide cōfusione sua. g. Recedētes a te i. fra scribenf: quasi defacili deletur: quia terra mollis est nature. q. d. cito peribit memoria eoz: et oīs eoz possessio. Vel: In terra scribenf. i. in terrenis ascribenf: quia p. ea cognoscenf: tanq. aliquis p. aliquā magnā domū suā: vt aliqua magna q. fecit / vnde dicit dñs terre illius vel domus illius: sic nihil fecerūt nisi terrenū nec aliquid quesuerūt. Sicut em̄ boni scribunt i. celo vt hereditatē celi habeant: sic isti dicunt scripti in terra: quia nihil habent nisi in terra et nihil i. celo. s. xij. a. Plantasti eos et radice miserūt: pficiunt et faciūt fructum. Ps. Vocauerūt nomina sua in terris suis. Literę quib^o scribunt homines in terra: sunt diuitie / delitę / honores: que ostendūt quales sunt: scz auari / superbi / luxuriosi. Quāto autē magis homo sic scribit in terra: tanto magis deletur a scriptura qua sancti scribunt in celo: quibus dicit Luc. x. d. Gaudete: quia nomia uestra scripta sunt in celis: quod dicitur illis quozum conuersatio est in celis. Dicitur autem quis deleri de libro illo: non quo ad scripturam / qua quis scribit sibi per p̄destinationem: illa em̄ indelebilis est: sed ab illa qua scribit sibi p. p̄sentē iusticiā. Vel dicit quis deleri a scriptura p̄destinationis: quādo ostēdit esse deletus. i. nunq. fuisse scriptus: quod fit quādo homo nō nisi ad irena ibiat. Jo dicit Barth. vi. c. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra: ubi erugo et tinea demolit: et ubi fures effodiūt et furant. Quare autē scribant in terra / subdit: **Quā dereliquerūt uenā aquarū uiuentium dñm. s. ij. c. Dereliquerūt me fontem aque uię: et foderunt sibi cisternas dissipatas. Dñs enī est fons aquarū. Unde dicit Job. vii. f. Si quis sitit ueniat ad me et bibat. Et ibidem: Qui crediderit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque uię. Hoc autē dicit de spiritu que accepit: ut erāt credētes. i. Sana me dñe. Dic petit. ppha libe-******

rarī et sanari. q. d. parce mibi vt non p̄mittas me captiuari. **Uel: Sana me dñe. i. libera me ab ipsis opprobrijs q. patior:** et ab insidijs qb^o a iudeis sepe circūuēr^o sū. **Et em̄ solo peto medicinā: q. sol^o es uera medicina.** Vult enī medici illā emoziosam ad curam receperūt vt eam sanarēt: sed nō poterunt: licet illa multa expendisset: sed solus tu eam sanasti: vt dī Luc. viij. g. Sana a pena: Salua a culpa. Ps. Miserere mei dñe quoniam inimus sum: sana me dñe quoniam cōturbata sūt ossa mea. **Et sana bor rē. Tūc em̄ medicina salutis v^l sanitas sequit: qm̄ christ^o**

bor: saluū me fac / et salu^o ero: qm̄ laus mea tu es. Ecce ipsi dicūt ad me: Ubi est v̄bū dñi: Ueniat. Et ego non sū turbat^o te pastore sequēs: et diēm hoīs nō desiderauī: tū scis. Ad egressū ē de labijs meis: rectū i. p̄spectu tuo fuit.

aiaz ad saluādū recipit. **Ubi laus mea tu es. i. sol^o potes hoc dicere: qui relicta omni temporali gloria et delectatione: in solo deo gloriā et delectationē habet: sicut illud. s. ix. g. Nō glorie sapiēs in sapientia sua: et nō glorie fortis in fortitudine sua: et nō glorie diues in diuitijs suis: sed in hoc glie qui gliaf / scire et nosse me. m. Ecce ipsi dicūt ad me: Ubi ē uerbu dñi: qm̄ nō credūt eis q. dico eis. Nō enī credunt uenturā eis captiuitatē in dieb^o suis: licet sit uentura posteris eozum. Ubi est: q. d. **Ueniat: quasi uideamus si uerū dicit. Sic multi dicūt non credentes cōminatiōibus p̄dicatoꝝ. Amos. v. e. Ue desiderantib^o diēm domini: ad qd eam uobis: Esa. v. e. Qui dicitis / festinet: et cito ueniat opus eius vt uideamus: appropiet et ueniat consiliū sancti israel: et sciemus illud. Esa. xx. viij. c. Erit eis uerbu domini: māda remanda: manda remanda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicū tibi: modicū tibi: vt vadāt p. delectationē: et cadāt retrosum / p. consensum: et conterant^o p. actum: et illaqueent^o p. consuetudinē: et captient^o p. impigentā in morte. o. Et illis sic dicens: et improperantibus: ego nō sum turbatus te pastorem sequēs. i. tua sequens uestigia. Ille dicit in uia turbati: qui nō potest inuenire uiam p. quā debet ire. Quasi ergo dicat: bonā uiam iui: quia te non dereliqui. Job. xxiij. c. Uestigia eius secutus est pes meus: uiam eius custodiui. **Et hoc ideo: quia die hoīs nō desiderauī: id est laudem humanā / vel fauorem / vel quācūq. tēporalē delectationem. Unde Gregor^o: Qui laudem siue placentiā nō querit / contumeliā nō sentit. Et ideo hoc faciēs nō sū turbatus ad cōtumelias. i. Corinth. iij. a. Tibi pro minimo ē vt a uobis iudicet: aut ab humano die. Hū sic dicit: quia ipse human^o fauor ē iudicij cōdemnatiōis causa: vel quia humanus fauor magis querit iudicia hominū q. dei. Itē Ps. Ab altitudine diei timebo. Alia expositio ponit in Glo. **Diem hominis. i. uitam longiorē quam egrotantes desiderare solent. Sic ergo sicut in hoc / longam uitam desiderare non est bonū. Sed nōne sciebat hieremias deū uelle eum diu uere: Solutio. Licet deus uellet hoc de sanctis: tamen sancti hoc non desiderabant p̄pter pericula huius uitę. Et non dicit: non uolui: sed / **Non desiderauī: quia desiderū uix potest esse sine delectatione: sed uelle quādoq. sine ea est. Unde non posset uitam p̄sentem longā desiderare sine p̄sensit uitę delectatione. r. Tu scis: ipsum eundē inuocat testem quem et iudicem. s. Quod egressum est de labijs meis: rectū in cōspectu tuo fuit: quasi iniuste dicunt mibi: Ubi est uerbu domini: quia non sum mēdax. Job. xvi. d. In celo est testis me^o: et cōscius meus i. excelsis. Ibi Gregorius: Qui testem in celo habet: si ab hominib^o in mūdo reprehendit / non curat. Illi p̄p̄rie eum in celo testem habent: qui eum per imitationē sequūt. Tales enim nō turbant in uis domini: sed recte vadunt nec lassantur. Numeri. xxiij. c. scdm̄ aliam litteram quam ponit Glo. Non est lassitudo in iacob: neq. dolor i. isrl. Et Barth. xi. d. Venite ad me. i. post me: oēs q. laborastis et onerati estis: et ego reficiā uos. Non sis tu mibi**********

Ps. 6.

C

Ps. 55.

Office

Ps. 5. d.

Ps. 108.

Ps. 48.

Ps. 3. d.

Non sis tu mihi formidini. Et est Liptote: quasi da mihi fiducia vt pforter auxilio tuo z viriliter agā. b. Spes mea tu in die afflictiois. s. tu sis. Septuaginta: Nō fias mihi alienus/parcens mihi in die mala: quasi nō parcas mihi in die malo. s. in p̄senti seculo/ vt sic magis parcas in futuro: **Iux illō Abacuk iij. d. **Ingređatur pu** tredo in ossib⁹ meis: z sub⁹ me scateat: vt requiescā in die tribulatiois. **Lūc em̄ cēs mihi alienus si mihi peccanti parceres/ nec in virga tua corripes: qz omnē filiū quē pater recipit corripit: Heb. xij. b. Apoc. iij. d. Ego q̄s amo arguo z castigo. s. xv. c. Moll in patietia tua suscipe me: quia cum in p̄senti iras fueris misericordie recordaberis. Et huic bñ cōcordat nra lra: q̄ dicit: **Nō sis tu mihi formidini: spes mea tu i die afflictiois. In die enim p̄speritas p̄sētis nō ē spes. Vñ Luc. vi. d. Ue vob diuitib⁹ q̄ habetis hic cōsolationē vestrā. Sed magis spes ē in die tribulatiois. Vñ Matth. v. a. Beati q̄ p̄secutionē patiunt. p̄ iusticiā zc. c. Cōfundant q̄ me p̄sequunt/ salubri cōfusione: q̄si de peccatis conterant. Ps. Imple facies eorum ignominia zc. d. Et nō confundar ego. i. nō habeā causā cōfusiōis. s. peccatū: vel cōfusiōē sustinere non timeā: vt. s. cōfusiō mea quā sustineam/ nō adducat ignominia/ sed magis gloria. e. **Paueāt illi. s. deū: vel cōminationē eius/ vt peccare desistat z p̄sequi me: z exprobare verbū dñi. f. Et nō paueā ego. i. causā pauoris nō habeā. s. peccatū. g. Induc sup eos diē afflictiois/ siue vltionis. i. captiuitatis p̄sentis: vt sic salte corripant z in illa captiuitate. h. Et duplici cōtritione cōtere eos. i. p̄ duplici eoz iniquitate cōtere: s̄m illō. s. xvj. d. Reddā duplices iniquitates eoz. i. p̄ nā p̄ duplici iniquitate: qz trāsgressi s̄ legē naturalē z sc̄ptā. Al qz mala cōmiserūt/ z bona omiserūt. Al qz deū offēderūt et se: z primū offēderūt. s. malo exēplo. Al b. **Duplici cōtritione. s. fame: quo ad obsessos i ciuitate: z gladio: quo ad occisos in agro. Vel loquit de malis z afflictis/ nō imp̄cādo s̄ p̄dicēdo/ qz i inferno p̄terent duplici p̄tritiōe. s. i aia z corpe: qñ suscipiēt de manu dñi duplicia p̄ctis suis: vt dī Esa. xl. a. Vñ cōtere. s. cōteres. i. **Vade et sta i porta filioz ppli. Quia sic contemnūt verba tua/ vade ad locum ap̄tū. s. ad portā tēplī vel vrbis: k. **Per quam ingrediunt z egrediuntur: vt sic tamē ex necessitate cogantur audire: l. **Reges iuda. i. principes. Scdm illud. ij. Timoth. iij. a. Insta oportune/ imp̄ortune. Vbi Glo. Oportune: s̄m veritatem: imp̄ortune: s̄m eozū opinionem. Tu quidem oportune agis: sed imp̄ortun⁹ videris: vt sic nō possint se excusare q̄ bonū non fecerūt/ dicētes: quia nō audiuim⁹: z ideo oportune. m. **Audite v̄bū dñi reges iuda zc. qui ingrediunt p̄ portas istas/ tēplī vel vrbis. n. **Custodite aias vestras/ sollicitē ne ibi intret diabol⁹ p̄ peccatū: sic custodit domus a latronibus/ et ideo claudit. Deut. iij. b. Custodi te/ meripsū z animā tuā sollicitē. o. **Et nolite portare pondera i die sabbati. i. peccata: Et b̄ maxie i die sabbati: qñ ab omī ope seruillī cessabit homies: vnde multo magis a peccato tūc cessare debetis. Sic hō maxime in festis debet abstinere a peccato: qd̄ est pondus graue. Ps. Sicut onus graue grauatē sūt sup me. Esa. lviij. b. Dissolue colligatiōes impietatis: solue fasciculos dep̄mētēs: dimitte eos q̄ p̄fracti sūt liberos: z omne onus dirūpe. Heb. xij. a. Habētes tāta impositā aubē testiū: deponētes omne p̄dus z circūstās nos peccatū.**********************

Abacuk. 5. a.

Ps. 82.

Ps. 51.

Al ad litterā p̄cipit eis seruar e diem sabbati/ s̄m legē: Exo. xx. b. p̄. Nec inferatis p̄ portas hierlm/ ad litterā. Vñ mystice. i. p̄ virtutes. Ita exponit Glo. Sed quō p̄t inferri peccatū p̄ strutes/ cū virt⁹ sit bona q̄litas mētis: quā de⁹ i nobis sine nobis infūdit: quā bñ viuif. q̄ nemo male vitif. Ergo virtute null⁹ p̄t male vitif. Solutio. Peccatū d̄ ingredi p̄ virtutes/ cū sub specie strutes malū sit: vel qñ ex strute vel ex occasiōe surgit elatio superbiē: qz sepe de bono superbiē: vt qñ bonū sit nō bñ. i. nō ordinate/ vel eo mō quo fieri debet. **Vel p̄ portas hierusalē/ qñ p̄ sensus: p̄ quos ingredi p̄t in animā. Dors em̄ intrat p̄ fenestras: vt s̄. ix. f. q̄. **Et nolite eijcere onera de domib⁹ vris i die sabbati: Ad litterā:****

iuda: cunctiq̄ habitatores hierusalē/ qui ingrediunt per portas istas. **Hec dicit dñs: Custodite aias vras: z nolite portare pondera i die sabbati/ nec inferatis per portas hierlm: et nolite eijcere onera de domib⁹ vris in die sabbati: z omne opus nō faciet. Sanctificāte diē sabbati/ sic p̄cepi patrib⁹ vestris. Et nō audierunt/ nec inclinauerunt aure suā/ s̄ idurauerunt ceruicē suā ne audiret me/ z ne acci-**

qz hoc opus seruille erat s̄m legē. Al dicit onera p̄nitentiē: q̄ et si abijciēda nō sint/ nisi forte ad temp⁹: tñ p̄cipue i die sabbati z festis nō sunt abijciēda. Sed p̄tra: **Lūc nō ieiunam⁹ sed magis i vigilijs z festis ē gaudū nō luctus. Vñ Meemig vij. c. Nolite lugere et nolite flere zc. Ite comedite pingua z bibite mulsum: z mittite p̄tes eis q̄ nō p̄pauerūt sibi: qz sanctus dies dñi ē: z nolite cōtristari: Gaudū em̄ dñi ē fortitudo v̄a. Solutio. Et si aliquē p̄nitentiē nō sint faciēde/ qd̄ si fieret peccatū resumeret. **Lūc em̄ fundamētū ois p̄nitentiē abijcere. s. p̄positū nō peccatū: qd̄ nunq̄ abijciēdū ē: z sic nunq̄ p̄nitentiā abijciat. Et p̄terea si tunc nō sunt faciēda ieiunia/ bilomin⁹ debēt fieri aliē p̄nitentiē. Vel onera eijciuntur: qñ de corde exit peccatū ad op⁹. Simile p̄ceptū quātū ad iām sicut hic: habet Meemig vlt. c. **Clauerūt ianuās z p̄cepi vt nō ap̄irēt eas vsq̄ post sabbatū: et de pueris meis i stitui sup portas vt null⁹ inferret onus i die sabbati. r. **Et omne op̄ seruille/ nō facietis: quale p̄prie est peccatū. Vñ Job. vij. d. Qui facit peccatū seru⁹ ē peccati. Sed semp̄ illud opus faciēdū ē: de q̄ Job. vj. c. **Opamini nō cibū q̄ perit: sed q̄ p̄manet in vitā et̄nā. Sed in festis mali magis opant cibū q̄ perit. s. qui gulę tūc se exponūt. j. Corinth. vj. c. **Esca ventri et venter escis: de⁹ aut z hūc z hanc destruet. s. **Sanctificāte diē sabbati. i. in honore z sanctificatiōe habete: vt sanctum ostendite/ tunc abstinentes ab omni ope seruillī: r. **Sicut p̄cepi patrib⁹ vestris: Exo. xx. b. Quod autem sit p̄miū obseruantiū sabbatum/ vel litteraliter vel spiritualit̄ dicit Esa. lviij. d. **Si auerteris a sabbato pedem tuū facere voluntatē tuam in die sancto meo: z vocaberis sabbatū delictatum z sanctū domini gloriosum/ et glorificaueris eum dū non facis vias tuas/ z non inuenitur voluntas tua vt loquaris sermonem: tūc delectaberis super domino z sustollam te super altitudinem terre: et cibabo te hereditate iacob patris tui. Sed s̄ malos/ dī Esa. j. d. **Solennitates vestras odiuit anima mea. Thren. j. c. **Viderunt eam hostes/ z deriserunt sabbata eius. Ideo dī Exo. xxxj. c. **Videte vt sabbatū meū custodiatis: quia signū est inter me z vos in generationibus vestris. v. **Et non audierūt aure exteriori: r. **Nec inclinauerunt aurem suam/ mentis: y. **Sed indurauerunt ceruicem suam ne audirent me: tanq̄ animalia indomita/ reijcietes omne iugum legis. s. vij. f. **Nō audierunt me nec inclinauerunt aurem suam: sed indurauerunt ceruicem suam: z peius operati sunt q̄ patres eozum. Ecceh. iij. b. **Omnis domus israel attrita fronte est et duro corde. z **Et ne acciperēt disciplinā. i. disciplinā si-************************************

erent p̄ doctrinā meā.

erent p doctrina mea. Et erit si audieritis me. hic ponit premisa custodientis legem/et sanctificantis sabbatu.

Devaliter

Et non inferatis onera etc. Expone ut patet. Ingressi per portas civitatis huius reges et principes: ad istam: qui honore et delictis affluentes. An: ascendentes in curribus etc. Vel mo-

peret disciplinam. Et erit si audieritis me dicit dñs: ut non inferatis onera per portas civitatis huius in die sabbati: Et si sacrificaverit die sabbati ne faciatis in eo omne opus: ingrediatur per portas civitatis huius reges et principes sedentes sup solum dauid: et ascendentes in curribus et equis ipsi et principes eorum: viri iudaei habitatores hierusalem: et habitabit civitas haec in sempiternum. Et veniet de civitate iuda et de circuitu hierusalem et de terra beniamin et de ca-

si obijciat illud ps. Securibus exciderunt ianuas eius in id ipsum: debet intelligi ianua etc. i. repli non civitatis. Et non extinguetur ab aliquo: sed ardere quantum poterit permittet. Et hoc dicitur: quia pena quae tunc incipit in malis: fuit iudicium futurum eterne: et sicut adhuc est in multis. Vel igne luxurie et cupiditatis: qui igne permittit dominus comburi inobedientes sibi.

pestribus et de montuosis et ab austro portantes holocaustum et victimam et sacrificium et thus: et inferent oblationem in domum domini. Si autem non audieritis me ut sanctificetis diem sabbati: et ne portetis onus: et ne inferatis per portas hierusalem in die sabbati: succendam ignem in portis eius: et devorabit domos hierusalem et non extinguetur. Ca. XVIII.

Verbum quod factum est ad hieremiam a domino: dicens: Surge et descende in domum figuli:

igne permittit dominus comburi inobedientes sibi. De quo igne Osee. vij. a. Omnes adulterantes quasi dibanus succensus a coquere. Et non extinguetur: quia iste ignis ducit ad ignem eternum: de quo Job. xx. d. Devo-rabit eum ignis qui non succendit. Item nec extinguetur. Matth. iij. c. Paleas comburet igne inextinguibili. i. qui nec extinguetur: nec extinguetur. Expo. Ca. XVIII.

Verbum quod factum est etc. Hic loquitur dominus prophetam docens eum de illis qui futura sunt: non solum verbo: sed etiam

visibili signo: precipiens ei ut descenderet ad domum figuli. Et sub metaphora figuli dissipatis vas: et post ad arbitrium suum reedificantis: ostendit dominum iudeos post dissipationem vastitatis et captivitatis se reedificaturum si penituerint. Et dividit hoc capitulum in septem partes. Primo sub metaphora figuli: ostendit dominus potens dissipare contemneres: et reedificare per sua voluntate penitentes. Secundo contra populum fictilem diffinitiva datur sententia: pro eo quod penitere noluit: ibi: Ecce ego fingo contra vos malum. Tertio mutat sententiam: si voluerint mutare culpam: ibi: Revertat unusquisque: Et sic dupliciter eos attrahit: primo tormetis: secundo promissis. Quarto oblationem et durationem eorum ostendit: quia nec per tormeta redeunt timendo: nec per promissa amando: sed desperantes sequuntur cogitationes suas: ibi: Qui dixerunt: desperavimus. Quinto detestatur horribilia peccata eorum: quia. i. creaturis insensibilibus naturam suam non mutantibus: ipsi tamen naturam suam mutant: et deum propter quem colendum et amandum facti sunt: obliuio-ni tradunt: legemque sibi datam ut in ea ambularent: et deum colerent contemunt: idola nova colendo: et sic via non trita deambulando: propter quod et pena eorum ibidem subiungit: ibi: Interrogate gentes. Sexto prophetam excogitationes illorum contra se enumerat: ibi: Et dixerunt: venite. Septimo ad orationem se convertentes ostendit suam innocentiam: et contra eorum malitiam iustitiam eorum vindictam: ibi: Attende domine. Dicitur quoque: Verbum quod etc. Quia quidam iudei rudes erant: et non nisi per sensum cognoscere: ideo per facta eis hoc loquitur dominus. Magis enim retinet quod oculis cernit: ut dicit hic Hieronimus.

Dyffice. Surge et descende in domum figuli. Dyffice Volens prophetam dei ostendere potentiam: et hominis fragilitatem: comparat deum figulo: et hominem luto: quia nihil potest aduersus deum: sicut nec lutum aduersus figulum. Unde Ro. ix. d. Nunquid potest figmentum ei qui se finxit dicere: quid me fecisti sic? Esa. xlv. b. Ut qui contradicit factori suo: testa de famulis terre. Item quod dicit lutum figulo: quod me fecisti sic: Esa. lxiiij. c. Et nunc domine patet non es tu nos vero lutum: et factor non tu: et nos opera manuum tuarum. Corpora autem nostra dicuntur vasa: quia continent liquorem sive thesaurum preciosissimum. i. spiritum ad imaginem dei creatum. Cor. iij. b. Habemus thesaurum istum in vasis fictilibus. Via etiam est vas: in qua est liquor preciosissimus. i. gratia et sapientia: et ita totus homo vas dicitur. Deus autem est figulus: qui coquit illud igne tribulationis: et roborat ut sit vtile ad ministerium dei. Eccl. xxvij. a. Vasa figuli probat formam: et homines iustos reprobatio tribulationis. In domum figuli descendere: est considerare fragilitatem carnis sue.

ps. 67

yr. i. non regnet peccatum in corpore mortali eorum: ut dicit Ro. vij. b. Proverb. xij. a. Cor regis in manu dei: quicquid voluerit inclinat: bit illud. Sedentes super solium dauid. i. ecclesiam: que est solium christi: qui per dauid significatur. Et ascendentes in curribus et equis etc. id est perunt ecclesiis: eas educere et educere ad passum verbi et exempli: ad colles regni eterni. Prelatus enim est curribus ecclesie: qui infirmos debet supportare per compassionem. Est equus: quia debet subditos trahere per doctrinam et admonitiones et cominationes. Est auriga: quia debet ducere et dirigere per bonam vitam exempli: eis demonstrando rectam viam: ut sic ante eos vadat quasi qui lucerna in manibus portat. Ibi sunt currus ignei: quibus bellas raptus est in celum. iij. Reg. ij. b. Ps. Currus dei decem milibus multiplicat etc. Abacuk. iij. b. Quadriga tuę saluatio. Viri iuda: per se dei et operum confessionem. Et habitatores hierusalem: per contemnationem. Et habitabit civitas haec in sempiternum. i. longo tempore. Vel mystice: de ecclesia: que nunquam potest destrui. Unde Matth. xxvij. d. Tobiculum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. Et veniet de civitate iuda et de circuitu hierusalem etc. sic perceptum fuit: ut tribus festiuitatibus anni in hierusalem congregarentur: et non apparent vacui: ut dicit Exo. xxij. b. Vel de ecclesia expone. Per beniamin plaga orientalis: per caepetria occidentalis: per montuosam septentrionalis: per austrum australis: que est a meridie: quasi de quatuor mundi partibus ad ecclesiam confluent geres: ut dicit Matth. vij. b. Multi ab oriente et occidente venient et recumbent cum abraam et isaac et iacob in regno celorum. Vel per beniamin et hierusalem: doctri in lege: per campestris et montuosa indocti: quasi utriusque venient ad ecclesiam. Vel per beniamin. i. fili dextere: religiosi: qui offerunt holocaustum: omnibus renuocando: et se ipsos seruitio dei mancipando: per caepetria seculares: qui vitium offerunt: quedam sibi retinentes: et supflua pauperibus erogantes. Primi offerunt thus deuotionis in oratione: secundum sacrificium contritionis in penitentia. Unde religiosi sunt de austro propter feruorem deuotionis: seculares sunt montuosi: cum lucet per exemplum. Ubi nos habemus: sacrificium in hiero. scilicet hebraica habet manna: quod pessima consuetudine: ut dicit Hieronimus. Immo scriptorum negligentia: manna in libris nostris legitur. Similiter Baruch. i. b. ubi habemus: Emitte holocausta et thus et facite manna: legitur manna vel magna: sed ibi debet esse manna: quod idem est quod sacrificium. Et si autem non audieritis me etc. Ecce pena transgredientium. Succendat ignem in portis eius etc. Ad litteram enim portas civitatis combusserunt hostes. Et

ut dicit hic glo. licet per omnes alios sensus ad intelligentia possit animus duci. a) Et ibi audies verba mea: que sequunt. b) Sup rotam: sic ad littera hunc vasa. c) Et dissipatum est vas etc. ppter rote cursum insperatum. f) Sicut placuerat etc. q. d. ad libitum suum: sic dñs pro voluntate sua omnia facit.

Ro. 9. c.

22. q. 4. c. in comutabilis.

B. spm la

Bykice

a) et ibi audies vba mea. Et descendendi in domum figuli: et ecce ipse faciebat opus super rotam: et dissipatum est vas quod ipse faciebat et luto manibus suis. Convertertusque fecit illud vas alterum sicut placuerat in oculis eius ut faceret. Et factum est verbum domini ad me dicens: Numquid sicut figulus iste non potero vobis facere domus israel: ait dominus. Ecce sicut lutum in manu figuli: sic vos in manu mea domus israel. Repente loquar adversum gentem et adversum regnum: ut erant

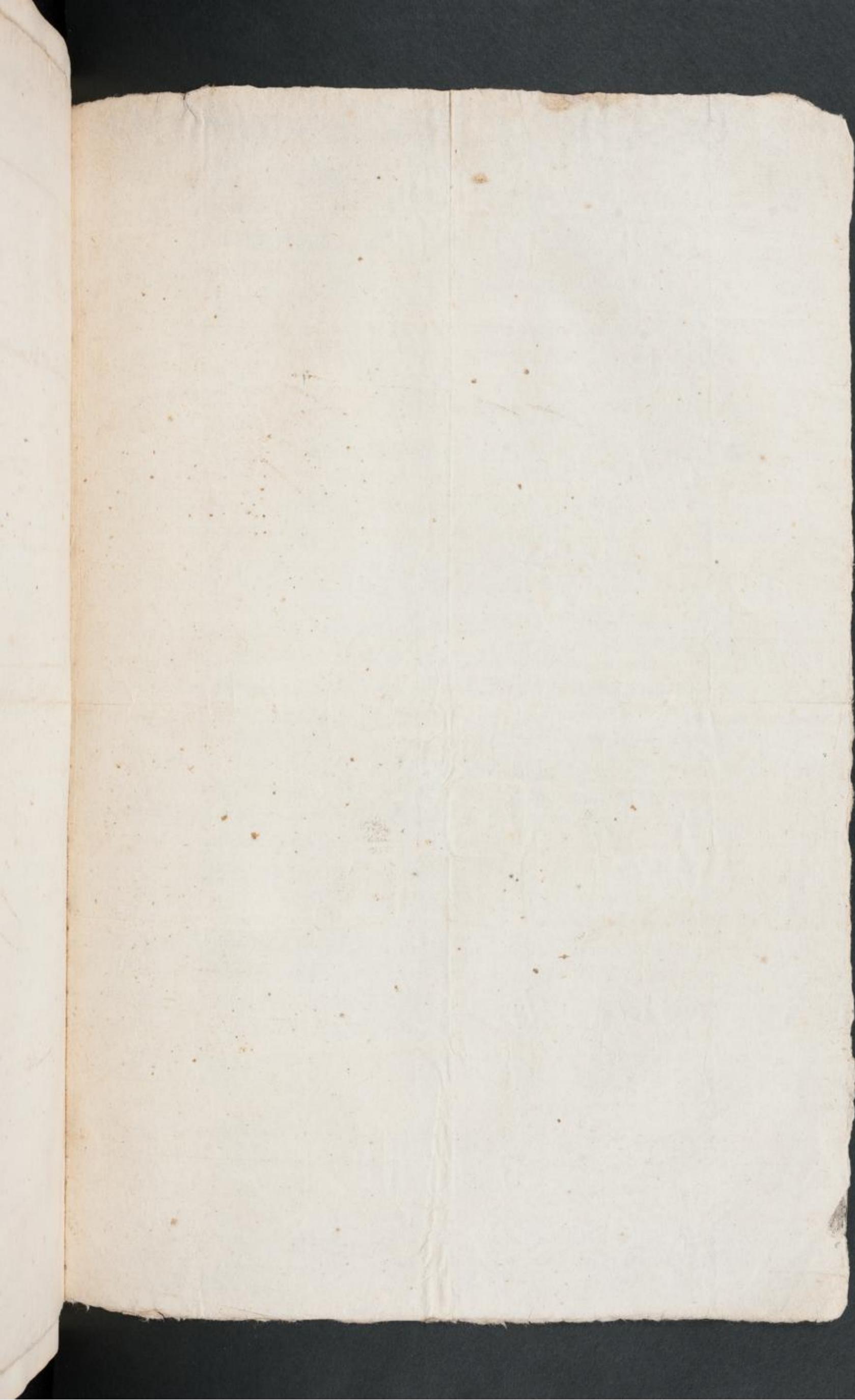
gulata est. i. sanguine et semine parati. Sap. vij. a. In vete matris figurat sum caro: decem mensum tempe coagulat sum in sanguine ex semine hois et delectamento somni conveniente. Hac domum intrare multum valet ad habendam humilitatem. Quia dicitur. vij. d. Humilitatio tua in medio tui. Mat. iij. c. Intra in lutum et calca etc. Ecce. iij. g. Ingrede et abscondere in medio domus tue. Dan. ix. a. Surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam. Propterea quod autem ibi descendendum sit: subdit: a) Et ibi audies vba mea etc. q. d. ibi pparabitur auditus spiritualis. Memoria enim proprie fragilitatis vobis intelligenda sit. Thren. iij. c. Memoria memor ero et tabescet in me anima mea. Ecce. vij. a. De luto est terra ad domum lucis que ad domum contumelie: i. illa enim admodum netur finis ceterorum

B. De pe. bit. agamus.

dicem et destrua et disperdam illud. Si penitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum adversus eam: agam et ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei: et subito loquar de gente et de regno ut edificet et plantet illud. Si fecerit malum in oculis meis ut non audivit vocem meam: penitentiam agam super bono quod locutus sum ut faceret ei. Nunc ergo dicam iude et habitatori hierusalem dices. Hec dicit dominus: Ecce ego fingo contra vos malum:

hominum: et vivens cogitat quod futurum sit. Bene ingressus erat in domum hanc qui dicebat Ro. vij. d. Quis me liberabit de corpore mortis huius? Sic enim ibi ingressus intellexit corpus suum esse carcerem. Act. ix. a. Surge ingredere civitatem: et dicetur tibi quid te oporteat facere. Hoc autem vas recte dicitur fieri b) Super rotam: propter eius scilicet corporis instabilitatem. Job. xliij. a. Non natum de muliere brevis vite tempore etc. Jaco. iij. b. Lingua constituit in membris nostris que maculat totum corpus et inflamat rotam naturae nostrae infamata a gehena. i. a diabolo. Et dicitur rota: quia idem est principium et finis ibidem: sicut illud Gen. iij. d. Terra es et in terram ibis. Ecce. xij. c. Ibit homo in domum eternitatis sue: et circumibit in plerisque sceleribus antequam rumpat funis argenteus et recurat vita aurea et conteratur hydra super fontem: et confringat rota super cisternam: et revertat pulvis in terram suam unde erat. c) Et dissipatum est vas. Esa. xxx. c. Subito dum non speras veniet contritio eius et comminetur sicut ceteris lagena figuli contritione perualida. Esa. xxxvij. c. Dum adhuc odiret succidit me. Quod totum ceteris per peccatum: Sed. d) Convertertus. i. deus ad misericordiam: sicut illud Zach. j. a. Convertertimini ad me et ego convertar ad vos. e) Fecit illud vas alterum: quia de vase contumelie fecit vas honoris et glorie. Ro. ix. c. Sustinuit in multa patientia vasa irae apta in interitum: ut ostenderet divitias glorie sue in vasa misericordie que pparavit in gloriam. Primum vas quod dissipatum est fuit primum adam: quod displicuit deo. Secundum quod reformatum est et integrum mansit: fuit secundus adam: id est christus: qui patri per omnia placuit. Unum Dan. iij. d. Hic est filius meus dilectus: in quo mihi bene complacuit. Ideo dicit: f) Sicut placuerat. Hec ergo dicit vas contumelie convertertus in vas gratie: et potest dicere illud Gal. ij. d. Tu ego: iam non ego. Sic saul de vase reprobationis factus est vas electiois. Sic dicit ad saul. j. Reg. x. b. Insuper in te spiritus domini et prophetabis cum eis et mutaberis in virum alterum. In signum huius dicit dominus Ecce. xij. a. Tu filii hominis sume vasa transmigrationis et transmigrabis per vicem coram eis de loco tuo ad locum alterum. g) Et destrua: exponendo omnino malo. h) Et disperda illud: diversis tormentis in inferno affligendo. i) Agam et ego penitentiam: quia nisi de culpis peniteamus: deus de peccata comminata infligenda non penitebit. Quomodo autem deus peniteat: dicitur Osee. xj. c. Convertertus est in me cor meum: pariter conturbata est penitudo mea: non faciam furorem irae meae: non convertar ut disperdam ephraim: quoniam deus ego et non homo in medio tui sanctus. Interrogat gentes

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including phrases like 'De pe. bit. agamus' and other scriptural references.

me tergū et nō factū: vt. S. ij. f. Et hoc magis pprie intelligit cōpletū post captiuitatē romanorū: qñ dispſi z vagi z pflug facti sunt in oib' natiōib': vt dī Osee. ix. d. Et h corā inimicō. i. vastatore vel diabolo: cur' opa sp sequūt. Et dñs nunq̄ mō eis oñdit factū: qz sicut ipsi ab eo semp recedūt: sic ad eos nunq̄ reuertit. An. j.

Paral. xxvij. c. dixit dauid ad salomonem: Si q̄stieris eū iuuentis eū: si aut dereliqueris eū p̄ciet te i eternū.

93. dñs. c. dñs: ibi: nunc aut

An die pditiōis eoz. i. captiuitatis vt iudicij futuri. Tūc em verteret dorsum malis.

Barth. xxv. a. Anē dico vob: nescio vos.

BEt dixerūt: Venite z cogitem' cōtra hieremiā cogitatioēs. An Amos v. c. O dño habuerunt corripientē i porta: et loquētē p̄fecte abominati sunt. An. iij. Reg. xxij. b. dixit rex isrl' de michēa: Ego odī eū: qz nō p̄phat mibi bonū s̄ malū. An vt

ibidē dī: p̄cepit postea eū ligari z poni in carcerē: Et sedech' as etiā p̄cussit eū in maxillā: et hoc fecit: qz dixit falsos p̄phas nō loqui a dño: s̄ magl' hīe spm̄ mēdaciū: qz spm̄ mēdaciū dēderat dñs i ore oim' p̄phaz. Sic sepe silētiū imponit ei q̄ peccata arguit. Illi aut habēt pprie i ore spm̄ mēdaciū: q̄ p̄cepta dñi vel p̄hibitiōes z cōminatōes emolliūt fouētēs pctōres i peccatis suis: z loquētēs eis placētia dīminuētēs veritates a filijs hominū. Sap. ij. c. Circūuentamus iustū qm̄ inutilis est nobis: z p̄trari' ē opib' nris z ip̄operat nobis peccata legīs: z diffamat i nos peccata disciplinē nre z promittit se sciētā dei hīe.

Ad em p̄bit lex a sacerdote zē. licz hoc ipse dicat. An dicebāt suos falsos p̄phas hīe verā legis sciētā: cū tñ dicat Sap. j. a. In maliuolā aiaz nō introibit sapiā: z vep' p̄siliū dare z vere p̄phare. S3 dī Esa. xxxix. e. Admiratio nē faciā p̄lo huic miraculo grādī z stupēdo: Deribit em sapiētia a sapientib' ei' z intellect' prudentiū ei' abscondit. Sic aut ē mō ad litterā: qz hęc oīa remora sūt a iudicis. An gacha rias p̄pha factō in se spū dei egressus ē in occursum asa: vt. ij.

Paral. xv. a. et dixit ei: Transibūt multi dies i isrl' absqz deo vero: z absqz sacerdote: z absqz doctore: z absqz lege. Eccl. vj. g. Peribit lex a sacerdote: z p̄siliū a seniorib'.

Venite et pcutiam' eū lingua: qñ imponam' ei silentiū mala de eo dicēdo z eū accusādo. Ideo dī Esa. xxxix. e. Peruersa ē hęc cogitatio: quasi si lutū s̄ figulū cogitet. De hac p̄cussioē Eccl. xxvij. c. Flagelli plaga liuorē facit: plaga aut liguē cōmīnuet ossa. Sic z s̄ christū mītra falsa testimonia adduxerūt iudicē: z ad vltimū lingua crucifixerūt dicētes: Crucifige eū. e

Job. 19. a

Et nō attēdam' zē. i. nō credam' ei. Attende dñe ad me. Idic cōuertit se ad oīonē arti' se s̄ eos p̄tegēs. Mō em petijt vltionē de iūctis cā viditē: qz dī Eccl. xxvij. a. Qui vindicari vult a dño: inuentet vindictā z pctā ei' seruās seruabit. Sed tñ oñdit deo suā innocentā: vt sic eum liberet a p̄na: z illi corrigant' p̄ flagella.

Et audi vocem aduersariorū meorū. Sile Esa. xxxvij. c. Aperi dñe oculos tuos et vide z audi oīa q̄ba sennacherib' q̄ misit ad blasphemādū deū viuētē. b. **Q**uid reddif p̄ bono malū. Job. x. f. Multa bona opa oñdit vobis ex pre meo: prop' qd eorū opus me lapidar'. Ps. Posuerūt aduersū me mala p̄ bonis z odiū p̄ dilectioē mea zē. qz scutū oīonis eis opposuit. An ij. Dachab. vlt. b. Singulos illoz armavit nō dypet z haste munitioē: s̄ sermonib' optimis z hortatiōib'. i. **Q**uia foderūt foueā aīe meę. Lupo fodif fouea z stranie suppo-

Ps. 108.

z qd bonū ē i oculis tuis fecerim. **P**rop' ea: qz. i. reddūt p̄ bono malū: p̄da filios eoz i famē. P̄dictio ē futuri nō imp̄catio mali: qd tñ vult p̄sentis iusticię vltionē. An sup illō Act. vij. d. Pecunia tua tecū sit i pditiōnē: Sic goz'. Iust' cū sentētā maledictiōis p̄ferūt: nō ad hęc ex voto vltiōis: s̄ ex iusticia eripūt. Iudiciū em dei int' aspiciēs q̄ maledicto mali debeāt for' ferri agnoscūt: z i maledicto nō peccāt: qz a iudicio dei nō discordāt. Cū ḡ hō sit imp̄catio s̄ p̄dictio: nō ē cōtrariū supiori petitiōi: q̄ petijt p̄ eis bonū: licet bonū postulātū nō meruerūt accipe: magl' i malicia p̄ue rātes: vti puniunt i se z i filijs. s̄ se imitātū: vt sic exēplū caudē dī a p̄sili daret posteris: z pctm̄ iultū nō daret filijs exēplū imitādū p̄ies. **E**t deduc eos i man' gladij. i. pote statē. **S**iāt vroz eoz absqz liber' zē. Sile Osee. ix. c. Da eis dñe vuluā absqz liber' z vbera arētia. Hęc aut p̄na manifeste apparet i crucifixorib' christi: q̄ i se puniit se z i filijs. An dī Barth. xxvij. c. Sanguis ei' sup nos z sup filios nros. i. p̄na p̄ sanguis effusioē. **A**udiat clamor de domib' eoz. i. vlulat'. **A**dduces em sup eos latronē zē. Si p̄dicta exponat de hieremiā p̄ latronē chaldeoz exercit': si de christo p̄ latronē roman' exercit' significat: qz vterqz occidit z spoliavit iudēos sic latro. Ad hęc duo facit: Job. x. b. Fur si venit nisi vt furec z macet z pdat. **E**t laqos abscondēt pedib' meis. i. p̄ blāditas p̄boz z interrogatiōnū me nitebant decipe: z etiā alios bonos. An. s. v. f. Inueni si i p̄lo meo imp̄ij insidiātes qñ aucupes: laqos ponētes z pedī cas ad capiēdos vros. Vel de christo: v. **E**t laqos. i. da uos p̄ pedib' meis. **T**u aut dñe zē. aduersū me in mortē: qz tractat de me occidēdo: sic z iudēi chasti q̄rebat sepe interficere. **N**e ppiteris iniquitati eoz. Lege vt pus' qz nō ē imp̄catio s̄ p̄dictio: Vel si sit imp̄catio nō ē ex iuitu vindictę: s̄ ex celo iusticię: cut cōsentit p̄pha. Sile Esa. ij. c. Mō ḡ dimittas eis. **E**t peccatū eoz a facie tua nō deleat'. i. habeas illud i memoria tua ad puniendū. Ps. ps. 108. In memoriā redeat iniquitas patrū ei' in p̄spectu dñi: z pctm̄ matris eius nō deleat zē. Quia abusi sūt miscōia dei q̄ dedit eis locū ad penitēdū: z ipsi eo abusi sūt in supbia. **S**tant corruētes i p̄spectu tuo. Per oīem em pctm̄ cadū vō in p̄spectu dñi: qz oīem nostrū pctm̄ ē ei manifestū. Vel qñ a cōspectu dñi. i. a facie miscōiē ei' .i. corruētes in ipsū tanqz offendēs ad lapidē offensiois: z petrā scandali: vt dī Esa. vij. c. **I**n tpe furoris tui abutere eis. Populo em suo q̄ natus erat ad gloriā

sto decipit vt i eā cadat: sic p̄ba blāda z p̄ multas interrogatiōes intēdebāt decipe hieremiā. An. i. **F**oderūt foueā. i. deceptionē fecerūt: **A**īe meę tollede. i. vt eā tollerēt. **A**d litterā dicit christ': **F**oderūt. i. dāuis cōfiterūt z p̄forauerūt. **F**oueā aīe meę. i. corp' qd ē qñ fouea aīe meę. i. carcer.

Ps. Foderūt manus meas z pedes meos. Quia ḡ dñe sic mibi reddūt mala p̄ bonis.

Recordare qz steterim i p̄spectu tuo vt loquerer p̄ eis bonū: qz licz sic me p̄sequerent nō cessabā p̄ eis orare te: sic z christ' i cruce p̄ crucifixorib' orauit: Luc. xxij. c. Et stephanus p̄ lapidātib' Act. vij. g. **E**t sic oratione mea auerterē indignationē tuā ab eis. i. auerit pctē rē magis q̄ vltionē.

Sile Esa. xxxvij. a. Demēto quēso dñe quō ambulauerim corā te i veritate z corde p̄fecto: z qd bonū ē i oculis tuis fecerim. **P**rop' ea: qz. i. reddūt p̄ bono malū: p̄da filios eoz i famē. P̄dictio ē futuri nō imp̄catio mali: qd tñ vult p̄sentis iusticię vltionē.

An sup illō Act. vij. d. Pecunia tua tecū sit i pditiōnē: Sic goz'. Iust' cū sentētā maledictiōis p̄ferūt: nō ad hęc ex voto vltiōis: s̄ ex iusticia eripūt. Iudiciū em dei int' aspiciēs q̄ maledicto mali debeāt for' ferri agnoscūt: z i maledicto nō peccāt: qz a iudicio dei nō discordāt. Cū ḡ hō sit imp̄catio s̄ p̄dictio: nō ē cōtrariū supiori petitiōi: q̄ petijt p̄ eis bonū: licet bonū postulātū nō meruerūt accipe: magl' i malicia p̄ue rātes: vti puniunt i se z i filijs. s̄ se imitātū: vt sic exēplū caudē dī a p̄sili daret posteris: z pctm̄ iultū nō daret filijs exēplū imitādū p̄ies.

Et deduc eos i man' gladij. i. pote statē. **S**iāt vroz eoz absqz liber' zē. Sile Osee. ix. c. Da eis dñe vuluā absqz liber' z vbera arētia. Hęc aut p̄na manifeste apparet i crucifixorib' christi: q̄ i se puniit se z i filijs. An dī Barth. xxvij. c. Sanguis ei' sup nos z sup filios nros. i. p̄na p̄ sanguis effusioē. **A**udiat clamor de domib' eoz. i. vlulat'. **A**dduces em sup eos latronē zē. Si p̄dicta exponat de hieremiā p̄ latronē chaldeoz exercit': si de christo p̄ latronē roman' exercit' significat: qz vterqz occidit z spoliavit iudēos sic latro. Ad hęc duo facit: Job. x. b. Fur si venit nisi vt furec z macet z pdat. **E**t laqos abscondēt pedib' meis. i. p̄ blāditas p̄boz z interrogatiōnū me nitebant decipe: z etiā alios bonos. An. s. v. f. Inueni si i p̄lo meo imp̄ij insidiātes qñ aucupes: laqos ponētes z pedī cas ad capiēdos vros. Vel de christo: v. **E**t laqos. i. da uos p̄ pedib' meis. **T**u aut dñe zē. aduersū me in mortē: qz tractat de me occidēdo: sic z iudēi chasti q̄rebat sepe interficere. **N**e ppiteris iniquitati eoz. Lege vt pus' qz nō ē imp̄catio s̄ p̄dictio: Vel si sit imp̄catio nō ē ex iuitu vindictę: s̄ ex celo iusticię: cut cōsentit p̄pha. Sile Esa. ij. c. Mō ḡ dimittas eis. **E**t peccatū eoz a facie tua nō deleat'. i. habeas illud i memoria tua ad puniendū. Ps. ps. 108. In memoriā redeat iniquitas patrū ei' in p̄spectu dñi: z pctm̄ matris eius nō deleat zē. Quia abusi sūt miscōia dei q̄ dedit eis locū ad penitēdū: z ipsi eo abusi sūt in supbia. **S**tant corruētes i p̄spectu tuo. Per oīem em pctm̄ cadū vō in p̄spectu dñi: qz oīem nostrū pctm̄ ē ei manifestū. Vel qñ a cōspectu dñi. i. a facie miscōiē ei' .i. corruētes in ipsū tanqz offendēs ad lapidē offensiois: z petrā scandali: vt dī Esa. vij. c. **I**n tpe furoris tui abutere eis. Populo em suo q̄ natus erat ad gloriā

... dñs. c. dñs: ibi: nunc aut ... **A**n die pditiōis eoz. i. captiuitatis vt iudicij futuri. Tūc em verteret dorsum malis. ... **A**d em p̄bit lex a sacerdote zē. licz hoc ipse dicat. ... **E**t nō attēdam' zē. i. nō credam' ei. Attende dñe ad me. ... **E**t audi vocem aduersariorū meorū. ... **Q**uia foderūt foueā aīe meę. ... **S**tant corruētes i p̄spectu tuo. ... **I**n tpe furoris tui abutere eis. ...

mas erat ad gloria abutit dñs illi captivado: qz illo vitur ad aliud qd ad qd nat' e: Sic erit de infernalib: qz est abusi sūt reb' dñi. i. corpe suo r aia/ exponēdo ea in alijs vsib' qz i vsu dñi: tō et dñs eis abutef i pēna: vt qz creavit ad glā cōsumet

Ab Ec dicit dñs **Expo. La. XIX.** (ignominia. **Ab** de laguncule p'fract' i domo figuli reparatide: et hoc int figura reductionis iudic' p'gnitentiū: dñc aut agit de ois laguncule cōfractide que nō restaurat: qd referē ad malos r ipgnitētes de iudicis q' i captivitate mortui sunt. **Ab** pmo referē ad captivitatē p' chaldeos factā: secūdo ad vltimā p' romanos factā. **Ab** sic. In pcedēti capitulo loq' de figulo rypū dñi gerente: in hoc pncipalit' de laguncula p'lm iudic' op' fictilē r fictilia ido

Ab Ec dicit **Ca. XIX.** dñs: Glāde et accipe lagūculā figuli testēā **b** de senioib' ppli r de senio- **c** ribus sacerdotū: et egrēdere **d** ad vallē filioz hēnon: q' est iuxta introitū portē fictilis: r **e** p'dicābis ibi verba q' ego lo- **f** quor ad te / r dices: **A**udite s' verbū dñi reges iuda r hābi- **tatores hierusalē. Hec dicit** **b** dñs exercitū d' isrl: **E**cce ego inducā afflictionē sup **locū istū: ita vt ois q' audie-** **rit illā tinniant aures ei' / eo**

guls aiaz paup' .i. xxvij. c. dixit eis hieremias: Scitote et recognoscite q' si occideritis me / sanguinē innocentē tradetis s' vosmetipsos. **Ab** Et edificauerūt excelsa baalim rē. i. phana q' frequēt hēbat i excelsis. i. i mōntanis. **Ab** Que nō p'cepti. **Ab** Liptote ē. i. q' p'hibui. **Ab** Nec ascēderūt in cor

f q' dereliqrūt me: r alienū fe- **m** cerūt locum istum: r libāue- **rūt** dijs alienis quos nesci- **erunt** ipsi et patres eorum et **n** reges iuda: et replēuerūt lo- **cum** istū sanguine innocentū: **p** r edificauerūt excelsa baalim **ad** comburēdos filios suos **igni** in holocaustum baalim **q** que non p'cepti nec locur' **r** sum / nec ascenderunt in cor **m** eū. **Ab** Propterea ecce dies **s** veniet dicit dñs: et nō vde- **bit** ampli' locus iste tophet **r** r vallis filij hēnon: s' vallis

meū / p' approbatio / **nem.** **Ab** Et nō vo- **cabit** ampli' loc' **iste** tophet rē. qua- **lit** ante vocabat: q' lo- **cus** erat i valle hois q' **vocabat** hēnon: q' he- **braice** / gebēnon. i. fra- **hēnon.** **Ab** S' val- **lis** occisiōis: q' ibi **multos** occidit nabu- **chodonosor** **Ab** Byssice: a / **Ca** **de** r accipe lagū- **culā** rē. Lagūculā q' **ē** vas fragile vocat fra- **gilitatē** hūang nature **Lagūculā** q' de senio- **rib'** accipe ē fragilita- **tē** suā p' mortē r fragi- **litatē** alioz attēdere: r

Byssice
B

marie p' mortē maloz. **Ab** Eccl. x. b. Ois poterat' breuis vi- **ta.** **Ab** Eccl. xxxvij. c. Demor esto iudicij mei: sic erit r tuum: **mibi** heri r tibi hodie. **Ab** Idē. In rege mortui q'escere fac me- **morā** ei'. **Ab** Eccontrario maiores ex p'fideratiōe suę fragilitat' **debet** p'descēdere fragilitati minor. **Ab** Eccl. xxx. b. Intel- **lige** q' sunt primi tui ex teipso. **Ab** Job. v. d. Uisitās speciē tuā **nō** peccabis. **Ab** Gal. vj. a. Cōsiderās teipsum ne r tu rēpteris. **Ab** **Et** egredere ad vallē filioz hēnon: quod interpret' **fōs** tristitie. **Ab** Vallē aut' delectationē miserie v' vilitat' vocat. **Ab** **Gallis** q' hēnon est p'ens mūdus vilitatē r miseria plen' et **tristitia** indeficiēt. **Ab** hāc vallē egredi' est mūdū vilitatē cō- **siderare** r miseriā: quā q' bñ atrederet fugeret r p'temneret eā: **vt** dicit **Baū.** iij. b. Ois q' viderit te resiliet a te. **Ab** Pauci ergo **vidēt**: qz pauci resiliūt. **Ab** **Que** est iux' introitū portē **fictilis.** i. natiuitatis cutuslibet homis: p' quā in hūc mūdū **ingredi'**: iuxta quā d' esse vallis hēnon. i. fōs tristitie r misē- **rie**: qz cū puer nascit tanq' p'pha suę miserie et iular. **Ab** **Sap.** vij. a. Ego nat' accepti cōmunē aerē: r in silr factā **decidi** terrā: r primā vocē simlē omnib' emisi plorās. **Ab** Ideo **em** vt dicit **Hieronym'**: dñs in suscitātione lacari plorauit: qz **ad** p'fetes miseras eū reuocauit. **Ab** **Et** p'dicābis ibi vba **rē.** qz int cetera talib' debet p'dicator imorari: q' maxie faciūt **ad** p'ruationē hūilitatis r p'temptū mūdū. **Ab** **Plato.** Sū- **ma** philosophia ē assidua mortis meditatio. **Ab** **Eccl.** vij. d. **Demorare** nouissima tua rē. **Ab** **Tinniat** aures ei' / p'p' **stupoze** r admiratiōe r timore: qz cū minores audirūt peccata **maioz**: debēt timere admirari. **Ab** **Esa.** xxxij. c. **Sup** humū **p'p'** mei sping r vepres ascēdūt: quāto mag' sup oēs domos **gaudij** ciuitatis exultātis. i. **Pet.** iij. d. **Temp'** ē vt incipiat **iudiciū** a domo dei. **Ab** **Si** aut' p'mū a nobiqs finis eoz q' nō cre- **dūt** dei euāgelio: **Esa.** xix. c. **Erit** fra iuda egypto i pauore. i. **iusti** magni pctōrib': q' valde timere possūt: cū p'gnā iustoz au- **diūt.** **Ab** **Luc.** xxij. c. **Si** i viridi rē. **Ab** **Co** q' dereliqrūt **me** rē. **Ab** **Hoc** ē qd d' .s. ij. c. **De** dereliqrūt sōrē aq' viuē rē. **Ab** **Deut.** xxxij. c. **Dereliqt** deū factorē suū: r recessit a deo salu- **tari** suo: **Immolauerūt** demonijs r nō deo: dñs qz iqrabāt. **Ab** **Ab** aut' dereliqrūt me: qz / **in** **Et** libauerūt dijs alienis **rē.** **Ab** **Ab** em sil' pōt hū cult' dei r cult' diaboli: s' r vitiū: cglū **r** tra. **Ab** **Satth.** vj. c. **Ab** potest' deo fuire r māmōe. **Ab** **Esa.** xx- **vij.** c. **Coangustarū** ē strarū ita vt alk decidat. **Ab** **Baalim** **int'p'rat** supioz v' vorator: **Ab** **Cui** filios illi imolat' q' gulę r sup- **bię** studēt. **Ab** **Osec.** ij. b. **Aux** r argētū multiplicauit eis q' fecerūt **baal.** .s. vij. d. **Filij** colligūt ligna r patres succendunt ignē: et **mulieres** cōspēgūt adipē vt faciant placētās reginę celi: r li- **bent** dijs alienis. **Ab** **Et** non vocabit ampli' loc' iste **L 3** **Ab** tophet: qd

1.6.6. pcedēti capitulo loq' de figulo rypū dñi gerente: in hoc pncipalit' de laguncula p'lm iudic' op' fictilē r fictilia ido

1.6.105.

Chodonozor: vbi multos imolauerunt trañciētes p ignē: & ldo, lis imolādo. a. Et dissipabo cōsiliū iuda &c. q̄si nō erit sapiēs inter eos. Esa. vi. b. Inite cōsiliū et dissipabit. An̄ p̄s. 32. P̄s. Qui dissipat cōsilia gentiū: reprobat autē cogitationes p̄p̄oz. Prouer. xxi. d. Nō est sapiētia & nō est prudētia et nō est cōsiliū cōtra dñm.

Et subuertā eos gladio in p̄spectu inimicorū suorū: chaldeoz v̄ romano/ rū. Et in manu querentū aias eoz/ rū. i. vitā. Et da/ bo cadauera eoz/ escā volatilib⁹ ce/ li &c. P̄s. Posuerūt morticina fruoz tuoz/ escā &c. Deut. xxxij. d. Dētes bestiaz imittā i eos: deuorabūt eos aues mortu amarissi/ mo. Eccl. x. b. Eū mo/ riet hō hereditabit ser/ p̄tes & bestias & mem/ e.

778. 78.

7. 18. c. j. 49. d. et. 50. c.

Et ponā ciuitatē hāc i stuporē/ ad miratiōis & cōfusiōis. Dicit̄ em̄ illud Esa. i. f. Quō facta ē meretrix ciuitas fidelis ple/ na iudicij: Iusticia habitauit i ea: nūc autē homicidē. Et in sibilū/ derisiōis. Et sibilabit &c. h̄ admiratiōe: vel vitulabit h̄ dolore. Et cibabo eos carnib⁹ filioz suoz/ &c. Ad litterā: sic in illa maria fame. iij. Regl. vi. f. vbi quēdā mlieres inierūt pactū de comedēdis filijs suis succesi/ siue. Thren. iij. b. Dan⁹ mlier misericordiū coherūt filios suos: facti sūt cib⁹ eoz in cōtritiōe filij p̄p̄i mei. Thren. ij. g. Ergo ne comedāt mlieres fructū suū: puulos ad mēsurā pal/ me. Et cōteres lagūculā &c. figurando cōtritiōē p̄p̄i p̄ chaldeos v̄ romanos. Sic cōterā p̄p̄m &c. sic p̄terit vas figuli: qd̄ defacili cōterit: sed nō defacili restau/ rat. Qd̄ nō pōt vltra istaurari: sic p̄tritiō eoz nunq̄ restaurabit. f. q̄ romanos facta ē: vel illa q̄ p̄ chaldeos: q̄ ad malos. Esa. xxx. c. Subito dū nō sperat veniet p̄tritiō eius: & cōminuetur sicut conteritur lagena figuli cōtritiōe pual/ da: & nō inueniet de fragmētis ei⁹ testa i q̄ portet ignicul⁹ de incēdio: aut hauriat pap̄ aq̄ de fouea. Et i tophet se/ pelient &c. i. ibi mortui relinquent. Alit̄ em̄ esset illud. Et dabo cadauera eoz/ escā &c. vbi vult p̄cienf: vbi suas delicias exercebat: vbi vbi erat antiq̄tus loc⁹ religiōis: si/ at tumul⁹ mortuoz. Et ponā ciuitatē istā: q̄ ē. p̄pe lo/ cum illū. f. hierlm. Sicut tophet: qz sic ibi erat occisio magna: sic erit i hierlm. Ideo dicit Amos. vi. c. Detestor ego supbiā iacob: & domos ei⁹ odi: & tradā ciuitatē cū habitatoz/ bus suis. Ibidē. d. Ecce dñs mādauit: & p̄cutiet domū malo/ rē ruinis: & domū minozē scissionib⁹. Et p̄ hoc qd̄ hic dicit q̄ illa ciuitas p̄terit sine reparatiōe: satis apparet mendaciū iudgo/ rū dicentiū futurā aureā hierlm: vbi sicut sacrificia: & ducenē vxozes & alia q̄ ibi scripta sūt. Et tamē dicit glo. q̄ hęc que dicit̄ damnare nō possumus: eo q̄ multi ecclesiastici hęc te/ stanf. Sed i veritate vidī in originali & nō reperi hęc. Unde magistralis est glo. nō alicui⁹ sancti. Unde sup illud. j. xxxj. a. Rursum ēdificabo te virgo israel. Et sup Esa. lx. a. Sur/ ge illuminare hierusalē: dicit Hieronym⁹ hoc esse delirame/ tū. Præterea textus iste huic sententię manifeste ē cōtrarius: qd̄ dicit lagunculā nō posse reparari. Solutio. Sic intellige: non possum⁹ damnare. f. p̄p̄ia auctoritate: cum in scriptura non reperiat̄ expressa auctoritas sup hoc. Vel hoc dicit: quia hoc nō est expresse contra articulū fidei: licz sit cōtra cōsequentiā articuloz: sic dicit de hoc: fornicationē nō esse peccatū mor/

occisiōis. Et dissipābo cōsi/ liū iuda & hierlm i loco isto/ & subuertā eos gladio i cōspe/ ctu inimicorū suorū: & in mā/ nu querentiū aias eoz/ & da/ bō cadauera eoz/ escā vola/ tilib⁹ celi & bestijs fr̄e: et pō/ nā ciuitatē hanc in stuporē/ & in sibilū. Dis q̄ p̄terierit p̄ eā obstupescet: & sibilabit su/ per vniuersa plaga eius. Et cibābo eos carnib⁹ filioz suoz/ & carnib⁹ filiaz suaz: et vnusquisq̄ carnes amici sui comedet i obsidione & in angustia in q̄ cōcludēt eos imi/ mici eoz/ & q̄ q̄rūt aias eoz. Et cōteres lagūculā i oculis

rale. r. In quaz domatib⁹. i. supioribus cegnaculis vel tectis sacrificauerūt. Soph. j. b. Qui adorant sup tecta militā celi. s. Omni militię celi. i. soli & lune. An̄ qd̄ dicit hic: Immūde om̄s domus &c. causa est p̄dicte capti/ uitatis.

viroz q̄ ibit tecū/ & dices ad eos: Hęc dic dñs exercitū: Sic cōterā p̄p̄m istū & ciuitatē istā: sicut cōterit vas figuli: qd̄ nōn pōt vltra instaurari. Et in tophet sepelient/ eo q̄ n̄ sit ali⁹ loc⁹ ad sepeliē/ dū. Sic faciā loco huic/ ait dñs: & habitatoz/ ei⁹: & pō/ nā ciuitatē istā sicut tophet. Et erūt dom⁹ hierlm & dom⁹ regū iuda/ sicut loc⁹ tophet i mūdē oēs dom⁹ i q̄rū doma/ tib⁹ sacrificauerūt om̄i militię celi: & libauerūt libamina dñs alienis. Venit autē hieremias de tophet q̄ miserat eū dñs ad p̄phandū: & stetit in

* tophet: qd̄ int̄pretatur silentium/ v̄ oris protectio: hoc est oīo vel cōfessio. Item non iterprat̄ ocul⁹ me/ roz: vel fos tristitię: et significat penitētiā. Et dabo cada/ uera eoz/ escā vo/ latilib⁹ celi. i. demo/ nib⁹: q̄ pascūt p̄cōzi/ b⁹ h̄ desiderio puniē/ di eos. Hanc p̄gñā mi/ nat dñs transgressoz/ b⁹ legis/ Deut. xxvij. c. Sit cadauer tuū in escā cūctis volatib⁹ ce/ li: & bestijs fr̄e: nō sit q̄ abigar. Et p̄ volati/ lia itelligunt̄ illi quoz/ puerfatio ē i cello: qd̄ cadauera. i. carnales homies sunt in escam p̄ increpatiōē vitę eoz/ rū. An̄ Cibabo &c.

Per bestias fr̄e/ tyranni vel detractozes: qd̄ daf cadauer/ cū boni sūt esca eoz/ & detractozib⁹ p̄ detractiōē. Job. xix. c. Quare psequimī me sic de⁹: & carnib⁹ meis saturami: Et cibabo eos carnib⁹ filioz suoz/ &c. Hoc fit cū qd̄ carnalitatē alioz/ nō forzia opera iustaf. Sed magl dicit ioseph fratribus suis/ Beni. vlt. d. Efferte ossa mea hinc vobiscum: quasi a fortibus operib⁹ nō a carnalib⁹ sumite exemplū. Sed vt dicit Eccl. xxxij. c. Homo peccatoz/ vitabit cōreptionē: & fm voluntatē suā inueniet comparatiōē. Prouer. xxij. c. Noli esse in comestatiōibus eoz/ qui carnes cōferunt ad ves/ scendū. i. carnalia sanctorū opera recitant ad imitandū. Hoc autē malū suggerit illi: Qui querūt animas. i. demo/ nes: q̄ dicunt Beni. xliij. d. Da mihi animas/ cetera tolle tibi.

Et cōteres lagūculā in oculis viroz. i. bona opa facies: et maxime carnis mortificationē in aperto/ p̄pter ex/ emplū alioz/ . Et legitur factū Judic. vij. f. q̄ in exercitu gedeonis cōfractis lagūculis apparuerunt lampades. Unde Luc. xij. e. Sint lumbi vestri p̄cincti: et lucernę ardentes in manibus vestris. Sic conteram populū &c. sicut cōterit vas figuli. Quāto magis homo est ficilis. i. carnalis: tanto magis habilis ad cōtritionem & magis passibilis est. Thren. iij. a. Filij sion inclyti & amici auro primo: quomō reputati sunt in vasa testea opus manuū figuli. P̄. Tanq̄ vas figuli cōfringes eos. Deut. xxxij. f. Bladi⁹ me deuorabit carnes. Ideo dicit Eccl. vlt. c. Demento crea/ toz/ tui anteq̄ cōterat hydria sup fontē. Itē illud qd̄ dicit: Et vnusquisq̄ carnes amici sui comedet in obsi/ dione: potest dici bodie: qz ita ecclesia est obsessa: q̄ vn⁹ co/ medit aliū: platus subditū: dñes pauperē. Esa. lx. d. Vnus/ quisq̄ carnē brachij sui deuorabit. Deut. xxvij. f. In omni fra tua obsideberis & comedes fructū vteri tui: & carnes filio/ rum tuoz/ & fillarū marū in angustia qua opprimet te hostis tuus. Et in tophet sepelient: qd̄ interpretat latitu/ do: & significat vitam latam mūdī: vbi modo abscondunt ma/ li. Job. xl. c. Protegent vmbz vmbzā eius. Venit autē hieremias de tophet: vbi fregit lagunculā/ facto. i. p̄p̄terās p̄dicatā captiuitatē. An̄/ v̄ Duo miserat eū domin⁹ ad p̄phetandū. i. facto & verbo. Et stetit in atrio domus dñi. In hoc norandū: q̄ nō semp i eodē loco p̄dicandū est. An̄ Danth. ix. d. Et cū iuit ciuitates et castella. Hęc dicit

Marginal notes on the right side of the page, including commentary and references to other biblical passages.

Seduxisti me dñe zc. **De** ppha dñe se a dño seducti: qz dictu fuit a dño. s. j. b. Prophetā in gentib⁹ dedi te: z cōstitui te sup gentes: et ideo credebat se nihil s̄ iudgos dicitur: s̄ tm̄ s̄ gentes: Et ideo cū ei p̄trariū a dño inuigat: dicit se ab eo seducti. Captiuitatē em̄ in iudgos p̄dicās: multas p̄cuti-ones patit. Vel conti-
 a **Seduxisti me dñe et seduct⁹**
 b **sum:** forndz me fuisti z inua-
 c **luisti.** **Fact⁹** sum in derisum
 d **tota die.** Om̄s subsannant
 e **me:** qz iā olim loquor vocife-
 f **rans iniquitatē z vastitatē clā-**
 g **mito.** **Et fact⁹** est mihi sermo

tuo p̄cepto p̄dicere nō possū. **Fact⁹** sū in derisū tota die. Jō dñe se derisū a p̄lo: qz olim locut⁹ ē ei mala: z nō dū aduenerunt: vñ tanq̄ falsū p̄phētā deridebāt. Prophetā em̄ credebat dñm statim inferre cōminatā: z p̄lus credebat malsū nequaq̄ vltra venire: quod statim cōminatam non veniebat. **Uñ ideo:** **Om̄s subsannāt me:** qz iā olim loquor vociferās: z nō dū venit qd loquor. **Am̄ratē.** s. bo/ stū: **Et vastitatē:** p̄li iudgoy: **Clamito:** iā olim z nō dū venit: q̄si diu ē q̄ dixi quō hostes p̄ iquā suā crudelita tē destruat iudgos. S̄z pari ratiōe videt q̄ s̄r̄ alta q̄ p̄phaut credidit statim ventura esse: Ergo aduentū saluatoris statim esse credidit postq̄ dixit. j. xxxj. d. **Hulter** circūdabit virū. **Solutio.** **Nō ē s̄r̄:** qz illud videbat scriptū s̄m causas infe- riores: q̄s iam videbat existere. s. peccata p̄li: illud autē vide/ bar scriptū s̄m supiores: ibi em̄ nihil videbat nisi diuinā p̄u/ dentia. **Clamito:** q̄si surdis: q̄ me nō poterāt audire: vel nō volebāt: vñ faciebāt ac si nō audirēt. **Eccl. xxij. a.** Qui do/ cet fatuū: q̄si q̄ cōglutinat testā: Qui narrat p̄bū nō audiet: q̄si q̄ excitat dormiētē de graui somno. **Eccl. dormiētē loquit:** q̄ narrat stulto sapiētā: z in fine narratiōis dicit: q̄s ē hic: **Et fact⁹** est mihi sermo dñi i opprobriū zc. Qui em̄ p̄/ dicat vitatē/ deridet z p̄tēnt. **Job. xij. a.** Deridet iusti simpli/ citas/ lāpas p̄tēpta apud cogitatiōes diuinitū. S̄z dñi **Luc. vj. d.** Beati estis cū vos oderint hoies: z exprobrauerint nomē v̄m tanq̄ malū. **Act. v. g.** Jbāt apli gaudētes zc. Sic etiā mlti deridet p̄dicatores: qz nō vidēt infernū quē cōminat. **Al** q̄ dicit: **a Seduxisti me dñe zc.** p̄t esse p̄bū filij ad pa/ trē: vel p̄dicatois ad deū. **Utriq̄ em̄ cōmiserat deus pater.** **Esa. liij. d.** Si posuerit aīaz suā p̄ peccato: videbit semē lon/ geuū: z volūtas dñi i manu ei⁹ diriget. S̄z ecōtra enent: qz z chris̄t⁹ i passiōe aīaz suā p̄ nob̄ posuit: **Et s̄r̄ p̄dicato:** i la/ bore p̄dicatiōis aīaz suā ponit p̄ subditis: s̄ nō venit fructus quē sperabat chris̄t⁹ vel p̄dicatoz. **Uñ cōquerit vterq̄** **Esa. xlix. a.** In vacuū laboraui/ sine causa z vane fortitudinē meā cōsūpsi. **Si q̄ iudiciū meū cū dño:** **Fortior me fuisti z inualuisti.** s. inq̄rū ego sū hō. **Tibi em̄:** **Fact⁹** sū obe/ diens in derisū: ad litterā: in cruce. **Om̄s subsannāt me zc.** **P̄s.** In me psallebāt q̄ bibebāt vini. **P̄s.** Om̄s vi/ detes me deriserūt me zc. Sic p̄dicatores deridentur. **Uñ illi** nūc q̄s mittebat ececbias ad cōuocandū iudgos ad faciēdū p̄phā. **ij. Paral. xxx. b.** multū deridebant. **Uñ dñi ibi.** **Curso/ res** p̄gebant velocit de ciuitate in ciuitatē p̄ terrā ephraim et manasse vsq̄ ad cabulon/ illis irridētib⁹ z s̄sannātib⁹ eos: tñ nō p̄pter h̄ desistebāt a p̄dicatiōe: qz fruct⁹ inde sequit in mul/ titudine nō oib⁹. **Uñ statim ibi subdit fruct⁹:** **Attamē** qdā vi/ ri ex aser z manasse z cabulon acq̄sēctes p̄silio venerūt i ble/ rusalē. **Uñ p̄t esse vox iudgoy penitentiū de chris̄ti morte ad patrē dicentiū:** **a Seduxisti me zc.** q̄si dñe nisi misis/ ses filiū tuū ad nos/ tā obscura forma nō peccassem⁹ i eū: **Si** cū coguissem⁹ nūq̄ dñm gl̄g crucifixissem⁹. **Jō dñe** **Job. xv. c.** Si nō venissem z locutus fuisset eis: peccatū nō haberēt: nunc autē excusationē nō habēt de peccato suo. **Uñ p̄t esse** vox peccatois ad deū. **Sicut em̄ mulier q̄ videns puer suū habere cultellū/ timens ne se eo lēdat/ petit ab eo cultellū sub**

conditione q̄ dabit ei aliquid: vel q̄ reddet ei cultellū: z tamē nō facit: **Et tūc dicit puer:** **Seduxisti me/ mater mea:** Sic z dñs ab aliquib⁹ petit in eorum corde temporalia/ ne se p̄ ea occidant: vt cum dat voluntatē intrandi religionē: z loco eo/ rum dat eis spiritualē cordis consolationē. **Sed ex quo iā in/ trauit/ sepe remouet/ ab eo omnis consolā/ tio/ ne per elationē se interficiat.** **Uñ sicut** mater p̄mittit magna filio p̄ cultello dñi/ tendo: sic dominus p̄ temporalibus eterna: quia dabit p̄ terra si/ licem: vt dicitur **Job xxxij. d.** **Darth. xix.**

d. Qui reliquerit domū vel fratres aut sorores aut patrē aut matrē/ aut vxorē aut filios aut agros p̄pter nomē meū: cen/ tuplū accipiet zc. **Sed sepe dicit hō se seductū: q̄si nō videt statim p̄miū.** **Uñdē** **Proverb. xij. b.** Spes quę differt a/ fligit animā. **Fortior me fuisti z inualuisti.** **Beh. xxxij. f.** habet q̄ iacob lucrans cum angelo/ benedictionē ob/ tinuit: z hoc in mane z nō in nocte. **Per opera em̄ non mere/ mur facta in nocte peccati: sed cum est mane. i. cum gratia in corde rutilat.** **Uñdē** **Luc. v. b.** **P̄ceptoz** p̄ totā noctē laborantes nihil cepim⁹. **Quādo autē benedictionē illā accepit: tūc fact⁹ ē debiliōz q̄ ante. s. in terrenis vel carnalibus: licet fortior in spiritualib⁹.** **Uñdē** **Luc. v. c.** **Amore** languet. **Gre goz.** **Uñdē** **Luc. v. c.** **Amore** languet. **Et hoc est** post benedictionē marcescere neruū. **Et dicit:** **Nō re/ cordabor eis. q. d.** p̄pheta: qz vidit sic me seductū z mul/ ta mala me pati a iudgib⁹ z sine eorū fructu/ apud me decreui non vltra eis loqui verba dñi. **Recp loquar vltra in nomine eius:** quasi nec nomē eius vltra nomiabo in p̄d/ catione. **Uñ em̄ potest esse quin p̄dicatoz aliquando indig/ net de cōtemptu p̄dicatiōis.** **Et potest hęc indignatio esse sancta z bona: s̄m illō:** **Dilce** sanctā supbiā: quia **Nō ē bonū** sumere panē filioz z mittere canibus: vt dicit **Darth. xv. c.** id est obstinatis z incorrigibilib⁹. **Darth. vij. a.** Nolite san/ crū dare canibus. **Talē etiā indignationē videt habuisse do/ min⁹.** **Uñ** **P̄s.** **Posui** ori meo custodiā: cū cōsisteret pecca/ toz aduersū me. **Tamē** qz ex nimia indignatiōe postea impet/ diri fruct⁹ si nimis taceret homo: **Ideo** subdit: **Et fact⁹** est in corde meo zc. **Dum enim sic apud me cōstituissem minus discrete forte/ propter nuntium celum/ cui necessario miscenda est scientia: Factus est in corde meo quasi ignis exstiuans: id est factus est in corde meo ignis: id est celus siue ira: vt per celum z p̄z celi magnitudine tot⁹ inte/ rius arderem: Sermo enim dei in animo conceptus/ nec ore prolatus in pectore ardet. **Lacuit em̄:** quia fructū non vidit: sed cum crescentia mala continue cerneret/ intus exarsit celo charitatis z cōpassionis: vt dicit **Gregoz.** **Iusti enim malor/ um culpe se participes credunt/ cum in eis iniquitatē creder/ e silendo p̄mittunt.** **Uñdē** **P̄s.** **Concaluit** cor meū intra me z in meditatiōe mea exardescet ignis. **Uñdē** etiā paulus cum esset athenis/ vidēs ciuitatē deditam idolatrię incitabat sp̄/ ritū z tota mēte fremebat: vt dicit **Act. xvij. d.** **Expectabat enim timotheū z silam: z cum venissent/ verbo instabat pau/ lus testificans iudgib⁹ esse chris̄tum iesum: licz etiam illi essent obstinati.** **Uñdē** cū illi cōtradicerent p̄bo suo z blasphemā/ rent/ excutens vestimēta sua/ dixit ad eos: **Sanguis** vester super caput vestrum: mundus ego ex hoc ad gentes vadam: vt dicitur **Act. xvij. b.** **Ideo** dicitur: **m Claususq̄ in** ossibus meis z defeci ferre non sustinens: quasi non potui cōtinere quin verbū arderet in me cōceptū/ p̄pter celum peccatozū exterius proferrē. **Uñ** **Job. xxxij. d.** **Plenus** sum sermonib⁹: et coartat me spirit⁹ vteri mei: **En** vter me⁹ qua/ si multū absq̄ spiraculo qd lagunculas nouas dirumpit: lo/ quar et respirabo paululum. **Et** subdit causam: **Defecio enim** q̄dū subsistam: et si post modicum tollat me factor meus. **Amos. iij. b.** **Dñs****

Dyrtice
P̄s. 68.
P̄s. 21.

1. Cor. 2. b.

St. v. c.

P̄s. 14.

P̄s. 14.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

Amos. iij. b. Dominus deus locutus est: qd non pphetabit: Interroga. An Prover. vij. d. Nūquid pot hō ignē in sinu suo abscondere. i. verbū: qz ignitū eloquiū tuū vehemēter. s. v. d. Ecce ego do pba mea i ore tuo qsi ignē. Thren. j. e. De excelsō misit ignē in ossibus meis. i. i pdicatorib' ardorē celi. Causā aut celi subdit: vbi sic ordina istam: a

Ps. 30. **A**udiu em cōtumelias multoꝝ z terrorē in circuitu ab omnib' viris q erāt pacifici mei z custodiētes latus meū. Viris dico dicentibus: b **C**on tumelias / verborū: qz terrorē / cōmationum: qd' mibi mortē cōmiabant. d **P**ersecūmi z psequimur eū / mortem vel verbera inferendo. e **Q**ui erant pacifici mei: id est qui deberēt esse pacifici mei.

Ps. 40. **H**omo pacis meq i q spau: q edebat panes meos / gnificavit sup me suplarationē. Ps. Si inimic' me' maledixisset mibi: sustinuissem vitio: Tu sō hō vnanimis: dux me' et notus me' .i. mibi aduersat' es: qui tñ simul meū dulces capiebas cibos: ad litterā: cōicans corp' meū / vt iudas z suis filis. Luc. xxij. c. Dan' tradētis me meū ē i mēsa. Abdie. j. c. Des viri sederis tui illuserūt tibi: inualuerūt aduersum te viri pacis tuę: qui comedunt tecum ponēt iustitias aduersum te. i. **E**t custodiētes lat' meū. i. familiares: z qsi collaterales. Sic tales hodie sunt magis inimici epoz p mala cōstia z adulationēs: z nō intrēdūt nisi decipe ipsos. Berni. ad eugenū papā. Bon' quidē es: s mala habes latera. Unde de Paulo dī q' habuit doloꝝ laterā. An / custodiētes. i. qui deberēt me custodire: vt illi de anathot. Vel sic: Et ipsi erāt custodiētes lat' meū. i. obseruabāt me vt me deciperet / dī ceteris / suple: **S**i quō mō decipiat: vt persequamur si quō mō. b **D**ns aut meū ē zc. Sic debet hō dicere in psecutione. An Ps. Eū ipso sū in tribulatiōe. Jō dī Ro. vij. f. Si de' p nobis qd' s nos: Sile / Esa. l. c. Faciē meā nō auerti ab increpantib' z cōspuentib' in me: Dns de' auxilia / tor me': z ideo nō sū cōfusus. Ideo posui faciē meā vt petra durissimā: z scio qm nō cōfundar. Iux' ē q iustificat me: quis p'dicat mibi: An. s. vbi habem' / Olim loqr vociferās intq' ratē: dicit ista septuaginta: Amaro s'bo meo ridebo p'uaricationē z miserā iuocabo: qsi iō gaudeo i tribulatiōe z eā p'side ro: qz scio eā in eternū gaudiū murandā. An. ij. Cor. iij. d. Id em qd in p'senti ē momētaneū z leue zc. **I**dcirco q psequit me cadēt. Stare nō poterunt s' me: cū tā potēs iuuert me. Plures em sūt meū q' cū illis: vt dixit helisē. iij. Regl. vij. d. **C**adēt: ad litterā: p captiuitatē: **E**t cōfundentē vehemē' / qm videbūt adimpleri s'ba pphę qb' ante nō credebāt. s. ij. e. Quō p'fundit fur quādo dep'rebenditar: sic cōfusi sūt domus israel. m **Q**uia nō intellexerūt opprobriū zc. i. q captiuitas eis immineret ppter quā in eternū cōfundent. Sic etiā qui eternam damnationem intelligeret p iugē cordis memoriā sibi caueret ne i eā incidere. Eccl. vij. d. Demozare nouissima tua: z i eternū nō pecab. Quia: **P**alicia vni' hōz obliuionē facit luxurie maris: me: Eccl. xj. d. n **E**t tū dñe exercitū p'batōz iusti: neutri generis ē. i. p'batōz iusticie. Sol' em p'bare pot iusticia q sol' videt p'scientiā. Ideo subdit: **Q**ui vides renes z cor. i. cogitationēs z affectiones: Vel p'batōz iustoz: p tribulationēs. An Eccl. xxvij. a. Vasa figuli pbat fornar: et boies iustos tēptatio tribulatiōis. Ps. Proba me dñe z tēptame zc. p **E**t dñe q' sō vltionē tuā ex eis. Hoc dīc

Ps. 54. **G**lossificavit sup me suplarationē. Ps. Si inimic' me' maledixisset mibi: sustinuissem vitio: Tu sō hō vnanimis: dux me' et notus me' .i. mibi aduersat' es: qui tñ simul meū dulces capiebas cibos: ad litterā: cōicans corp' meū / vt iudas z suis filis. Luc. xxij. c. Dan' tradētis me meū ē i mēsa. Abdie. j. c. Des viri sederis tui illuserūt tibi: inualuerūt aduersum te viri pacis tuę: qui comedunt tecum ponēt iustitias aduersum te. i. **E**t custodiētes lat' meū. i. familiares: z qsi collaterales. Sic tales hodie sunt magis inimici epoz p mala cōstia z adulationēs: z nō intrēdūt nisi decipe ipsos. Berni. ad eugenū papā. Bon' quidē es: s mala habes latera. Unde de Paulo dī q' habuit doloꝝ laterā. An / custodiētes. i. qui deberēt me custodire: vt illi de anathot. Vel sic: Et ipsi erāt custodiētes lat' meū. i. obseruabāt me vt me deciperet / dī ceteris / suple: **S**i quō mō decipiat: vt persequamur si quō mō. b **D**ns aut meū ē zc. Sic debet hō dicere in psecutione. An Ps. Eū ipso sū in tribulatiōe. Jō dī Ro. vij. f. Si de' p nobis qd' s nos: Sile / Esa. l. c. Faciē meā nō auerti ab increpantib' z cōspuentib' in me: Dns de' auxilia / tor me': z ideo nō sū cōfusus. Ideo posui faciē meā vt petra durissimā: z scio qm nō cōfundar. Iux' ē q iustificat me: quis p'dicat mibi: An. s. vbi habem' / Olim loqr vociferās intq' ratē: dicit ista septuaginta: Amaro s'bo meo ridebo p'uaricationē z miserā iuocabo: qsi iō gaudeo i tribulatiōe z eā p'side ro: qz scio eā in eternū gaudiū murandā. An. ij. Cor. iij. d. Id em qd in p'senti ē momētaneū z leue zc. **I**dcirco q psequit me cadēt. Stare nō poterunt s' me: cū tā potēs iuuert me. Plures em sūt meū q' cū illis: vt dixit helisē. iij. Regl. vij. d. **C**adēt: ad litterā: p captiuitatē: **E**t cōfundentē vehemē' / qm videbūt adimpleri s'ba pphę qb' ante nō credebāt. s. ij. e. Quō p'fundit fur quādo dep'rebenditar: sic cōfusi sūt domus israel. m **Q**uia nō intellexerūt opprobriū zc. i. q captiuitas eis immineret ppter quā in eternū cōfundent. Sic etiā qui eternam damnationem intelligeret p iugē cordis memoriā sibi caueret ne i eā incidere. Eccl. vij. d. Demozare nouissima tua: z i eternū nō pecab. Quia: **P**alicia vni' hōz obliuionē facit luxurie maris: me: Eccl. xj. d. n **E**t tū dñe exercitū p'batōz iusti: neutri generis ē. i. p'batōz iusticie. Sol' em p'bare pot iusticia q sol' videt p'scientiā. Ideo subdit: **Q**ui vides renes z cor. i. cogitationēs z affectiones: Vel p'batōz iustoz: p tribulationēs. An Eccl. xxvij. a. Vasa figuli pbat fornar: et boies iustos tēptatio tribulatiōis. Ps. Proba me dñe z tēptame zc. p **E**t dñe q' sō vltionē tuā ex eis. Hoc dīc

Ps. 25. **E**t dñe q' sō vltionē tuā ex eis. Hoc dīc

nō amore vindictę / s celo iusticie diuine: cui s'entit z quē de / siderat: Si em peteret peccaret: s'm illud Eccl. xxvij. a. Qui vindicari vult a dño iuuetur vindictā. Or dī Deut. xxxij. e. s'm aliā s'ray: Tibi vindictā: z ego retribuā. Leuit. xix. d. Nō quegas vltionē / nec memor eris iniurię civitū tuoz. q **T**ibi em reuelam cau / sam meā. Glo. Felix cōscia cui' causa dño reuelat. An Eph. v. c. Dñe quod manifestat lumē est. Illi em s'nt d. soli debet reuelari cā q pot liberare pauperē a potēte: z pauperem cui non erat adiutor. An. j. Job. ij. a. Ad / uocatu habem' apud patrē iesū christū iu / stū: et ipse ē p'p'atio p peccatis nrīs: vt ita soli deo attribuamus vindictā: q pbat iusti / cia iusti z p'siderat iu / sticia impj. Et ē argu / mētū q pfecti vt reli /

delebit. Et tū dñe exercitū / p'batōz iusti / q vidēs renes / z cor: vidēā quē sō vltionem / tuā ex eis: Tibi em reuelam / causam meā. Cantate dño / laudate dominū: qz libera / uit animā paupis de manu / maloz. **M**aledicta dies i q' / nat' sū: dies in quā pepit me / mater mea / non sit bñdicta. / **M**aledict' vir q annūciauit / patri meo / dicens: nat' est tibi / puer masculus: et qsi gaudio / letificauit eū. Sit homo ille

gloss non debēt litigare vel hñc cām aduers' quēq: s dño vel hato. i. epō q loco dei est cām suā ondere. An Leuit. xix. d. Nō s'ras vltionē de imic' tuis. **L**atate dño laudate dñm. Aides p'ba spū p'pheticō spū liberationē futurā post captiuitatē inuitat alios ad laudandū deū. s **Q**uia libe / rauit. i. liberabit / **A**nimā paupis. i. captiuoz p'p'atē / nū / de manu maloz. Sic z paupes spū dño liberabit. An / Ps. Adorabit eū oēs reges: oēs gentes seruiēt ei: qz libera / uit pauperē a potēte zc. **M**aledicta dies zc. Hoc dīc / p'ba cōquerēdo de phasur: qsi pot' nō fuisset nat': qz me / li' esset mibi nō eē q' mala sustinere. Vel loquit' idicatiue / nō / optatiue / dīcēs dīc in q' nat' ē esse maledictā. i. maledictione / p'p'atē: qz in ea mala s'nt. i. templi destructio. **M**aledict' / vir q annūciauit zc. suple est. i. maledict' q annūciauit: / sicut mal' nūci' qd' dī nō qz sit malus i se: s qz malū nūciar: / sic z ille patri meo malū nūciauit. i. me nasciturū: q tot misē / rias parit. An mali nūcius ē: z ideo maledict'. **E**t qsi / gaudio zc. Dīc' qsi: qz illud gaudiū versū est i tristitiā: qz / nō parit nisi mala. An meli' fuisset mibi si nat' nō fuisset: vt / dīc' de iuda. Sile Job. ij. a. Pereat dies in q' natus sū zc. / Et h' eodē mō exponēdū est verbū iob quo pus: qz dicit hie / ronym' q meli' ē nō esse q' in supplicis esse. Et h' p'p'atē h' dīc' / tm: quia non esse damnū est tm: sed in supplicis esse p'p'atē ē z / damnū. An mors homis dīc' ei' requies: vt dī Eccl. xxij. b. / Paululū plora sup mortū qm reqeuit. Apoc. xij. c. Amo / do tā dīc' spūs vt reqescat a laborib' suis. Jō dī Job. ij. d. / Quare misero data est lux: z vita his q in amaritudine sunt: / Uiro cuius abscondita est via z circū dedit eū deus tenebris. / **E**t sunt ciuitates

Abyssice: v **M**aledicta dies. i. tpalis p'p'atē. **A**n **A**byssice / qua natus sum. i. ex patre diabolo et matre cōcupiscētia. / Eccl. xv. a. Pater tuus amorē z mater tua cethca. Vel / hoc possunt dicere magni p'lati / quozum mater est ecclesia: / pater ille qui eos promouit. Legimus iohannē exultasse in / vtero matr' sup: sed nunq' legimus eum risisse inde exeuntē. / Al' pater mūdus ē: mater caro: puer ē opus bonum: vtr an / nūcias est adulator: dicens: optime fecisti. **M**ale est p'pharō / cuius consilio interficiunt masculi. Exod. j. c. Hoc enim est / filios imolari demonis. i. de bonis operibus fauorem appe / tere. **E**t quasi gaudio letificauit eum: quia gau / diū vanū ē nō vey. An Esa. ij. c. Popule me' q te beatū dī / cūt ipsi te decipiūt. Hieronym' ad eustochiū: Adulator blād' / ē inimic' z q' nos naturali indignemur malo / adulatorib' / nostris libenter fauemus: z q' nos respondeam' nos indi / gnos esse: tamen ad laudem suam intrinsecus anima letatur. / **E**t sunt ciuitates

Ps. 71.

Ps. 71.

Ps. 71.

Ps. 71.

Ps. 71.

Luc. 1. d.

Et sunt civitates quas subvertit dominus etc. s. sodomorum: Gen. xix. e. qsi ho ille destruat i eternu. Prop hoc iacob etia dies suos quib vixit in tribulatioe z miseria vocat dies paruos z malos. Gen. xlvij. b. Et sicut dicit Eph. v. d. Omnes dies mali sunt: Et hec oia intelligantur no de malicia culpe s; p pgn.

Job. 3. b. et. 10. d.

J. 42. a.

Dyllice

vt sunt civitates quas subvertit dominus etc. et non penituit eum. Audiat clamorem mane et vespere in tempore meridiano: qui non me interfecit a vulva ut fieret mihi malum mea sepulchrum: et vulva eius conceptus est. Quare de vulva egressus sum ut viderem laborem et dolorem et consumerent in confusione dies mei. Ca. XXI. Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit ad eum rex sedechias phassur filium melchias et sothonia filium maasie sacerdos etc. dicens: Interroga pro nobis dominum quia nabuchodonosor rex babilonis preliatur adversum nos: si forte faciat

ut sunt civitates quas subvertit dominus etc. et non penituit eum. Audiat clamorem mane et vespere in tempore meridiano: qui non me interfecit a vulva ut fieret mihi malum mea sepulchrum: et vulva eius conceptus est. Quare de vulva egressus sum ut viderem laborem et dolorem et consumerent in confusione dies mei. Ca. XXI. Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit ad eum rex sedechias phassur filium melchias et sothonia filium maasie sacerdos etc. dicens: Interroga pro nobis dominum quia nabuchodonosor rex babilonis preliatur adversum nos: si forte faciat

intra i pueri isozna: p sensus. Puer genit ex clis: sicut ad opus exteri ducit: qui vberibus lactat: cu in peccato per puerudine mali z pcti ad gloria fouet. Labori p pna pcti: m. Et dolore p damno pcti. n. Et plumerent i fusioe dies mei: p peccati vilitate et turpitudine.

dominus nobiscum semper oia mirabilia sua etc. et recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos. Sic dicetis sedechias: hec dicit dominus deus israel: ecce ego conuertam vasa belli que in manibus vestris sunt: et quibus vos pugnatistis adversum regem babilonis et chaldeos que obsident vos in circuitu muro: et congregabotea in medio civitatis huius: et debellabo ego vos in manu extensa et in brachio forti et in furore et in indignatione et in ira grandi: et percussio habitatores civitatis huius. Domus et bestie pestilentia magna morietur. Et post haec ait dominus: dabo sedechiam regem iuda et servos eius et populum eius

Expo. Ca. XXI. Verbum quod factum est etc. Predictum est de phassur pontifice qui percussit hieremiam et incarcerationem: eo quod diceret mala futura civitati: hic autem agit de phassur quem tunc obsidionis misit sedechias ad hieremiam ut presuleret dominum super eum civitatem. Predictus phassur fuit filius emmer: hic autem filius melchias. Et dividit capitulum in quatuor partes. Primo ostendit quod ruderit hieremias ex voce domini ad nuncios sedechias. s. frustra repugnet et arma bellica prepent: quia nunquam visus armorum erecui sunt: sed tamen in civitate armati icedebant. Secundo dat hieremias con-

siliu populo ex voce domini ut fugiat ad chaldeos: quia civitas capietur et comburet: ibi: Et ad populum. Tertio puocat populum ad salutem iam imminente captivitate: non quod ignoraret civitatem captivam: sed ut ostenderet liberum arbitrium hominum: qui etiam in ipso necessitate articulo possunt penitere z misericordiam invenire: ibi: Audite verbum domini. Quarto ostendit quod civitas capietur: illic iudges videret in expugnabilis p soliditate z magnitudine muro: ibi: Ecce ego ad te. Die 3. Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit etc. occulte volens scire quid dominus ruderet super vrbis z populi sententiam: vtrius scilicet destrueret vel non. Et patet hic quod prophetice sermo non servat ordinem historie: quia hic agit de sedechia qui fuit ultimus rex in hierusalem: postea enim narrat historia ioachim maioris fratris eius: qui ante eum rex fuit: et etiam ioachim minoris filij pmi ioachim. i. iechonias: qui ante sedechiam rex fuit. p. Dicentes hieremias p illos: quia interrogat pro nobis dominum: quia nabuchodonosor etc. Loquitur enim p tpe iam imminetis captivitate: que tpe sedechias facta est. Interroga inquit: si forte etc. semper omnia mirabilia sua. i. semper misericordiam suam que mirabilia operatur. Et recedat a nobis nabuchodonosor. Et est hic argumentum quod tpe adversitatis etiam corporales requirentur oiones bonorum virorum. An Jaco. vlt. d. Multum valet deprecatio iusti assidua. Et. xxxvij. a. Dies tribulationis et angustie et correptionis dies hec. Leua 3. o. one p reliquijs que repte sunt si quomodo audiat dominus de te. Ps. Ad dominum cum tribularer clamavi etc. Ecce ego conuertam. s. ad chaldeos: ut sint eorum non via: quia non veni hinc sed hostes pugnando licet eis armati possitis icedere i civitate i qua eritis obsessi. Vasa belli. i. instrumenta bellica: et tunc debellabo ego vos i manu extensa etc. i. vindicta apta ad punitendum z destruedum. Et. ix. c. In omnibus his non est adversus furorem eius: sed ad hunc manum eius extensa. Et i furore pessimos: b. Et i indignatione minus peccates. Et ira grandi in medio civitatis huius: sic et omnes que mansionem terrenam gerunt disperdet. Apoc. viij. d. Et viderunt habitantibus in terra. Apoc. xvij. c. Et viderunt civitas illa magna babilon: civitas illa fortis: quoniam vna hora veniet iudicium eius. Dabo sedechiam regem iuda etc. et qui derelicti

B

Et. 10. s.

C

Ps. 119. Doralis illius vultu colima se ti circa illum